

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM OCENIANIA SZKOŁY PODSTAWOWEJ WE WZIĄCHOWIE WIELKIM

WSO opracowano z uwzględnieniem przepisów ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku (Dz. U. Nr 95 poz. 425) z późn. zm. oraz nowelizacji ustawy o systemie oświaty z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.poz. 357) Rozporządzenia MEN z dnia 30 kwietnia 2007r. oraz rozporządzenia MEN z dnia 20 sierpnia 2010r. w sprawie warunków sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych oraz Statutu Szkoły we Wziąchowie Wielkim.

CZĘŚĆ PIERWSZA

ZASADY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I

Założenia ogólne wewnątrzszkolnego systemu oceniania

1. Ocenianie wewnątrzszkolne osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstaw programowych, programów nauczania oraz formułowaniu oceny.
2. Ocenianie jest integralną częścią procesu uczenia się i nauczania. Każdy aspekt i faza oceniania jest jawna i dostępna dla ucznia i rodzica (prawnego opiekuna).
3. Cele szkolnego systemu oceniania:
 - a) poinformowanie ucznia oraz jego rodziców (prawnych opiekunów) o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie;
 - b) służy wspieraniu szkolnej kariery uczniów;
 - c) motywowanie ucznia oraz określanie jego indywidualnych potrzeb;
 - d) pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju poprzez ocenę kształtującą;
 - e) dostarczanie rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia;
 - f) umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.
4. Ocenianie wewnątrzszkolne obejmuje:
 - a) formułowanie przez nauczycieli wymagań edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych;
 - b) ustalanie kryteriów oceniania zachowania;
 - c) ocenianie bieżące i ustalanie śródrocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz śródrocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, według skali i w formach przyjętych w szkole;
 - d) przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych;
 - e) ustalenie rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania, według skali, o której mowa w punkcie 8 i 9 ;
 - f) ustalenie warunków i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych (semestralnych) ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania;
 - g) ustalenie warunków i sposobu przekazywania rodzicom (prawnym opiekunom) informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce.
5. Ocenianie pełni funkcje:
 - a) diagnostyczną – monitorowanie postępów ucznia określenie jego indywidualnych potrzeb;
 - b) klasyfikacyjną – określa poziom opanowania wiedzy;
 - c) motywującą.
6. Przedmiotem oceny jest:
 - a) zakres opanowanych wiadomości;
 - b) rozumienie materiału;
 - c) umiejętność w stosowaniu wiedzy;
 - d) kultura przekazywania wiadomości.
7. Oceny dzielą się na:
 - a) bieżące (częstkowe);
 - b) klasyfikacyjne śródroczne;
 - c) klasyfikacyjne roczne począwszy od klasy czwartej ustala się w stopniach według skali określonej w Statucie Szkoły.

8. Oceny bieżące i oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustala się według następującej skali:

OCENA SŁOWNA	OCENA CYFROWA	SKRÓT
celujący	6	cel
bardzo dobry	5	bdb
dobry	4	db
dostateczny	3	dst
dopuszczający	2	dop
niedostateczny	1	ndst

9. Ocenę zachowania śródroczną i roczną ustala się według skali

OCENA SŁOWNA	SKRÓT
wzorowe	wz
bardzo dobre	bdb
dobre	db
poprawne	pop
nieodpowiednie	ndp
naganne	ng

10. W kasach I - III osiągnięcia i postępy ucznia zapisywane są w karcie szkolnych osiągnięć ucznia prowadzonej dla każdego ucznia oddzielnie, stanowiącej dokumentację przebiegu. Karta szkolnych osiągnięć ucznia stanowi podstawę śródrocznej i rocznej oceny opisowej; wyjątkiem są oceny z religii.
11. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów i kryteriach ocen :
- uczniowie są informowani na pierwszej lekcji organizacyjnej przez nauczyciela przedmiotu
 - rodzice (prawni opiekunowie) informowani są przez wychowawcę na pierwszym zebraniu
 - rodzice (prawni opiekunowie) mogą uzyskać informację bezpośrednio u nauczyciela przedmiotu
 - wymagania edukacyjne dla poszczególnych przedmiotów i klas są dostępne w bibliotece szkolnej, klasach, stronie internetowej szkoły.
12. Wychowawca klasy na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz rodziców (prawnych opiekunów) o zasadach oceniania zachowania.
- uczniowie informowani są na pierwszej godzinie do dyspozycji wychowawcy;
 - rodzice (prawni opiekunowie) informowani są na pierwszym zebraniu.

ROZDZIAŁ II

Zasady opracowania wymagań edukacyjnych i kryteria oceniania

1. Wymagania edukacyjne są to zamierzone osiągnięcia i kompetencje uczniów na poszczególnych etapach kształcenia w zakresie wiadomości, umiejętności i postaw uczniów. Określają co uczeń powinien wiedzieć, rozumieć i umieć po zakończeniu procesu nauczania.
2. Wymagania edukacyjne opracowują nauczyciele na bazie obowiązujących podstaw programowych i realizowanych procesów nauczania dla poszczególnych zajęć edukacyjnych i dla poszczególnych zajęć edukacyjnych i dla danego etapu kształcenia.
3. W szkole przyjmuje się następujący sposób klasyfikacji treści nauczania na poszczególne poziomy wymagań :

POZIOM	KATEGORIA	STOPIEŃ WYMAGAŃ
WIADOMOŚCI	Zapamiętane wiadomości	Wymagania konieczne (K)
	Zrozumienie wiadomości	Wymagania podstawowe (P)
UMIEJĘTNOŚCI	Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych	Wymagania rozszerzające (R)
	Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych	Wymagania dopełniające (D)

Treści wykraczające poza wymagania programowe są to wymagania wykraczające (W).

4. Przy ustalaniu poszczególnych stopni wymagań edukacyjnych obowiązują następujące kryteria :

STOPIEŃ WYMAGAŃ	ZAKRES OBOWIĄZKÓW	CZASOWNIKI OPERACYJNE
K	Znajomość pojęć, terminów, faktów, praw, zasad, reguł. Elementarny poziom rozumienia tych wiadomości. Uczeń nie powinien ich mylić między sobą.	<ul style="list-style-type: none"> - nazwać - zdefiniować - wymienić - wyliczyć - wskazać
P	Uczeń potrafi przedstawić wiadomości i je wytłumaczyć, streści i uporządkować, uczynić podstawą prostego wniosku.	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić - streścić - rozróżnić - zilustrować
R	Opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami według podanych mu wzorów. Uczeń umie stosować wiadomości w sytuacjach podobnych do ćwiczeń szkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> - rozwiązać - zastosować - porównać - sklasyfikować - określić - narysować - scharakteryzować - zmierzyć - wybrać sposób - zaprojektować - wykreślić
D	Opanowane przez ucznia umiejętności, formułowanie problemów, dokonywanie analizy i syntezy nowych zjawisk. Uczeń umie formułować plan, działać, tworzyć rozwiązania.	<ul style="list-style-type: none"> - udowodnić - przewidzieć - ocenić - wykryć - zanalizować - zaproponować - zaplanować

5. Nauczyciel jest zobowiązany, na podstawie pisemnej opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej dostosować wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia.
6. Ustala się następujące kryteria wymagań edukacyjnych na poszczególne stopnie szkolne obowiązujące przy ocenie bieżącej oraz klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej:

Zakres wymagań					Stopień
Konieczne	Podstawowe	Rozszerzające	Dopełniające	Wykraczające	
-	-	-	-	-	niedostateczny
+	-	-	-	-	dopuszczający
+	+	-	-	-	dostateczny
+	+	+	-	-	dobry
+	+	+	+	-	bardzo dobry
+	+	+	+	+	celujący

7. Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, techniki, muzyki i plastyki nauczyciel przede wszystkim bierze pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywaniu się obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

ROZDZIAŁ III

Sposoby sprawdzania osiągnięć i postępów uczniów.

1. Formy i metody :
 - a) testy
 - b) odpowiedź ustna
 - c) zadania domowe
 - d) wypracowania
 - e) kartkówka (obejmuje 3 ostatnie tematy i trwa nie dłużej niż 15 minut)
 - f) sprawdzian (obejmują większą partię materiału i trwa co najmniej jedną godzinę lekcyjną)
 - g) praca klasowa
 - h) referat
 - i) praca w grupach
 - j) praca samodzielna
 - k) praca pozalekcyjna : konkursy, olimpiady
 - l) opracowanie i wykonanie projektów
 - m) wytwory pracy własnej ucznia
 - n) ćwiczenia praktyczne
 - o) aktywność na zajęciach.
2. Zasady sprawdzania osiągnięć i postępów ucznia:
 - a) sprawdzenie osiągnięć i postępów ucznia cechuje :
 - obiektywizm
 - indywidualizacja
 - konsekwencja
 - systematyczność
 - jawność ;
 - b) każdy dział programowy kończy się pomiarem dydaktycznym (test, sprawdzian, praca klasowa);
 - c) prace klasowe zapowiedziane są ,co najmniej na 2 tygodnie wcześniej;

- d) sprawdziany (testy) zapowiedziane są co najmniej na tydzień wcześniej;
- e) kartkówki z materiału ostatniej lekcji może odbywać się bez zapowiedzi, a kartkówki z 2, 3 –ech ostatnich lekcji muszą być zapowiedziane;
- f) nauczyciel sprawdza prace pisemne w ciągu 14 dni;
- g) uczeń może być w semestrze 2 razy nieprzygotowany do lekcji z wyjątkiem zapowiedzianych prac kontrolnych, jednak musi to zgłosić przed zajęciami; nauczyciel odnotowuje ten fakt w dzienniku nie ma to jednak wpływu na ocenę;
- h) zgłoszenie przez ucznia nie przygotowania po wywołaniu go do odpowiedzi, pociąga ze sobą wpisanie oceny niedostatecznej;
- i) prawo do ulg w pytaniu zostaje zawieszono w styczniu i czerwcu;
- j) najpóźniej 2 tygodnie na dwa przed klasyfikacją należy zakończyć przeprowadzenie prac klasowych.

3. Częstotliwość sprawdzania:

- a) jednego dnia może się odbyć jedna praca klasowa;
- b) tygodniowo mogą się odbyć maksymalnie 2 prace klasowe;
- c) jeżeli przedmiot realizowany jest 1 godzinę w tygodniu ocenę semestralną wystawiamy co najmniej z czterech ocen cząstkowych, ale wszystkie oceny nie mogą być wystawione za ten sam rodzaj pracy;
- d) jeżeli przedmiot realizowany jest więcej niż 1 godzinę tygodniowo ocenę semestralną wystawiamy co najmniej z 6 ocen cząstkowych;
- e) z każdego przedmiotu uczeń musi napisać obowiązkowo dwie prace klasowe;
- f) uczeń nieobecny na pracy klasowej zobowiązany jest do napisania jej w terminie dwóch tygodni od dnia powrotu do szkoły;
- g) na każdej lekcji sprawdzane jest przygotowanie uczniów do zajęć;
- h) na każdej lekcji sprawdzane są prace domowe;
- i) w przypadku nieobecności nauczyciela w dniu sprawdzianu, pracy klasowej termin należy ustalić ponownie z klasą;

4. Zasady i formy poprawiania osiągnięć uczniów:

- a) po każdej pracy klasowej dokonuje się analizy błędów i poprawy;
- b) uczeń, u którego stwierdzono braki, może je uzupełnić w terminie uzgodnionym z nauczycielem;
- c) w przypadku nieobecności z powodu choroby, udziału w konkursach, zawodach uczniowie zobowiązani są do uzupełnienia braków w ciągu 2 tygodni;
- d) uczeń może poprawić niekorzystny wynik pracy pisemnej w ciągu 14 dni;
- e) ustalona przez nauczyciela niedostateczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego wg zasad określonych w Statucie Szkoły;
- f) uczniowie mający kłopoty z zrozumieniem materiału mogą korzystać z indywidualnej konsultacji nauczyciela przedmiotu;
- g) w przypadku, kiedy uczeń nie miał zeszytu przedmiotowego ma czas na uzupełnienie do kolejnej lekcji;
- h) śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną z zachowania ustalają wychowawcy klas, po zasięgnięciu opinii nauczycieli i uczniów danej klasy oraz ocenianego ucznia;
- i) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zachowania, która została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny może być zmieniona wg zasad określonych w Statucie Szkoły.

5. Sposoby dokumentowania osiągnięć i postępów uczniów :

- a) szkoła prowadzi dla każdego oddziału dzienniki lekcyjne, arkusze ocen, w których dokumentuje się osiągnięcia w danym roku szkolnym
- b) oprócz znaku cyfrowego nauczyciel może umieścić w dzienniku informacje dodatkowe :
 - zakres materiału
 - zadanie domowe

- aktywność
 - praca w grupach
- c) jeżeli nauczyciel stosuje system punktowy z aktywności za pomocą znaków „+” to obowiązuje następująca zasada - 3 znaki „+” stopień bdb (5).

ROZDZIAŁ IV

Sposoby i zasady informowania uczniów i rodziców o postępach i osiągnięciach uczniów

1. Oceny są jawne dla uczniów i rodziców.
2. Uczeń jest informowany o ocenie w momencie jej wystawienia. Otrzymuje także informację zwrotną – co zrobił źle i jak może się poprawić.
3. Sprawdzone i ocenione prace pisemne kontrolne są przechowywane przez nauczyciela do końca roku szkolnego.
4. Uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) otrzymują ocenione prace pisemne do wglądu na zasadach określonych przez nauczyciela.
5. Nauczyciel ustalający ocenę uzasadnia ją opisowo.
6. Rodzice informowani są o postępach i osiągnięciach uczniów, trudnościach w nauce i zachowaniu oraz o szczególnych uzdolnieniach ucznia na spotkaniach (wywiadówkach) i konsultacjach.
7. Na miesiąc przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej poszczególni nauczyciele są zobowiązani do ustnego poinformowania uczniów o grożących ocenach niedostatecznych. Wychowawca klasy w tym samym terminie pisemnie informuje rodziców i odnotowuje to w dzienniku.
8. Nie później niż tydzień przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej nauczyciele poszczególnych przedmiotów i wychowawcy klas są zobowiązani poinformować ucznia o przewidywanych dla niego stopniach okresowych umieszczając je w odpowiednich rubrykach.
9. Indywidualne rozmowy nauczyciela z rodzicami w ciągu dnia pracy (pod warunkiem, że nie zakłóca to organizacji pracy nauczyciela i zapewnienia bezpieczeństwa uczniów).
10. Rodzice uczniów szczególnie wyróżniających w nauce i zachowaniu otrzymują list gratulacyjny.

ROZDZIAŁ V

Klasyfikowanie

1. W ciągu roku szkolnego przeprowadza się klasyfikowanie uczniów w dwóch terminach:
 - a) śródroczne – za I semestr w styczniu
 - b) roczne – w czerwcu
 - c) końcowe- w klasie programowo najwyższej.
2. Klasyfikowanie śródroczne polega na okresowym podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia z zajęć określonych w szkolnym planie nauczania oraz oceny klasyfikacyjnej zachowania i ustaleniu ocen klasyfikacyjnych według skali określonej w Statucie Szkoły. W kl. I-III jest to ocena opisowa.
3. Klasyfikowanie roczne polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w danym roku szkolnym z zajęć określonych w szkolnym planie nauczania oraz oceny klasyfikacyjnej z zachowania i ustaleniu ocen klasyfikacyjnych według skali określonej w Statucie Szkoły. W kl. I-III jest to ocena opisowa.

4. Klasyfikowanie końcowe polega na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia w klasie programowo najwyższej w danym roku szkolnym, w którym uczeń skończy szkołę z zajęć określonych w szkolnym planie nauczania oraz oceny końcowej z zachowania i ustaleniu ocen końcowych według skali określonej w Statucie Szkoły.
5. Oceny klasyfikacyjne ustalają nauczyciele prowadzący poszczególne zajęcia edukacyjne, ocenę klasyfikacyjną zachowania - wychowawca klasy. Nauczyciele i wychowawcy przedstawiają oceny na klasyfikacyjnym posiedzeniu rady pedagogicznej, która następnie zatwierdza łączne wyniki klasyfikacji uczniów.
6. Oceny klasyfikacyjne i oceny klasyfikacyjne zachowania wystawione zgodnie z ustalonym WSO nie mogą być uchylone lub zmienione decyzją administracyjną.
7. Oceny cząstkowe, oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne ustala się w stopniach według skali określonej w Statucie Szkoły.
8. Oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne nie mogą być ustalone jako średnia arytmetyczna ocen cząstkowych.
9. Ustalona przez nauczyciela niedostateczna ocena klasyfikacyjna roczna może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego. Zasady przeprowadzenia egzaminu poprawkowego są określone w Statucie Szkoły.
10. Uczeń jest klasyfikowany, jeżeli został oceniony ze wszystkich przedmiotów i zajęć obowiązkowych z wyjątkiem tych, z których został zwolniony.
11. Uczeń może być nie klasyfikowany z jednego, kilku lub wszystkich zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia oceny z powodu nieobecności ucznia na zajęciach – co najmniej 50% w ciągu roku.
12. Uczeń nieklasyfikowany z powodu nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny na zasadach określonych w Statucie Szkoły.

ROZDZIAŁ VI

Promowanie

1. Uczeń otrzymuje promocję do klasy programowo wyższej jeżeli ze wszystkich zajęć edukacyjnych określonych w szkolnym planie nauczania uzyskał oceny klasyfikacyjne roczne wyższe od stopnia niedostatecznego.
2. Uczeń kl. I-III otrzymuje promocję jeżeli jego wiedza i umiejętności pozwalają na realizację programu w klasie programowo wyższej.
3. Uczeń kończy szkołę, jeżeli na zakończenie klasy programowo najwyższej uzyskał oceny klasyfikacyjne wyższe od oceny niedostatecznej.
4. Po ukończeniu Szkoły uczeń otrzymuje świadectwo ukończenia szkoły podstawowej.

ROZDZIAŁ VII

Ocena z zachowania

1. Ocena z zachowania polega na rozpoznaniu przez wychowawcę, nauczycieli oraz uczniów:
 - a) funkcjonowaniu ucznia w środowisku szkolnym,
 - b) respektowaniu przez ucznia zasad współżycia społecznego i ogólnie przyjętych norm etycznych.
2. Ocenę zachowania śródroczną i roczną, począwszy od klasy czwartej szkoły podstawowej, ustala się według następującej skali :
 - wzorowe
 - bardzo dobre

- dobre
- poprawne
- nieodpowiednie
- naganne

3. Ocenę zachowania ustala się według następujących kryteriów :

I. WZOROWE:

Uczeń jest wzorem postępowania dla innych:

- osiąga jak najlepsze wyniki w nauce na miarę swoich możliwości
- jest zawsze przygotowany do zajęć
- przykładnie, systematycznie i punktualnie uczęszcza na lekcje
- aktywnie uczestniczy w zajęciach lekcyjnych i życiu szkoły
- troszczy się o mienie szkoły
- dba o dobre imię szkoły
- rozwija swoje zainteresowania i uzdolnienia
- jego zachowanie na terenie szkoły i poza nią cechuje wysoka kultura bycia
- nie otrzymał żadnych uwag negatywnych
- nie ulega nałogom
- jest tolerancyjny
- pomaga słabszym kolegom
- wyróżnia się aktywnością na rzecz szkoły
- opiekuje się młodszymi
- uczestniczy w konkursach, olimpiadach, turniejach i zawodach
- bierze udział w imprezach organizowanych przez szkołę, klasę, jest ich inicjatorem.

II. BARDZO DOBRE:

- stara się osiągnąć jak najlepsze wyniki w nauce w miarę swoich możliwości
- jest zawsze przygotowany do zajęć
- systematycznie i punktualnie uczęszcza na zajęcia lekcyjne oraz aktywnie w nich uczestniczy
- troszczy się o mienie szkoły i jej estetyczny wygląd
- nie ma godzin nieusprawiedliwionych
- dba o dobre imię szkoły
- prezentuje wysoki poziom bycia i kulturę słowa
- nie otrzymał żadnych uwag negatywnych
- pomaga słabszym kolegom
- nie ulega nałogom
- jest aktywny w życiu szkoły i klasy
- właściwie zachowuje się w stosunku do pracowników szkoły i kolegów
- nosi zmienne obuwie
- jest tolerancyjny
- uczestniczy w konkursach, turniejach i zawodach
- bierze aktywny udział w imprezach organizowanych przez szkołę i klasę

DOBRE :

- spełnia wymagania obowiązków szkolnych
- osiąga pozytywne wyniki w nauce
- jest przygotowany do zajęć
- systematycznie i punktualnie uczęszcza na zajęcia lekcyjne i w miarę aktywnie

- w nich uczestniczy
- nie ma godzin nieusprawiedliwionych
- troszczy się o mienie szkoły, jej estetyczny wygląd i dba o dobre jej imię
- prezentuje właściwy sposób bycia i kulturę słowa
- nie odmawia pomocy słabszym kolegom
- właściwie zachowuje się wobec pracowników szkoły i kolegów
- uczestniczy w imprezach organizowanych przez szkołę i klasę.

POPRAWNE :

- spełnia wymagania obowiązków szkolnych
- jest przygotowany do zajęć
- nie ma godzin nieusprawiedliwionych
- w miarę systematycznie uczęszcza na zajęcia lekcyjne
- nie posiada uwag w dzienniku
- uczy się systematycznie
- poprawnie zachowuje się na terenie szkoły i poza nią
- troszczy się o mienie szkoły i jej wygląd
- nie ulega nałogom
- poprawnie zachowuje się wobec wszystkich pracowników szkoły i kolegów.

NIEODPOWIEDNIE :

- w pewnym stopniu uchybia wymaganiom obowiązków szkolnych
- nie uczy się systematycznie
- posiada godziny nieusprawiedliwione
- zdarza mu się niesystematycznie uczęszczać na zajęcia lekcyjne
- posiada uwagi w dzienniku
- jego zachowanie na terenie szkoły i poza nią budzi zastrzeżenia
- czasami niewłaściwie zachowuje się w stosunku do wszystkich pracowników szkoły i kolegów
- biernie uczestniczy w imprezach szkolnych i klasowych
- sporadycznie ulega nałogom

NAGANNE:

- uchybia wymaganiom obowiązków szkolnych
- posiada godziny nieusprawiedliwione i uwagi w dzienniku lekcyjnym
- nie jest przygotowany do zajęć lekcyjnych
- często spóźnia się na lekcje
- odmawia pomocy ze strony szkoły i rówieśników
- jego zachowanie jest rażące i uciążliwe dla otoczenia
- stanowi zagrożenie zdrowia i życia dla siebie i innych
- dopuszcza się czynów chuligańskich
- nie przestrzega regulaminu zachowania
- nie dba o piękno mowy ojczystej
- wagaruje
- nie wykonuje poleceń nauczyciela

4. W dzienniku lekcyjnym notuje się uwagi i pochwały. Nauczyciele i opiekunowie zobowiązani są do wypisania każdej uwagi i pochwały.

Notatka musi być opatrzona datą i podpisem nauczyciela wpisującego.

Uwagi i pochwały są jawne dla ucznia.

5. W klasach I – III szkoły podstawowej ocena zachowania jest oceną opisową.

6. Ocena zachowania nie może mieć wpływu na oceny z zajęć edukacyjnych.
7. Nieposiadanie stroju apelowego powoduje zawiadomienie rodziców wpisem do zeszytu kontaktowego.
8. Korzystanie z telefonu komórkowego lub innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły powoduje natychmiastowe wezwanie rodziców (opiekunów) do szkoły celem wyjaśnienia zdarzenia.

Zachowanie wyjściowe poprawne : 60 punktów

Lp	Uczeń otrzymuje punkty za :	PUNKTY DODATNIE	PUNKTY UJEMNE
1.	Aktywność za :		
	– dobrowolna praca na rzecz szkoły	1	
	– dobrowolna praca na rzecz klasy (wykonanie gazetki, wzbogacenie wyposażenia klasy)	1	
	– efektywne pełnienie funkcji w szkole	1	
	– pomoc w organizowaniu imprezy szkolnej	1	
2.	– efektywne pełnienie funkcji w klasie	1	
	Przygotowanie się do lekcji		
	– nie przygotowanie warsztatu pracy		1
3.	– wkład włożony w naukę, pracowitość, obowiązkowość	1	
	– pełnienie dyżurów w klasach .	1	1
	Kultura zachowania		
	– prezentuje wysoką kulturę słowa	8	
	– używa wulgaryzmów		2
	– krzyki na korytarzu		1
	– ubliżanie koledze		2
	– bieganie po korytarzu		2
	– zaśmiecanie otoczenia		1
	– przebywanie na przerwach w szatni lub klasie		1
	– prowokowanie kolegów do złych uczynków		2
	– szacunek do osób starszych	2	2
	– dbałość o wygląd (higiena osobista, schludny wygląd)	1	1
– posiadanie lub nie posiadanie stroju apelowego	2	2	
– wychodzenie poza teren szkoły		2	
– zakaz korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń elektronicznych na terenie szkoły.		2	
4.	Pomoc koleżeńska		
– chętnie pomaga kolegom w nauce	2		
5.	Stosunek do nauczycieli		
	– niewykonanie polecenia nauczyciela		2
	– utrudnianie prowadzenia lekcji		2
	– aroganckie odzywianie się do nauczyciela		2
	– prawidłowa postawa podczas lekcji	4max	
– nieodpowiednie zachowanie w stosunku do pracowników szkoły	2	2	
6.	Poszanowanie mienia		
	– niszczenie sprzętu szkolnego		2
	– niszczenie dóbr osobistych i wytworów prac kolegów		2
– niszczenie mienia publicznego		2	
7.	Agresja		

	– słowna		3
	– fizyczna (w tym bójki uczniowskie)		4
8.	Frekwencja		
	– ucieczka z lekcji		2
	– uczeń ma nieusprawiedliwione nieobecności i spóźnienia		2
9.	Udział w konkursach		
	– konkursy przedmiotowe		
	a) pierwszy etap	3	
	b) drugi etap	5	
	c) trzeci etap	7	
	– udział w zawodach sportowych		
	a) szkolnych	2	
	b) międzyszkolnych	3	
10.	Używki		
	– stwierdzono że uczeń:		
	a) palił lub posiadał papierosy		2
	b) pił lub posiadał alkohol		3
	c) zażywał lub posiadał narkotyki		3
11.	Kradzież i wymuszanie		3

UWAGI :

1. Jeżeli uczeń otrzyma naganę dyrektora szkoły to bez względu na liczbę uzyskanych punktów, może uzyskać najwyżej ocenę poprawną.
2. Oceny wzorowej nie może uzyskać uczeń :
 - a) którego nie cechuje wysoka kultura zachowania i stosunek do nauczycieli
 - b) który posiada na koncie (poza dodatnimi) 10 pkt ujemnych.

Zachowanie wyjściowe poprawne:

Uczeń wyjściowo otrzymuje 60 pkt.

ZACHOWANIE	PUNKTY
Wzorowe	Powyżej 99
Bardzo dobre	85 – 98
Dobre	68 – 84
Poprawne	54 – 67
Nieodpowiednie	34 – 53
Naganne	Poniżej 33

CZEŚĆ DRUGA

**PRZEDMIOTOWY
SYSTEM OCENIANIA**

ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI DZIECKA KOŃCZĄCEGO ROCZNE PRZYGOTOWANIE PRZEDSZKOLNE

1. Kształtowanie umiejętności społecznych dzieci: porozumiewanie się z dorosłymi i dziećmi, zgodne funkcjonowanie w zabawie i w sytuacjach zadaniowych.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) obdarza uwagą dzieci i dorosłych, aby rozumieć to, co mówią i czego oczekują; grzecznie zwraca się do innych w domu, w przedszkolu, na ulicy;
- b) przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (stara się współdziałać w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych;
- c) w miarę samodzielnie radzi sobie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań;
- d) wie, że nie należy chwalić się bogactwem i nie należy dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach, a także że nie należy wyszydzać i szykanować innych;
- e) umie się przedstawić: podaje swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania; wie, komu można podawać takie informacje.

2. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych. Wdrażanie dzieci do utrzymywania ładu i porządku.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) umie poprawnie umyć się i wytrzeć oraz umyć zęby;
- b) właściwie zachowuje się przy stole podczas posiłków, nakrywa do stołu i sprzęta po sobie;
- c) samodzielnie korzysta z toalety;
- d) samodzielnie ubiera się i rozbiera, dba o osobiste rzeczy i nie naraża ich na zgubienie lub kradzież;
- e) utrzymuje porządek w swoim otoczeniu.

3. Wspomaganie rozwoju mowy oraz innych umiejętności komunikacyjnych dzieci.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) zwraca się bezpośrednio do rozmówcy, stara się mówić poprawnie pod względem artykulacyjnym, gramatycznym, fleksyjnym i składniowym;
- b) mówi płynnie, niezbyt głośno, dostosowując ton głosu do sytuacji lub komunikuje się w inny zrozumiały sposób;
- c) uważnie słucha, pyta o niezrozumiałe fakty i formułuje dłuższe wypowiedzi o ważnych sprawach;
- d) w zrozumiały sposób mówi lub w inny sposób komunikuje o swoich potrzebach i decyzjach.

4. Wspieranie dzieci w rozwijaniu czynności intelektualnych, które stosują w poznawaniu i rozumieniu siebie i swojego otoczenia.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) przewiduje, w miarę swoich możliwości, jakie będą skutki czynności manipulacyjnych na przedmiotach (wnioskowanie o wprowadzanych i obserwowanych zmianach);
- b) grupuje obiekty w sensowny sposób (klasyfikuje) i formułuje uogólnienia typu: to do tego pasuje, te obiekty są podobne, a te są inne;
- c) stara się łączyć przyczynę ze skutkiem i próbuje przewidywać, co się może zdarzyć.

5. Wychowanie zdrowotne i kształtowanie sprawności fizycznej dzieci.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) dba o swoje zdrowie; zaczyna orientować się w zasadach zdrowego żywienia;
- b) dostrzega związek pomiędzy chorobą a leczeniem, poddaje się leczeniu, np. wie, że przyjmowanie lekarstw i zastrzyki są konieczne;
- c) jest sprawne fizycznie lub jest sprawne w miarę swoich możliwości, jeżeli jest dzieckiem mniej sprawnym ruchowo;
- d) uczestniczy w zajęciach ruchowych, w zabawach i grach w ogrodzie przedszkolnym, w parku, na boisku, w sali gimnastycznej.

6. Wdrażanie dzieci do dbałości o bezpieczeństwo własne oraz innych.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) wie, jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić;
- b) orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i w korzystaniu ze środków transportu;
- c) zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich;
- d) wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych (np. środków czystości);
- e) próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie czas wolny w przedszkolu i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić, a gdzie nie.

7. Wychowanie przez sztukę – dziecko widzem i aktorem.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) wie, jak należy się zachować na uroczystościach, np. na koncercie, festynie, przedstawieniu, w teatrze, w kinie;
- b) odgrywa role w zabawach parateatralnych, posługując się mową, mimiką, gestem i ruchem; umie posługiwać się rekwizytami (np. maską).

8. Wychowanie przez sztukę – muzyka: różne formy aktywności muzyczno-ruchowej (śpiew, gra, taniec).

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) śpiewa piosenki z dziecięcego repertuaru oraz łatwe piosenki ludowe; chętnie uczestniczy w zbiorowym śpiewie, tańcach i muzykowaniu;
- b) dostrzega zmiany charakteru muzyki (np. dynamiki, tempa i wysokości dźwięku) i wyraża je ruchem;

- c) wyraża stany emocjonalne, pojęcia i zjawiska pozamuzyczne różnymi środkami aktywności muzycznej – instrumentalnej (z użyciem instrumentów perkusyjnych oraz innych przedmiotów), wokalne i ruchowe;
- d) w skupieniu słucha muzyki, w tym także muzyki poważnej.

9. Wychowanie przez sztukę – różne formy plastyczne.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) umie wypowiadać się w różnych technikach plastycznych i przy użyciu elementarnych środków wyrazu (takich jak kształt i barwa) w postaci prostych kompozycji i form konstrukcyjnych;
- b) przejawia, w miarę swoich możliwości, zainteresowanie wybranymi zabytkami i dziełami sztuki oraz tradycjami i obrzędami ludowymi ze swojego regionu;
- c) wykazuje zainteresowanie malarstwem, rzeźbą i architekturą (także architekturą zieleni i architekturą wnętrz).

10. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci poprzez zabawy konstrukcyjne, budzenie zainteresowań technicznych.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) wznosi konstrukcje z klocków i tworzy kompozycje z różnorodnych materiałów (np. przyrodniczych), ma poczucie sprawstwa („potrafię to zrobić”) i odczuwa radość z wykonanej pracy;
- b) używa właściwie prostych narzędzi podczas majsterkowania;
- c) interesuje się urządzeniami technicznymi (np. używanymi gospodarstwie domowym), próbuje rozumieć, jak one działają, i zachowuje ostrożność przy korzystaniu z nich.

11. Pomaganie dzieciom w rozumieniu istoty zjawisk atmosferycznych i w unikaniu zagrożeń.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku; podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody (np. nie stoi pod drzewem w czasie burzy, nie zdejmuje czapki w mroźną pogodę);
- b) wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu i w telewizji, np. że będzie padał deszcz, śnieg, wiał wiatr; stosuje się do podawanych informacji w miarę swoich możliwości.

12. Wychowanie dla poszanowania roślin i zwierząt.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) nazywa oraz wyróżnia rośliny i zwierzęta żyjące w różnych środowiskach przyrodniczych, np. na polu, na łące, w lesie;
- b) wie, jakie warunki są potrzebne do rozwoju zwierząt (przestrzeń życiowa, bezpieczeństwo, pokarm) i wzrostu roślin (światło, temperatura, wilgotność);
- c) potrafi wymienić zmiany zachodzące w życiu roślin i zwierząt w kolejnych porach roku; wie, w jaki sposób człowiek może je chronić i pomóc im, np. przetrwać zimę.

13. Wspomaganie rozwoju intelektualnego dzieci wraz z edukacją matematyczną.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) liczy obiekty i odróżnia błędne liczenie od poprawnego;
- b) wyznacza wynik dodawania i odejmowania, pomagając sobie liczeniem na palcach lub na innych zbiorach zastępczych;
- c) ustala równoliczność dwóch zbiorów, a także posługuje się liczebnikami porządkowymi;
- d) rozróżnia stronę lewą i prawą, określa kierunki i ustala położenie obiektów w stosunku do własnej osoby, a także w odniesieniu do innych obiektów;
- e) wie, na czym polega pomiar długości, i zna proste sposoby mierzenia: krokami, stopa za stopą;
- f) zna stałe następstwo dni i nocy, pór roku, dni tygodnia, miesięcy w roku.

14. Kształtowanie gotowości do nauki czytania i pisania.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) potrafi określić kierunki oraz miejsca na kartce papieru, rozumie polecenia typu: narysuj kółko w lewym górnym rogu kartki, narysuj szlaczek, zaczynając od lewej strony kartki;
- b) potrafi uważnie patrzeć (organizuje pole spostrzeżeniowe), aby rozpoznać i zapamiętać to, co jest przedstawione na obrazkach;
- c) dysponuje sprawnością rąk oraz koordynacją wzrokowo-ruchową potrzebną do rysowania, wycinania i nauki pisania;
- d) interesuje się czytaniem i pisanem; jest gotowe do nauki czytania i pisania;
- e) słucha np. opowiadań, baśni i rozmawia o nich; interesuje się książkami;
- f) układa krótkie zdania, dzieli zdania na wyrazy, dzieli wyrazy na sylaby; wyodrębnia głoski w słowach o prostej budowie fonetycznej;
- g) rozumie sens informacji podanych w formie uproszczonych rysunków oraz często stosowanych oznaczeń i symboli, np. w przedszkolu, na ulicy, na dworcu.

15. Wychowanie rodzinne, obywatelskie i patriotyczne.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) wymienia imiona i nazwiska osób bliskich, wie, gdzie one pracują, czym się zajmują;
- b) zna nazwę miejscowości, w której mieszka, zna ważniejsze instytucje i orientuje się w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby, np. policjanta, strażaka;
- c) wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a stolicą Polski jest Warszawa;
- d) nazywa godło i flagę państwową, zna polski hymn i wie, że Polska należy do Unii Europejskiej;
- e) wie, że wszyscy ludzie mają równe prawa.

16. Przygotowanie dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) uczestniczy w zabawach, np. muzycznych, ruchowych, plastycznych, konstrukcyjnych, teatralnych;
- b) rozumie bardzo proste polecenia i reaguje na nie;
- c) powtarza rymowanki, proste wierszyki i śpiewa piosenki w grupie;
- d) rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych, gdy są wspierane np. obrazkami, rekwizytami, ruchem, mimiką, gestami.

17. Przygotowanie do posługiwania się językiem mniejszości narodowej lub etnicznej lub językiem regionalnym dzieci należących do mniejszości narodowych i etnicznych oraz społeczności posługującej się językiem regionalnym, o których mowa w ustawie z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym.

Dziecko kończące wychowanie przedszkolne i rozpoczynające naukę w szkole podstawowej:

- a) uczestniczy w zabawach prowadzonych w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym;
- b) rozumie bardzo proste polecenia wydawane w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym i reaguje na nie;
- c) powtarza rymowanki, proste wierszyki i śpiewa piosenki w grupie w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym;
- d) rozumie ogólny sens krótkich historyjek opowiadanych lub czytanych w języku mniejszości narodowej lub etnicznej lub języku regionalnym;
- e) wie, do jakiej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej należy;
- f) zna godło swojej wspólnoty narodowej, etnicznej lub językowej

.....
(pieczęć szkoły)

INFORMACJA O GOTOWOŚCI DZIECKA DO PODJĘCIA NAUKI W SZKOLE PODSTAWOWEJ

Imię i nazwisko dziecka.....

Rok szkolny.....

Forma wychowania przedszkolnego.....

Informacja o stanie przygotowania dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej.

I. Opanowanie wymagań określonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego w obszarze:

1. Umiejętności społecznych i odporności emocjonalnej:

- a) Mocne strony dziecka.....
- b) Zauważone trudności.....
- c) Podjęte lub potrzebne działania wspierające potrzeby dziecka
- d) Wskazówki dla rodziców.....

2. Umiejętności matematycznych i gotowości do nauki czytania i pisania:

- a) Mocne strony dziecka.....
- b) Zauważone trudności.....
- c) Podjęte lub potrzebne działania wspierające potrzeby dziecka
- d) Wskazówki dla rodziców.....

3. Sprawności motorycznej i koordynacji wzrokowo-ruchowej

- a) Mocne strony dziecka.....
- b) Zauważone trudności.....
- c) Podjęte lub potrzebne działania wspierające potrzeby dziecka
- d) Wskazówki dla rodziców.....

4. Samodzielność, w tym umiejętności wykonywania czynności samoobsługowych:

- a) Mocne strony dziecka.....
- b) Zauważone trudności.....
- c) Podjęte lub potrzebne działania wspierające potrzeby dziecka.....
- d) Wskazówki dla rodziców.....

II. Potrzeby rozwojowe dziecka, w tym zauważone predyspozycje, uzdolnienia i zainteresowania

- 1. Opis.....
- 2. Podjęte lub potrzebne działania służące ich rozwijaniu.....
- 3. Wskazówki dla rodziców.....

III. Dodatkowe spostrzeżenia o dziecku.....

.....
(data i podpis nauczyciela)

.....
(pieczęć i podpis dyrektora)

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ (KLASY I-III)
SZKOŁY PODSTAWOWEJ WE WZIĄCHOWIE WIELKIM**

PSO został opracowany na podstawie Statutu Szkoły oraz podstawy programowej zawartej w rozporządzeniu MEN.

Obszary aktywności podlegające ocenianiu w klasach I-III obejmują:

- rozumienie słowa mówionego, wypowiedzanie się
- czytanie ,odbiór tekstów literackich
- pisanie oraz redagowanie zdań i wypowiedzi
- umiejętności językowe
- umiejętności matematyczne
- reści przyrodniczo-społeczne
- umiejętności artystyczne
- sprawność fizyczną
- zachowanie

Cele edukacyjne

1. Wspomaganie dziecka w rozwoju intelektualnym, emocjonalnym, społecznym, etycznym, fizycznym i estetycznym.
2. Przygotowanie do życia w zgodzie z samym sobą, ludźmi i przyrodą.
3. Dbalność o to, aby dziecko rozróżniało dobro od zła, było świadome przynależności społecznej(do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej) oraz rozumiało konieczność dbania o przyrodę.
4. Kształtowanie systemu wiadomości i umiejętności potrzebnych dziecku do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki w klasach IV-VI szkoły podstawowej.

Rola, rodzaj i funkcje oceny

Rola oceniania kształtującego:

- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i jego zachowaniu oraz o postępach w tym zakresie;
- udzielanie uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce i zachowaniu;
- dostarczanie rodzicom(prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w nauce, zachowaniu oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno - wychowawczej.

Rodzaje ocen:

- wstępna ocena rozwoju ucznia i jego możliwości, stanowi podstawę do zapewnienia każdemu uczniowi maksymalnego rozwoju;
- ocena kształtująca informująca ucznia o jego postępach i zachowaniu, wyraźnie wskazująca osiągnięcia i to, co należy usprawnić;
- ocena podsumowująca- wyrażona na piśmie, stanowi syntetyczną informację o osiągnięciach i postępach ucznia;
- samoocena i ocena koleżeńska.

Funkcje oceny:

- **kształtująca**-co dziecku udało się poznać, zrozumieć, opanować, jakie umiejętności zdobyło, jaki był wkład pracy, co trzeba zmienić w pracy z dzieckiem, aby uzyskać lepsze efekty;
- **motywująca**-zachęcanie do podejmowania dalszego wysiłku, wskazywanie na możliwość osiągnięcia sukcesu, oraz wzbudzanie w dziecku wiary we własne siły.

Sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów:

- ustne sprawdzanie wiadomości i umiejętności uczniów;
- prace pisemne;
- kartkówki;
- sprawdziany;
- aktywność własna ucznia;
- ćwiczenia praktyczne;
- obserwacja ucznia;
- zaangażowanie ucznia.

Formy oceniania:

- **na bieżąco**- bezpośrednio po wykonanej pracy, w formie ustnej lub pisemnej lekcyjnym i zawiera wypowiedzi nauczyciela skierowanej bezpośrednio do ucznia. Ocena bieżąca dokumentowana jest w dzienniku lekcyjnym i zawiera zapis cyfrowy: 6,5,4,3,2,1.

Oceny bieżące mogą być uzupełniane znakami „+” i „-”.

- **semestralne**-w postaci oceny opisowej opracowanej przez nauczyciela uczącego w danej klasie;
- **roczne**-w formie świadectwa szkolnego zawierającego opis stopnia opanowania zrealizowanych treści programowych obowiązujących w danej klasie.

Przy ocenianiu bieżącym wykorzystywana jest następująca gradacja ocen:

6 Uczeń wyjątkowo dobrze opanował wiadomości określone programem nauczania i często jego wiadomości wykraczają poza program. Sprawnie posługuje się zdobytą wiedzą i umiejętnościami. Stale wykonuje prace na wysokim poziomie. Wykazuje zaangażowanie, inicjatywę i oryginalność.

5 Uczeń w stopniu bardzo dobrym opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie. Bardzo dobrze wykonuje swoje prace. Wykazuje aktywność i zaangażowanie.

4 Uczeń dobrze opanował wiadomości i umiejętności określone programem nauczania w danej klasie i potrafi je zastosować w sytuacjach typowych, według podanych wzorów znanych z lekcji i z podręcznika.

3 Uczeń ma trudności w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności. Stara się wykonywać wymagane polecenia, ale przy pomocy nauczyciela.

2 Uczeń ma problemy z opanowaniem wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym. Zadania często wykonuje przy pomocy nauczyciela.

1 Uczeń nie opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym. Nie potrafi wykonać zadania nawet z pomocą nauczyciela.

Ocena z zachowania:

1. Ocena z zachowania ma charakter opisowy.
2. Ocenę ustala nauczyciel-wychowawca uwzględniając opinię innych nauczycieli uczących ucznia oraz samoocenę ucznia.

3. Przy formułowaniu oceny z zachowania nauczyciel bierze pod uwagę postawę ucznia podczas zajęć edukacyjnych w klasie, jak i poza klasą.
4. Ocena z zachowania nie może mieć wpływu na:
 - oceny z zajęć edukacyjnych
 - promocję do klasy programowo wyższej.
5. Śródroczna i roczna ocena z zachowania uwzględnia następujące zakresy:
 - stosunek do obowiązków szkolnych,
 - kultura osobista,
 - współdziałanie, samodzielność.

Sposoby informowania uczniów i ich rodziców o indywidualnych osiągnięciach:

1. Wymagania edukacyjne i przedmiotowy system oceniania przedstawiane są uczniom i rodzicom na początku roku szkolnego.
2. Ocenianie ucznia w edukacji wczesnoszkolnej jest jawne i odbywa się na bieżąco w klasie, podczas wielokierunkowej działalności ucznia.
3. Nauczyciel stosuje wszystkie dostępne sposoby oceniania kształtującego, tj.: obserwuje ucznia i jego pracę, rozmawia z nim i motywuje do dalszych wysiłków. Uczeń powinien wiedzieć co dokładnie podlega ocenie. Nauczyciel ustala kryteria oceniania- co będzie brane pod uwagę(NaCoBeZu).

ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ KLASY I

Edukacja polonistyczna. Uczeń kończący klasę I:

1. w zakresie umiejętności społecznych warunkujących porozumiewanie się i kulturę języka:
 - a) obdarza uwagę dzieci i dorosłych, słucha ich wypowiedzi i chce zrozumieć, co przekazują; komunikuje w jasny sposób swoje spostrzeżenia, potrzeby, odczucia,
 - b) w kulturalny sposób zwraca się do rozmówcy, mówi na temat, zadaje pytania i odpowiada na pytania innych osób, dostosowuje ton głosu do sytuacji, np. nie mówi zbyt głośno,
 - c) uczestniczy w rozmowie na tematy związane z życiem rodzinnym i szkolnym, także inspirowane literaturą;
2. w zakresie umiejętności czytania i pisania:
 - a) rozumie sens kodowania oraz dekodowania informacji; odczytuje uproszczone rysunki, piktogramy, znaki informacyjne i napisy,
 - b) zna wszystkie litery alfabetu, czyta i rozumie proste, krótkie teksty,
 - c) pisze proste, krótkie zdania: przepisuje, pisze z pamięci; dba o estetykę i poprawność graficzną pisma (przestrzega zasad kaligrafii),
 - d) posługuje się ze zrozumieniem określeniami: wyraz, głoska, litera, sylaba, zdanie,
 - e) interesuje się książką i czytaniem; słucha w skupieniu czytanych utworów (np. baśni, opowiadań, wierszy), w miarę swoich możliwości czyta lektury wskazane przez nauczyciela,
 - f) korzysta z pakietów edukacyjnych (np. zeszytów ćwiczeń i innych pomocy dydaktycznych) pod kierunkiem nauczyciela;
3. W zakresie umiejętności wypowiedzania się w małych formach teatralnych:
 - a) uczestniczy w zabawie teatralnej, ilustruje mimiką, gestem, ruchem zachowania bohatera literackiego lub wymyślonego,
 - b) rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie,
 - c) odtwarza z pamięci teksty dla dzieci, np. wiersze, piosenki, fragmenty prozy.

Edukacja matematyczna. Uczeń kończący klasę I:

1. W zakresie czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki:
 - a) ustala równoliczność mimo obserwowanych zmian w układzie elementów
 - b) w porównywanych zbiorach,
 - c) układa obiekty (np. patyczki) w serie rosnące i malejące, numeruje je; wybiera obiekt w takiej serii, określa następne i poprzednie,
 - d) klasyfikuje obiekty: tworzy kolekcje np. zwierzęta, zabawki, rzeczy do ubrania,
 - e) w sytuacjach trudnych i wymagających wysiłku intelektualnego zachowuje się rozumnie, dąży do wykonania zadania,
 - f) wyprowadza kierunki od siebie i innych osób; określa położenie obiektów względem obranego obiektu; orientuje się na kartce papieru, aby odnajdować informacje (np. w lewym górnym rogu) i rysować strzałki we właściwym kierunku,
 - g) dostrzega symetrię (np. w rysunku motyla); zauważa, że jedna figura jest powiększeniem lub pomniejszeniem drugiej; kontynuuje regularny wzór (np. szlaczek);
2. W zakresie liczenia i sprawności rachunkowych:
 - a) sprawnie liczy obiekty (dostrzega regularności dziesiętkowego systemu liczenia), wymienia kolejne liczebniki od wybranej liczby, także wstecz (zakres do 20), zapisuje liczby cyframi (zakres do 10),
 - b) wyznacza sumy (dodaje) i różnice (odejmuje), manipulując obiektami lub rachując na zbiorach zastępczych, np. na palcach; sprawnie dodaje i odejmuje w zakresie do 10, poprawnie zapisuje te działania,
 - c) radzi sobie w sytuacjach życiowych, których pomyślne zakończenie wymaga dodawania lub odejmowania,
 - d) zapisuje rozwiązanie zadania z treścią przedstawionego słownie w konkretnej sytuacji, stosując zapis cyfrowy i znaki działań;
3. W zakresie pomiaru:
 - a) długości: mierzy długość, posługując się np. linijką; porównuje długości obiektów,
 - b) ciężaru: potrafi ważyć przedmioty; różnicuje przedmioty cięższe, lżejsze; wie, że towar w sklepie jest pakowany według wagi,
 - c) płynów: odmierza płyny kubkiem i miarką litrową,
 - d) czasu: nazywa dni w tygodniu i miesiące w roku; orientuje się, do czego służy kalendarz i potrafi z niego korzystać; rozpoznaje czas na zegarze w takim zakresie, który pozwala mu orientować się w ramach czasowych szkolnych zajęć i domowych obowiązków;
4. W zakresie obliczeń pieniężnych:
 - a) zna będące w obiegu monety i banknot o wartości 10 zł; zna wartość nabywczą monet i radzi sobie w sytuacji kupna i sprzedaży,
 - b) zna pojęcie długu i konieczność spłacenia go.

Edukacja przyrodnicza. Uczeń kończący klasę I:

1. w zakresie rozumienia i poszanowania świata roślin i zwierząt:
 - a) rozpoznaje rośliny i zwierzęta żyjące w takich środowiskach przyrodniczych, jak park, las, pole uprawne, sad i ogród (działka),
 - b) zna sposoby przystosowania się zwierząt do poszczególnych pór roku: odloty i przyloty ptaków, zapadanie w sen zimowy,
 - c) wymienia warunki konieczne do rozwoju roślin i zwierząt w gospodarstwie domowym, w szkolnych uprawach i hodowlach itp. prowadzi proste hodowle i uprawy (w szczególności w kąci przyrody),
 - d) wie, jaki pożytek przynoszą zwierzęta środowisku: niszczenie szkodników przez ptaki, zapylenie kwiatów przez owady, spulchnianie gleby przez dżdżownice,
 - e) zna zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka: wypalanie łąk i ściernisk, zatrucie powietrza i wód, pożary lasów, wyrzucanie odpadów i spalanie śmieci itp.; chroni przyrodę: nie śmieci, szanuje rośliny, zachowuje ciszę w parku i w lesie, pomaga zwierzętom przetrwać zimę i upalne lato,
 - f) zna zagrożenia ze strony zwierząt (niebezpieczne i chore zwierzęta) i roślin

- (np. trujące owoce, liście, grzyby) i wie, jak zachować się w sytuacji zagrożenia,
- g) wie, że należy oszczędzać wodę; wie, jakie znaczenie ma woda w życiu człowieka, roślin i zwierząt,
 - h) wie, że należy segregować śmieci; rozumie sens stosowania opakowań ekologicznych;
2. w zakresie rozumienia warunków atmosferycznych:
- a) obserwuje pogodę i prowadzi obrazkowy kalendarz pogody,
 - b) wie, o czym mówi osoba zapowiadająca pogodę w radiu i w telewizji i stosuje się do podanych informacji o pogodzie np. ubiera się odpowiednio do pogody;
 - c) nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku, podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody;
 - d) zna zagrożenia ze strony zjawisk przyrodniczych, takich jak: burza, huragan, powódź, pożar i wie jak zachować się w sytuacji zagrożenia.

Edukacja społeczna. Uczeń kończący klasę I:

1. potrafi odróżnić, co jest dobre, a co złe w kontaktach z rówieśnikami i dorosłymi; wie, że warto być odważnym, mądrym i pomagać potrzebującym; wie, że nie należy kłamać lub zatajać prawdy;
2. współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych; przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych, grzecznie zwraca się do innych w szkole, w domu i na ulicy;
3. wie, co wynika z przynależności do swojej rodziny, jakie są relacje między najbliższymi, wywiązuje się z powinności wobec nich;
4. ma rozeznanie, że pieniądze otrzymuje się za pracę; dostosowuje swe oczekiwania do realiów ekonomicznych rodziny;
5. zna zagrożenia ze strony innych ludzi; wie, do kogo i w jaki sposób należy się zwrócić o pomoc;
6. wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego;
7. potrafi wymienić status administracyjny swojej miejscowości (wieś, miasto); wie, czym zajmuje się np. policjant, strażak, lekarz, weterynarz; wie, jak można się do nich zwrócić o pomoc;
8. wie, jakiej jest narodowości, że mieszka w Polsce, a Polska znajduje się w Europie; zna symbole narodowe (flaga, godło, hymn narodowy), rozpoznaje flagę i hymn Unii Europejskiej.

Edukacja plastyczna. Uczeń kończący klasę I:

1. wypowiada się w różnych technikach plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni; posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego jak kształt, barwa, faktura;
2. ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, opowiadaniem, muzyką; korzysta z narzędzi multimedialnych;
3. wykonuje proste rekwizyty (np. lalkę, pacynkę) i wykorzystuje je w małych formach teatralnych; tworzy przedmioty charakterystyczne dla sztuki ludowej regionu, w którym mieszka;
4. rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę (także architekturę zieleni), malarstwo, rzeźbę, grafikę; wypowiada się na ich temat.

Edukacja muzyczna. Uczeń kończący klasę I:

1. powtarza prostą melodię; śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego, wykonuje śpiewanki i rymowanki;
2. odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych; wyraża nastrój i charakter muzyki płasząc i tańcząc (reaguje na zmianę tempa i dynamiki);
3. realizuje proste schematy rytmiczne (tataizacją, ruchem całego ciała);
4. wie, że muzykę można zapisać i odczytać;
5. świadomie i aktywnie słucha muzyki, potem wyraża swe doznania werbalnie i niewerbalnie;
6. kulturalnie zachowuje się na koncercie oraz w trakcie śpiewania hymnu narodowego.

Zajęcia techniczne. Uczeń kończący klasę I:

1. w zakresie wychowania technicznego:
 - a) wie, jak ludzie wykorzystywali dawniej i dziś siły przyrody (wiatr, wodę); majsterkuje (np. latawce, wiatraczki, tratwy),
 - b) zna ogólne zasady działania urządzeń domowych (np. latarki, odkurzacza, zegara), posługuje się nimi, nie psując ich,
 - c) buduje z różnorodnych przedmiotów dostępnych w otoczeniu np. szałas, namiot, wagę, tor przeszkód; w miarę możliwości konstruuje urządzenia techniczne z gotowych zestawów do montażu, np. dźwigi, samochody, samoloty, statki, domy;
2. w zakresie dbałości o bezpieczeństwo własne i innych:
 - a) utrzymuje porządek wokół siebie (na swoim stoliku, w sali zabaw, szatni i w ogrodzie), sprząta po sobie i pomaga innym w utrzymywaniu porządku,
 - b) zna zagrożenia wynikające z niewłaściwego używania narzędzi i urządzeń technicznych,
 - c) wie, jak należy bezpiecznie poruszać się na drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku, np. umie powiadomić dorosłych, zna telefony alarmowe.

Wychowanie fizyczne. Uczeń kończący klasę I:

1. uczestniczy w zajęciach rozwijających sprawność fizyczną, zgodnie z regułami;
2. potrafi:
 - a) chwytać piłkę, rzucać nią do celu i na odległość, toczyć ją i kozłować,
 - b) pokonywać przeszkody naturalne i sztuczne,
 - c) wykonywać ćwiczenia równoważne;
3. dba o to, by prawidłowo siedzieć w ławce, przy stole itp.;
4. wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia i że można im zapobiegać poprzez: szczepienia ochronne, właściwe odżywianie się, aktywność fizyczną, przestrzeganie higieny; właściwie zachowuje się w sytuacji choroby;
5. wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych (np. środków czystości, środków ochrony roślin);
6. wie, że dzieci niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji i pomaga im.
7. wykonuje czynności ruchowe w środowisku wodnym: zanurza głowę pod wodą, otwiera oczy pod wodą, wykonuje leżenie na piersiach i na grzbiecie, wykonuje proste skoki do wody płytkiej.

Podane umiejętności dotyczą dzieci o prawidłowym rozwoju fizycznym. Umiejętności ruchowe dzieci niepełnosprawnych ustala się stosownie do ich możliwości.

Zajęcia komputerowe. Uczeń kończący klasę I:

1. posługuje się komputerem w podstawowym zakresie: uruchamia program, korzystając z myszy i klawiatury;
2. wie, jak trzeba korzystać z komputera, żeby nie narażać własnego zdrowia;
3. stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera.

Etyka. Uczeń kończący klasę I:

1. przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (współpracuje w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych (grzecznie zwraca się do innych, ustępuje osobom starszym miejsca w autobusie, podaje upuszczony przedmiot itp.);
2. wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych, nie niszczy otoczenia;
3. zdaje sobie sprawę z tego, jak ważna jest prawdomówność, stara się przeciwstawiać kłamstwu i obmowie;
4. wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich;
5. niesie pomoc potrzebującym, także w sytuacjach codziennych;
6. wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie należy chwalić się bogactwem ani dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach.

Religia. Uczeń kończący klasę I powinien umieć:

- ze zrozumieniem wykonywać znak krzyża,
- godnie zachować się w miejscu świętym,
- z należytą czcią odnosić się do księgi Pisma Świętego,
- formułować proste modlitwy, prośby w potrzebach osobistych,
- formułować prostą modlitwę dziękczynną,
- wyrażać podziw, wdzięczność i uwielbienie Bogu Stwórcy,
- posługiwać się tekstem modlitwy Pańskiej oraz Zdrowaś Maryjo,
- radośnie oczekiwać oraz właściwie przygotować się na spotkanie z Chrystusem w Eucharystii oraz podczas świąt liturgicznych.

Uczeń powinien znać :

- podstawowe pozdrowienia chrześcijańskie,
- wezwania modlitwy: Ojcze Nasz, treść modlitwy Zdrowaś Maryjo,
- podstawowe gesty i słowa, które służą wyrażaniu prośb wobec ludzi i Boga,
- wydarzenia związane z życiem Jezusa,
- przykłady świętych, którzy swym życiem wypełniali wolę Jezusa,
- sakramentalne sposoby obecności Jezusa w Kościele,
- religijne znaczenie określonych w programie znaków i symboli liturgicznych, modlitwy oraz pieśni i piosenki służące interioryzacji powyższych treści.

Język obcy nowożytny. Uczeń kończący klasę I:

1. rozumie proste polecenia i właściwie na nie reaguje;
2. nazywa obiekty w najbliższym otoczeniu;
3. recytuje wierszyki i rymowanki, śpiewa piosenki z repertuaru dziecięcego;
4. rozumie sens opowiedzianych historyjek, gdy są wspierane obrazkami, gestami, przedmiotami.

TREŚCI NUCZANIA:

a/ Zakres tematyczny i leksykalny

ZAKRES TEMATYCZNY	SYTUACJE, FUNKCJE KOKUNIKACYJNE I SPRAWNOŚCI	MATERIAŁ LEKSYKALNY.
Ja, moja rodzina i moi przyjaciele	<p>Poznanie się :</p> <ul style="list-style-type: none"> - podawanie imienia, wieku, dresu, numeru telefonu <p>Prezentacja członków rodziny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - informacja o stopniu pokrewieństwa - literowanie imion <p>Opisywanie osoby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie części twarzy - wskazywanie i nazywanie części ciała - nazywanie i opisywanie ubrań. 	<p>Nazwy członków rodziny</p> <p>Liczebniki 1 – 20</p> <p>Alfabet</p> <p>Wygląd zewnętrzny</p> <p>Ubrania: nazwy ubrań i kolory.</p>
Moja klasa	<p>Opisywanie pomieszczenia :</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie i opisywanie przedmiotów znajdujących się w klasie - pytanie o nazwy i położenie przedmiotów <p>Określanie aktywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reagowanie na polecenia nauczyciela - wydawanie prostych poleceń - nazywanie czynności właśnie wykonywanej - pytanie o pozwolenie, przeproszenie, dziękowanie - wyrażanie prośby 	<p>Nazwy przedmiotów w klasie</p> <p>Cechy przedmiotów : kolory, wielkości, ilości, kształty.</p> <p>Nazwy prostych czynności związanych z aktywnością w klasie</p> <p>Zwroty grzecznościowe</p>

Życie codzienne	W moim domu: - nazywanie pomieszczeń - nazywanie codziennych czynności - wyrażanie własnych upodobań w odniesieniu do picia i jedzenia - wyrażanie własnych potrzeb - proszenie o podanie czegoś do jedzenia, picia.	Nazwy pomieszczeń Nazwy rutynowych czynności Nazwy popularnych potraw, napojów, owoców
Moje zabawy i zabawki	Prezentowanie ulubionych zabawek : - nazywanie niektórych zabawek - określanie przynależności W co lubimy się bawić: - nazywanie niektórych zabaw i gier - składanie propozycji - wyrażanie zgody i sprzeciwu - wyrażanie emocji i uczuć - informowanie o tym, co się potrafi robić	Nazwy zabawek i zabaw Cechy przedmiotów Stany emocjonalne i uczucia Umiejętności
Nasze środowisko	Z wizytą na farmie: - nazywanie zwierząt na farmie - opisywanie wyglądu i zachowań niektórych zwierząt Ulubione zwierzęta w domu: - nazywanie zwierząt domowych - opisywanie ulubionego zwierzątka - wyrażanie własnych pragnień	Nazwy zwierząt Nazwy czynności związanych z zachowaniem się zwierząt Cechy zewnętrzne zwierząt Czasowniki dźwiękonaśladowcze.
Święta i uroczystości – Boże Narodzenie	Składanie życzeń Wyrażanie własnych pragnień	Święta: dekoracje świąteczne , prezenty, życzenia.

b/ Konstrukcje zdaniowe

- Zdania z operatorem
- zdania z operatorem *can*
- Zdania typu ' wh-questions'
- Zdania w trybie rozkazującym: *Do your best.*

c/ Zakres materiału gramatycznego

Czasy:

- czas Simple Present wyrażający czynności trwające stale lub powtarzające się, umiejętności, wiedzę, stany.
- czas Present Continuous
- Zdania z operatorem *can* wyrażające umiejętność wykonania czynności i uprzejmą prośbę, polecenie.

Rzeczownik

- Imiona własne i pospolite
- Liczba mnoga: tworzenie form za pomocą końcówki, niektóre formy nieregularne.

Przedimek

- przedimek nieokreślony, określony,
- przedimek zerowy (brak przedimka)

Zaimek osobowy

- forma podmiotu

Czasownik

- czasowniki leksykalne,
- czasowniki specjalne (operatory),
- czasowniki z partykułą (*phrasal verb*),
- polecenia.

Przymiotnik

- Określenie: kształtu, wielkości, koloru, stanu, określenie dzierżawcze.

Liczebnik

- Liczebniki główne

Przyimek

- Przyimki miejsca

Spójnik

- spójniki: *and, but*.

ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ KLASY II

Edukacja polonistyczna:

1. Swobodnie wypowiada się całymi zdaniami; wyraża własne zdanie w dyskusji.
2. Opowiada treść obrazków i historyjek obrazkowych.
3. Wygłasza z pamięci wiersze i krótkie fragmenty prozy.
4. Uważnie słucha wypowiedzi innych osób.
5. Potrafi w kilku zdaniach wypowiedzieć się na temat wysłuchanego tekstu.
6. Czyta z podziałem na role.
7. Czyta i rozumie sens uproszczonych rysunków, piktogramów, znaków informacyjnych i napisów.
8. Poprawnie przepisuje i pisze wyrazy i zdania zachowując proporcje liter i prawidłowe łączenie.
9. Pisze z pamięci i ze słuchu wyrazy z określonymi trudnościami ortograficznymi.
10. Układa i pisze zdania na dany temat; tworzy i pisze swobodne teksty.
11. Potrafi napisać życzenia, list, zaproszenie.
12. Zna rodzaje i liczby rzeczownika oraz formy czasownika.

Edukacja matematyczna:**W zakresie czynności umysłowych ważnych dla uczenia się matematyki**

1. Ocenia odległości między obiektami; mierzy linijką niewielkie odległości.
2. Określa położenie przedmiotów względem obserwatora oraz względem innych obiektów.
3. Używa ze zrozumieniem zwrotów: nad, pod, za, od, do wewnątrz, na zewnątrz itp.
4. Tworzy zbiory przedmiotów zgodnie z podanym warunkiem.
5. Tworzy zbiory liczb, np. zbiór liczb jednocyfrowych, liczb dwucyfrowych, zbiór liczb parzystych.
6. Porównuje dwa- trzy przedmioty wg wybranej cechy.

W zakresie liczenia i sprawności rachunkowych

1. Zna pojęcie liczby jednocyfrowe, liczby dwucyfrowej; zapisuje liczby cyframi arabskimi i znakami rzymskimi od I do XII.
2. Dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100; zna związek dodawania z odejmowaniem.
3. Stosuje własności dodawania - przemienność.
4. Mnoży i dzieli w zakresie 30; zna związek mnożenia z dzieleniem.
5. Rozwiązuje proste zadania z treścią na dodawanie i odejmowanie oraz mnożenie i dzielenie.
6. Dokonuje obliczeń pieniężnych; zna pojęcie: grosz, złoty.

Pomiar

1. **Czasu kalendarzowego:**
 - a) wymienia kolejne dni tygodnia;
 - b) nazywa kolejne miesiące; zapisuje daty;
 - c) nazywa pory roku.
2. **Czasu zegarowego:**
 - a) odczytuje z tarczy zegarowej pełne godziny i minuty;
 - b) dokonuje prostych obliczeń zegarowych na pełnych godzinach.
3. **Długości:**
 - a) mierzy długość różnych przedmiotów linijką, metrem krawieckim, itp.;
 - b) rysuje i mierzy odcinki oraz porównuje je.
4. **Masy:**
 - a) dokonuje prostych obliczeń wagowych; zna odważniki 1kg, 2kg, 5kg.
5. **Pojemność:**
 - a) odmierza płyny naczyniami; zna określenia: litr, pół litra, ćwierć litra;
 - b) dokonuje prostych obliczeń, w których występują litry.
6. **Figury geometryczne:**
 - a) rozróżnia figury z grupy wielokątów: kwadrat, prostokąt, trójkąt;
 - b) dostrzega cechy wspólne oraz różnice figur geometrycznych.

Edukacja przyrodnicza:

1. Odczytuje temperaturę powietrza z termometru.
2. Wskazuje pożyteczną pracę wiatru.
3. Wymienia różne rodzaje opadów (mżawka, deszczyk, ulewa, śnieg, deszcz ze śniegiem itp.).
4. Potrafi opiekować się roślinami i zwierzętami klasowymi w kąci przyrody.
5. Wykonuje doświadczenia na obecność tlenu w wodzie; obserwuje zachowanie wody podczas zamarzania.
6. Rozpoznaje różne warzywa, zna ich budowę(korzenie, łodyga, kwiaty, liście, owoc); wskazuje części jadalne warzyw.
7. Rozpoznaje i nazywa ozdobne rośliny kwiatowe.
8. Zna zwierzęta pożyteczne: biedronka, żaba, jeż.
9. Zna krzewy owocowe: aronia, borówka amerykańska itp. Oraz drzewa owocowe: morele, brzoskwinie itp.
10. Wie, jakie wartości odżywcze mają owoce; zna higienę spożywania owoców.
11. Rozpoznaje i nazywa wybrane drzewa liściaste i iglaste.
12. Wie, dlaczego ptaki odlatują na zimę i wracają na wiosnę.
13. Wie, jak należy zachowywać się w lesie i jak o niego dbać.
14. Rozpoznaje zwierzęta leśne, zna ich tryb życia i zagrożenia ze strony człowieka (kłusownictwo).
15. Zna korzystny i niekorzystny wpływ człowieka na środowisko przyrodnicze.

Edukacja społeczna

1. Przestrzega zasad kulturalnego zachowania; stosuje zwroty grzecznościowe.
2. Potrafi okazać szacunek członkom rodziny; jest odpowiedzialny za powierzone mu prace domowe.
3. Rozumie konieczność ochrony środowiska naturalnego.
4. Zna prawa i obowiązki ucznia.

Edukacja plastyczna

1. Wypowiada się za pomocą różnych technik plastycznych na płaszczyźnie i w przestrzeni; posługuje się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura.

2. Zna podstawowe barwy i zasady tworzenia barw pochodnych.
3. Prawidłowo rozmieszcza rysunek na kartce, stara się zagospodarować całą jej płaszczyznę.
4. Ilustruje sceny i sytuacje (realne i fantastyczne) inspirowane wyobraźnią, baśnią, muzyką, opowiadaniem.
5. Rozpoznaje wybrane dziedziny sztuki: architekturę, malarstwo, rzeźbę, grafikę i wypowiada się na ich temat.

Edukacja muzyczna

1. Rytmicznie recytuje teksty poprawne fonetycznie i zróżnicowane pod względem tempa, dynamiki, artykulacji i barwy głosu.
2. Odtwarza proste rytmy głosem i na instrumentach perkusyjnych; reaguje ruchem ciała na zmianę tempa i dynamiki- taniec, płąsy.
3. Wie, że muzykę można zapisać i odczytać.
4. Kulturalnie zachowuje się na koncercie oraz w trakcie śpiewania hymnu narodowego.

Zajęcia techniczne

1. Zna materiały przydatne do majsterkowania(papiernicze, drewniane, przyrodnicze, tworzywa sztuczne) i potrafi adekwatnie je dobrać do wykonania zaplanowanego wytworu.
2. Wie, jak bezpiecznie posługiwać się prostymi narzędziami i jak o nie dbać.
3. Wie, jak bezpiecznie korzystać z domowych urządzeń technicznych (odkurzacz, mikser, sokowirówka, itp.); zna ich budowę.
4. Zna historię wybranych wynalazków, np. od gęsiego pióra do pióra wiecznego, od łuczywa do żarówki.
5. Zna zasady bezpiecznego poruszania się po drogach(w tym na rowerze).

Wychowanie fizyczne

1. Potrafi rzucać piłkę do celu i na odległość, toczyć ją, kozłować.
2. Pokonuje przeszkody sztuczne i naturalne.
3. Wykonuje ćwiczenia równoważne.
4. Dbą o to, aby zachować właściwą postawę w ławce, przy stole, itp.
5. Potrafi szybko i dokładnie wykonać polecenia ustawiania się w kolumnach.
6. Wie, że choroby są zagrożeniem dla zdrowia, i że można im zapobiegać poprzez: szczepienia ochronne, właściwe odżywianie się, aktywność fizyczna, przestrzeganie higieny.
7. Wykonuje czynności ruchowe w środowisku wodnym: zanurza głowę pod wodą, otwiera oczy pod wodą, wykonuje leżenie na piersiach i na grzbiecie, wykonuje proste skoki do wody płytkiej.

Zajęcia komputerowe

1. Wie, jaki jest wpływ komputera na zdrowie człowieka.
2. Sprawnie posługuje się myszką i klawiaturą, wie, jak uruchomić program.
3. Posługuje się wybranymi narzędziami z Przybornika: Wypełnianie, Elips, Gumka, Ołówek, Aerograf.
4. Zna zasadę działania Kalkulatora.

Etyka

1. Przestrzega obowiązujących reguł w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych; odpowiednio reaguje na stres i porażkę.
2. Potrafi uczciwie rywalizować i współzawodniczyć.

3. Wie, że nie zabiera się cudzej własności, pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy.
4. Umie cieszyć się z tego, co ma, i z tego, czym może podzielić się z innymi.
5. Wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie należy chwalić się ni dokuczać tym, którzy żyją w trudniejszych warunkach.

Religia. Uczeń:

- umie modlić się w grupie modlitwami, wezwaniami i gestami liturgii słowa,
- umie wymienić najważniejsze uroczystości roku liturgicznego (Boże Narodzenie, Wielkanoc),
- umie opowiedzieć przykłady cudów Jezusa,
- potrafi wymienić: papieża, biskupa diecezji, proboszcza swojej parafii i swoich rodziców chrzestnych,
- umie zaśpiewać pieśni lub piosenki (niekoniecznie indywidualnie), których
- uczył się na katechezie,
- prowadzi starannie zeszyt i odrabia zadania domowe,
- jest aktywny na katechezie.

Uczeń:

- wie, że Bóg stworzył świat, Syn Boży, Zbawiciel, został posłany przez Ojca dla ratowania ludzi, Duch Święty jest Pocieszycielem i działa w Kościele,
- wie, że Jezus Chrystus jest Synem Bożym, który stał się człowiekiem, aby ludzi uratować od zła, obdarzyć szczęściem i zaprowadzić do Boga Ojca,
- wie, że Jezus nauczał, czynił cuda, umarł na krzyżu i zmartwychwstał,
- wie, że oddajemy cześć Maryi, gdyż jest Matką Boga,
- wie, że podczas Mszy świętej czytane jest Pismo święte,
- wie, że przez czytania liturgiczne przemawia do ludzi sam Jezus i głosi Dobrą Nowinę o zbawieniu,
- wie, że podczas Mszy świętej kapłan działa w imieniu Jezusa Chrystusa,
- umie wyjaśnić czego dotyczą najważniejsze uroczystości i okresy roku liturgicznego,
- wie, że Msza święta jest ucztą dziękczynną i ofiarą,
- wie, kim byli poznani na katechezie święci.

Język obcy nowożytny

1. Rozumie polecenie w języku obcym i właściwie na nie reaguje.
2. Czyta ze zrozumieniem wyrazy i proste zdania.
3. Potrafi korzystać ze słownika obrazkowego.

ZAKRES MATERIAŁU

a/ Zakres tematyczny i leksykalny

Zakres tematyczny	Sytuacje, funkcje komunikacyjne i sprawności.	Materiał leksykalny.
Ja i moja rodzina	Podawanie danych osobowych: - wypełnianie prostego formularza: imię, nazwisko, miasto, ulica, numer telefonu. Opisywanie własnej osoby: - wyrażanie własnych upodobań; kolory, ubiór, jedzenie - wyrażanie opinii	Dane osobowe Ubiór Kolory Jedzenie
Moja klasa	Moi koledzy: - pytanie o imię, nazwisko, adres - pytanie o upodobania kolegów Zajęcia w szkole:	Dane osobowe Działanie dodawania Zwroty grzecznościowe

	<ul style="list-style-type: none"> - dodawanie liczb - pytanie o znaczenie słów - prośba o powtórzenie - prośba o przeliterowanie wyrazu. 	
Ludzie wokół nas	Praca i zawody: <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie zawodów i czynności - określanie umiejętności 	Nazwy zawodów Czynności związane z wykonywaniem zawodów. Umiejętności
Życie codzienne	W moim domu: <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie pomieszczeń w domu i czynności domowych - nazywanie sprzętów domowych - określanie położenia przedmiotów i sprzętów. - planowanie dnia: - układanie planu zajęć - określanie pór dnia i godzin - pytanie o godzinę - w barze szybkiej obsługi: - zamawianie jedzenia i napojów - układanie menu 	Nazwy pomieszczeń Nazwy sprzętów domowych Przyimki miejsca Codzienne czynności Nazwy pór dnia i godzin Nazwy potraw, posiłków Jedzenie i napoje
Moje zabawy i zabawki	Na placu zabaw: <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie ulubionych zabaw i gier - składanie propozycji - wyrażanie zgody lub sprzeciwu. 	Nazwy zabawek i zabaw Stany emocjonalne i uczucia
Nasze środowisko: - moje miasto	Spacer po mieście: <ul style="list-style-type: none"> - nazwy budynków i miejsc - pytanie o nazwy budynków - pytanie o położenie budynków - określanie położenia różnych obiektów - nazywanie miejskich środków lokomocji. Wizyta w Zoo; <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie zwierząt egzotycznych - opisywanie wyglądu zwierząt. 	Nazwy budynków i miejsc w mieście Przyimki miejsca Środki transportu Nazwy egzotycznych zwierząt Opis zwierząt Liczebniki 20-100
Święta i uroczystości - przyjęcie urodzinowe - Nowy Rok	Nazywanie dni tygodnia Składanie życzeń	Nazwy dni tygodnia Urodziny: prezenty, życzenia Święta: dekoracje, stroje, życzenia.

b/ Konstrukcje zdaniowe

- Zdania z operatorem *am / are / is*;
- Zdania z operatorem *have*. *I have a shower every day., I have breakfast at 8 a.m.*
- Zdania z operatorem *can + see*. *I can see.... in the picture; What can you see?.*
- Konstrukcja *there is / are*. *There is a table in the kitchen., There are..,*
- Zadania z podmiotem pozornym *it*: *It's time for bed., It's one o'clock., What time is it?*
- Zdania typu 'wh – questions': *Where is...?, What do you want?,*
- Zdania w trybie rozkazującym: *Touch your nose.*

c/ Zakres materiału gramatycznego

Czasy

- Czas Simple Present wyrażający:
 - czynności trwające stale lub powtarzające się: *I go to school everyday.*
 - umiejętności, wiedzę: *I can spell my name., I know....*
 - stany: *I hate, I feel cold.*

- Czas Present continuous wprowadzony leksykalnie: *I'm wearing black shoes*
- Zdania z operatorem *can* wyrażające:
 - umiejętność wykonania czynności, kompetencję: *I can't fly., I can count to 100.*
 - uprzejmą prośbę, polecenie: *Can you repeat, please?*

Rzeczownik

- Imiona własne i pospolite
- Liczba mnoga: formy regularne i nieregularne
- Forma dzierżawcza: *It's Mike's ball.*

Przedimek

- Przedimek nieokreślony: *a / an : a star, an orange.*
- Przedimek określony *the: the house, the oranges*
- Przedimek zerowy (brak przedimka): *people*

Zaimek osobowy

- Forma podmiotu: *I, you, he, she, it, we, they*
- Forma dopełnienia: *me, you, him, her, it.*

Zaimek dzierżawczy

- Zaimki: *mine, yours*

Czasowniki

- Czasowniki leksykalne: *swim, play...*
- Czasowniki specjalne (operatory): *am / are / is / have / has / do.*
- Czasownik z partykułą (phrasal verb): *wake up*
- Forma bezokolicznika jako druga osoba trybu rozkazującego: *go, stand up.*

Przysłówek

- Częstotliwości: *every day / morning, always, never, sometimes*

Przymiotnik

- określenie:
- kształtu: *square*
- wielkości: *tall...*
- koloru: *purple...*
- stanu: *cold, soft...*
- pozycja przymiotnika w zdaniu: *a red circle*
- przymiotnik dzierżawczy : *my, your, his, her, its, our, their*

Liczebnik

- Liczebniki główne: 20 – 100.

Przyimek

- Miejsca: *in, on, under, behind, in front of, between...and, next to.*

ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ KLASY III

Edukacja polonistyczna

Uczeń kończący klasę III:

1. korzysta z informacji:
 - a) uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji,
 - b) czyta i rozumie teksty przeznaczone dla dzieci na I etapie edukacyjnym i wyciąga
 - c) z nich wnioski,
 - d) wyszukuje w tekście potrzebne informacje i w miarę możliwości korzysta ze słowników i encyklopedii przeznaczonych dla dzieci na I etapie edukacyjnym,
 - e) zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie, zawiadomienie, list, notatka do kroniki; potrafi z nich korzystać;

2. analizuje i interpretuje teksty kultury:
 - a) przejawia wrażliwość estetyczną, rozszerza zasób słownictwa poprzez kontakt z dziełami literackimi,
 - b) w tekście literackim zaznacza wybrane fragmenty, określa czas i miejsce akcji, wskazuje głównych bohaterów,
 - c) czyta teksty i recytuje wiersze z uwzględnieniem interpunkcji i intonacji,
 - d) ma potrzebę kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci, czyta wybrane przez siebie i wskazane przez nauczyciela książki, wypowiada się na ich temat,
 - e) pod kierunkiem nauczyciela korzysta z podręczników i zeszytów ćwiczeń oraz innych środków dydaktycznych;
3. tworzy wypowiedzi:
 - a) w formie ustnej i pisemnej: kilkudzaniową wypowiedź, krótkie opowiadanie i opis, list prywatny, życzenia, zaproszenie,
 - b) dobiera właściwe formy komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych,
 - c) uczestniczy w rozmowach: zadaje pytania, udziela odpowiedzi i prezentuje własne zdanie; poszerza zakres słownictwa i struktur składniowych,
 - d) dba o kulturę wypowiedziania się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację w zdaniu oznajmującym, pytającym i rozkazującym; stosuje formuły grzecznościowe,
 - e) dostrzega różnicę pomiędzy literą a głoską; dzieli wyrazy na sylaby; oddziela wyrazy w zdaniu, zdania w tekście,
 - f) pisze czytelnie i estetycznie (przestrzega zasad kaligrafii), dba o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną,
 - g) przepisuje teksty, pisze z pamięci i ze słuchu; w miarę swoich możliwości samodzielnie realizuje pisemne zadania domowe.

Edukacja matematyczna

Uczeń kończący klasę III:

1. liczy (w przód i w tył) od danej liczby po 1, dziesiątkami od danej liczby w zakresie 100 i setkami od danej liczby w zakresie 1000;
2. zapisuje cyframi i odczytuje liczby w zakresie 1000;
3. porównuje dowolne dwie liczby w zakresie 1000 (słownie i z użyciem znaków $<$, $>$, $=$);
4. dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100 (bez algorytmów działań pisemnych); sprawdza wyniki odejmowania za pomocą dodawania;
5. podaje z pamięci iloczyny w zakresie tabliczki mnożenia; sprawdza wyniki dzielenia za pomocą mnożenia;
6. rozwiązuje łatwe równania jednodziałaniowe z niewiadomą w postaci okienka (bez przenoszenia na drugą stronę);
7. rozwiązuje zadania tekstowe wymagające wykonania jednego działania (w tym zadania na porównywanie różnicowe, ale bez porównywania ilorazowego);
8. wykonuje łatwe obliczenia pieniężne (cena, ilość, wartość) i radzi sobie w sytuacjach codziennych wymagających takich umiejętności;
9. mierzy i zapisuje wynik pomiaru długości, szerokości i wysokości przedmiotów oraz odległości; posługuje się jednostkami: milimetr, centymetr, metr; wykonuje łatwe obliczenia dotyczące tych miar (bez zamiany jednostek i wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych); używa pojęcia kilometr w sytuacjach życiowych, np. jechaliśmy autobusem 27 kilometrów (bez zamiany na metry);
10. waży przedmioty, używając określeń: kilogram, pół kilograma, dekagram, gram; wykonuje łatwe obliczenia, używając tych miar (bez zamiany jednostek i bez wyrażeń dwumianowanych w obliczeniach formalnych);
11. odmierza płyny różnymi miarkami; używa określeń: litr, pół litra, ćwierć litra;
12. odczytuje temperaturę (bez konieczności posługiwania się liczbami ujemnymi, np. 5 stopni mrozu, 3 stopnie poniżej zera);

13. odczytuje i zapisuje liczby w systemie rzymskim od I do XII;
14. podaje i zapisuje daty; zna kolejność dni tygodnia i miesięcy; porządkuje chronologicznie daty; wykonuje obliczenia kalendarzowe w sytuacjach życiowych;
15. odczytuje wskazania zegarów: w systemach: 12- i 24-godzinnym, wyświetlających cyfry i ze wskazówkami; posługuje się pojęciami: godzina, pół godziny, kwadrans, minuta; wykonuje proste obliczenia zegarowe (pełne godziny);
16. rozpoznaje i nazywa koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty (również nietypowe, położone w różny sposób oraz w sytuacji, gdy figury zachodzą na siebie); rysuje odcinki o podanej długości; oblicza obwody trójkątów, kwadratów i prostokątów (w centymetrach);
17. rysuje drugą połowę figury symetrycznej; rysuje figury w powiększeniu i pomniejszeniu; 18. kontynuuje regularność w prostych motywach (np. szlaczki, rozety).

Edukacja przyrodnicza

Uczeń kończący klasę III:

1. obserwuje i prowadzi proste doświadczenia przyrodnicze, analizuje je i wiąże przyczynę ze skutkiem;
2. opisuje życie w wybranych ekosystemach: w lesie, ogrodzie, parku, łące i zbiornikach wodnych;
3. nazywa charakterystyczne elementy typowych krajobrazów Polski: nadmorskiego, nizinnego, górskiego;
4. wymienia zwierzęta i rośliny typowe dla wybranych regionów Polski; rozpoznaje i nazywa niektóre zwierzęta egzotyczne;
5. wyjaśnia zależności funkcjonowania przyrody od pór roku;
6. podejmuje działania na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; wie, jakie
7. zniszczenia w przyrodzie powoduje człowiek (wypalanie łąk, zaśmiecanie lasów,
8. nadmierny hałas, kłusownictwo);
9. zna wpływ przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin:
 - a) wpływ światła słonecznego na cykliczność życia na Ziemi,
 - b) znaczenie powietrza i wody dla życia,
 - c) znaczenie wybranych skał i minerałów dla człowieka (np. węgla i gliny);
10. nazywa części ciała i organy wewnętrzne zwierząt i ludzi (np. serce, płuca, żołądek);
11. zna podstawowe zasady racjonalnego odżywiania się; rozumie konieczność kontrolowania stanu zdrowia i stosuje się do zaleceń stomatologa i lekarza;
12. dba o zdrowie i bezpieczeństwo swoje i innych (w miarę swoich możliwości); orientuje się w zagrożeniach ze strony roślin i zwierząt, a także w zagrożeniach typu burza, huragan, śnieżycy, lawina, powódź, itp.; wie, jak trzeba zachować się w takich sytuacjach.

Edukacja społeczna

Uczeń kończący klasę III:

1. odróżnia dobro od zła, stara się być sprawiedliwy i prawdomówny; nie krzywdzi słabszych i pomaga potrzebującym;
2. identyfikuje się ze swoją rodziną i jej tradycjami; podejmuje obowiązki domowe i rzetelnie je wypełnia; rozumie co to jest sytuacja ekonomiczna rodziny i wie, że trzeba do niej dostosować swe oczekiwania;
3. wie, jak należy zachowywać się w stosunku do dorosłych i rówieśników (formy
4. grzecznościowe); rozumie potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami
5. w miejscu zamieszkania; jest chętny do pomocy, respektuje prawo innych do pracy i wypoczynku;
6. jest tolerancyjny wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej itp.; wie, że ludzie mają równe prawa bez względu na narodowość, kolor skóry, płeć;

7. zna prawa ucznia i jego obowiązki (w tym zasady bycia dobrym kolegą), respektuje je; uczestniczy w szkolnych wydarzeniach;
8. zna najbliższą okolicę, jej ważniejsze obiekty, tradycje; wie, w jakim regionie mieszka; uczestniczy w wydarzeniach organizowanych przez lokalną społeczność;
9. zna symbole narodowe (barwy, godło, hymn narodowy) i najważniejsze wydarzenia historyczne; orientuje się w tym, że są ludzie szczególnie zasłużeni dla miejscowości, w której mieszka, dla Polski i świata;
10. wie, jak ważna jest praca w życiu człowieka; wie, jaki zawód wykonują jego najbliżsi i znajomi; czym zajmuje się np. kolejarz, aptekarz, policjant, weterynarz;
11. zna zagrożenia ze strony ludzi; potrafi powiadomić dorosłych o wypadku, zagrożeniu, niebezpieczeństwie; zna numery telefonów: pogotowia ratunkowego, straży pożarnej, policji oraz ogólnopolski numer alarmowy 112.

Edukacja plastyczna

Uczeń kończący klasę III:

1. w zakresie percepcji sztuki:
 - a) określa swoją przynależność kulturową poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i z tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym; uczestniczy w życiu kulturalnym tych środowisk, wie o istnieniu placówek kultury działających na ich rzecz,
 - b) korzysta z przekazów medialnych; stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej (zgodnie z elementarną wiedzą o prawach autora);
2. w zakresie ekspresji przez sztukę:
 - a) podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego, jak: kształt, barwa, faktura, w kompozycji na płaszczyźnie i w przestrzeni (stosując określone materiały, narzędzia i techniki plastyczne),
 - b) realizuje proste projekty w zakresie form użytkowych, w tym służące kształtowaniu
 - c) własnego wizerunku i otoczenia oraz upowszechnianiu kultury w środowisku szkolnym (stosując określone narzędzia i wytwory przekazów medialnych);
3. w zakresie recepcji sztuki:
 - a) rozróżnia takie dziedziny działalności twórczej człowieka, jak: architektura, sztuki
 - b) plastyczne oraz inne określone dyscypliny sztuki (fotografia, film) i przekazy medialne (telewizja, Internet), a także rzemiosło artystyczne i sztukę ludową,
 - c) rozpoznaje wybrane dzieła architektury i sztuk plastycznych należące do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury; opisuje ich cechy charakterystyczne (posługując się elementarnymi terminami właściwymi dla tych dziedzin działalności twórczej).

Edukacja muzyczna

Uczeń kończący klasę III:

1. w zakresie odbioru muzyki:
 - a) zna i stosuje następujące rodzaje aktywności muzycznej:
 - śpiewa w zespole piosenki ze słuchu (nie mniej niż 10 utworów w roku szkolnym);
 - śpiewa z pamięci hymn narodowy;
 - gra na instrumentach perkusyjnych (proste rytmy i wzory rytmiczne) oraz melodycznych (proste melodie i akompaniamenty),– realizuje sylabami rytmicznymi, gestem oraz ruchem proste rytmy i wzory rytmiczne;
 - reaguje ruchem na puls rytmiczny i jego zmiany, zmiany tempa, metrum i dynamiki (maszeruje, biega, podskakuje);
 - tańczy podstawowe kroki i figury krakowiaka, polki oraz innego prostego tańca ludowego,

- b) rozróżnia podstawowe elementy muzyki (melodia, rytm, wysokość dźwięku, akompaniament, tempo, dynamika) i znaki notacji muzycznej (wyraża ruchowo czas trwania wartości rytmicznych, nut i pauz);
 - c) aktywnie słucha muzyki i określa jej cechy: rozróżnia i wyraża środkami poza muzycznymi charakter emocjonalny muzyki, rozpoznaje utwory wykonane: solo i zespołowo, na chór i orkiestrę; orientuje się w rodzajach głosów ludzkich (sopran, bas) oraz w instrumentach muzycznych (fortepian, gitara, skrzypce, trąbka, flet, perkusja); rozpoznaje podstawowe formy muzyczne – AB, ABA (wskazuje ruchem lub gestem ich kolejne części);
2. w zakresie tworzenia muzyki:
- a) tworzy proste ilustracje dźwiękowe do tekstów i obrazów oraz improwizacje ruchowe do muzyki;
 - b) improwizuje głosem i na instrumentach według ustalonych zasad;
 - c) wykonuje proste utwory, interpretuje je zgodnie z ich rodzajem i funkcją.

Zajęcia techniczne

Uczeń kończący klasę III:

1. zna środowisko techniczne na tyle, że:
 - a) orientuje się w sposobach wytwarzania przedmiotów codziennego użytku („jak to zrobiono?”): meble, domy, samochody, sprzęt gospodarstwa domowego,
 - b) rozpoznaje rodzaje maszyn i urządzeń: transportowych (samochody, statki, samoloty), wytwórczych (narzędzia, przyrządy), informatycznych (komputer, laptop, telefon komórkowy); orientuje się w rodzajach budowli (budynki mieszkalne, biurowe, przemysłowe, mosty, tunele, wieże) i urządzeń elektrycznych (latarka, prądnica rowerowa),
 - c) określa wartość urządzeń technicznych z punktu widzenia cech użytkowych (łatwa, trudna obsługa), ekonomicznych (tanie lub drogie w zakupie i użytkowaniu), estetycznych (np. ładne lub brzydkie);
2. realizuje „drogę” powstawania przedmiotów od pomysłu do wytworu:
 - a) przedstawia pomysły rozwiązań technicznych: planuje kolejne czynności, dobiera odpowiednie materiały (papier, drewno, metal, tworzywo sztuczne, materiały włókiennicze) oraz narzędzia,
 - b) rozumie potrzebę organizowania działania technicznego: pracy indywidualnej i zespołowej,
 - c) posiada umiejętności:
 - odczytywania potrzebnej ilości materiału,
 - cięcia papieru, tektury, itp.,
 - montażu modeli papierowych i z tworzyw sztucznych, korzystając z prostych instrukcji i schematów rysunkowych, np. buduje latawce, makiety domów, mostów,
 - modele samochodów, samolotów i statków,
 - w miarę możliwości, montażu obwodów elektrycznych, szeregowych i równoległych z wykorzystaniem gotowych zestawów;
3. dba o bezpieczeństwo własne i innych:
 - a) utrzymuje ład i porządek w miejscu pracy,
 - b) właściwie używa narzędzi i urządzeń technicznych,
 - c) wie, jak należy bezpiecznie poruszać się po drogach (w tym na rowerze) i korzystać ze środków komunikacji; wie, jak trzeba zachować się w sytuacji wypadku.

Wychowanie fizyczne

Uczeń kończący klasę III:

1. w zakresie sprawności fizycznej:
 - a) realizuje marszobiegi trwający co najmniej 15 minut,
 - b) umie wykonać próbę siły mięśni brzucha oraz próbę gibkości dolnego odcinka kręgosłupa;
2. w zakresie treningu zdrowotnego:
 - a) przyjmuje pozycje wyjściowe i ustawienia do ćwiczeń oraz wykonuje przewrót w przód,
 - b) skacze przez skakankę, wykonuje przeskoki jedno nóż i obunóż nad niskimi przeszkodami,
 - c) wykonuje ćwiczenia równoważne bez przyboru, z przyborem i na przyrządzie;
3. w zakresie sportów całego życia i wypoczynku:
 - a) posługuje się piłką: rzuca, chwytą, kozłuje, odbija i prowadzi ją,
 - b) jeździ np. na rowerze, wrotkach; przestrzega zasad poruszania się po drogach,
 - c) bierze udział w zabawach, mini grach i grach terenowych, zawodach sportowych, respektując reguły i podporządkowując się decyzjom sędziego,
 - d) wie, jak należy zachować się w sytuacjach zwycięstwa i radzi sobie z porażkami w miarę swoich możliwości;
4. w zakresie bezpieczeństwa i edukacji zdrowotnej:
 - a) dba o higienę osobistą i czystość odzieży,
 - b) wie, jakie znaczenie dla zdrowia ma właściwe odżywianie się oraz aktywność fizyczna,
 - c) wie, że nie może samodzielnie zażywać lekarstw i stosować środków chemicznych niezgodnie z przeznaczeniem,
 - d) dba o prawidłową postawę, np. siedząc w ławce, przy stole,
 - e) przestrzega zasad bezpiecznego zachowania się w trakcie zajęć ruchowych; posługuje się przyborami sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem,
 - f) potrafi wybrać bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; wie, do kogo zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia.
5. Wykonuje czynności ruchowe w środowisku wodnym: zanurza głowę pod wodą, otwiera oczy pod wodą, wykonuje leżenie na piersiach i na grzbiecie, wykonuje proste skoki do wody płytkiej.

Zajęcia komputerowe

Uczeń kończący klasę III:

1. umie obsługiwać komputer:
 - a) posługuje się myszą i klawiaturą,
 - b) poprawnie nazywa główne elementy zestawu komputerowego;
2. posługuje się wybranymi programami i grami edukacyjnymi, rozwijając swoje zainteresowania; korzysta z opcji w programach;
3. wyszukuje i korzysta z informacji:
 - a) przegląda wybrane przez nauczyciela strony internetowe (np. stronę swojej szkoły),
 - b) dostrzega elementy aktywne na stronie internetowej, nawiguje po stronach w określonym zakresie,
 - c) odtwarza animacje i prezentacje multimedialne;
4. tworzy teksty i rysunki:
 - a) wpisuje za pomocą klawiatury litery, cyfry i inne znaki, wyrazy i zdania,
 - b) wykonuje rysunki za pomocą wybranego edytora grafiki, np. z gotowych figur;
5. zna zagrożenia wynikające z korzystania z komputera, Internetu i multimediiów:
 - a) wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne,

- b) ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swojego adresu,
- c) stosuje się do ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimedialnych.

Etyka

Uczeń kończący klasę III:

1. rozumie, że ludzie mają równe prawa, niezależnie od tego, gdzie się urodzili, jak wyglądają, jaką religię wyznają, jaki mają status materialny; okazuje szacunek osobom starszym;
2. zastanawia się na tym, na co ma wpływ, na czym mu zależy, do czego może dążyć, nie krzywdząc innych; stara się nieść pomoc potrzebującym;
3. wie, na czym polega prawdomówność i jak ważna jest odwaga przeciwstawiania się kłamstwu i obmowie; potrafi z tej perspektywy oceniać zachowania bohaterów baśni, opowiadań, legend, komiksów;
4. wie, że nie można zabierać cudzej własności i stara się tego przestrzegać; wie, że należy naprawić wyrządzoną szkodę; dostrzega, kiedy postaci z baśni, opowiadań, legend, komiksów nie przestrzegają reguły „nie kradnij”;
5. starannie dobiera przyjaciół i pielęgnuje przyjaźnie w miarę swych możliwości;
6. wie, że jest częścią przyrody, chroni ją i szanuje; nie niszczy swojego otoczenia.

Religia. Uczeń kończący klasę III:

- zna i rozpoznaje różne formy modlitwy,
- formułuje modlitwę dziękczynienia, prośby, uwielbienia i przeproszenia,
- zna przykazania Boże,
- wyjaśnia treść przykazań i wie jak w codziennym życiu wypełniać przykazania,
- wie jak należy przygotować się do uczestnictwa we Mszy św,
- rozumie znaczenie gestów, obrzędów, postaw, pozdrowień i wezwań występujących we Mszy św,
- zna i potrafi wyjaśnić warunki przystępowania do sakramentu pojednania, wymienia owoce sakramentu pokuty,
- wie, że w liturgii słowa sam Jezus rozmawia ze zgromadzonymi i wyjaśnia im pisma.
- zna „Wierzę w Boga”,
- wie że Jezus zmartwychwstały jest obecny podczas każdej Mszy świętej pod postacią Chleba i Wina,
- wie, że Eucharystia jest sakramentalnym uobecnieniem ofiary Chrystusa i Kościoła,
- wie, że pełne uczestnictwo we Mszy św. łączy się z przyjęciem Komunii świętej,
- wyjaśnia czym jest błogosławieństwo, wie w jaki sposób dawać świadectwami jak dzielić się wiarą w swoim otoczeniu.

Język obcy nowożytny Uczeń kończący klasę III:

1. wie, że ludzie posługują się różnymi językami i że chcąc się z nimi porozumieć, trzeba nauczyć się ich języka (motywacja do nauki języka obcego);
2. reaguje werbalnie i niewerbalnie na proste polecenia nauczyciela;
3. rozumie wypowiedzi ze słuchu:
 - a) rozróżnia znaczenie wyrazów o podobnym brzmieniu,
 - b) rozpoznaje zwroty stosowane na co dzień i potrafi się nimi posługiwać,
 - c) rozumie ogólny sens krótkich opowiadań i baśni przedstawianych także za pomocą obrazów, gestów,
 - d) rozumie sens prostych dialogów w historyjkach obrazkowych (także w nagraniach audio i video);

4. czyta ze zrozumieniem wyrazy i proste zdania;
5. zadaje pytania i udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów, recytuje wiersze, rymowanki i śpiewa piosenki, nazywa obiekty z otoczenia i opisuje je, bierze udział w mini przedstawieniach teatralnych);
6. przepisuje wyrazy i zdania;
7. w nauce języka obcego nowożytnego potrafi korzystać ze słowników obrazkowych, książeczek, środków multimedialnych;
8. współpracuje z rówieśnikami w trakcie nauki.

a/ Zakres tematyczny i leksykalny

Zakres tematyczny	Sytuacje, funkcje komunikacyjne i sprawności.	Materiał leksykalny.
<p>My i ludzie wokół nas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opis osoby - nasze zmysły - zdrowie i dobra kondycja. 	<p>Opisywanie cech osób:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównywanie cech i sprawności fizycznych (wzrost, siła itp.) - określanie zdolności i umiejętności. - jak postrzegamy otoczenie: - nazywanie zmysłów i narządów zmysłów - określanie odczuć związanych ze zmysłami. - jak dbamy o zdrowie i dobrą kondycję: - rozmowa o dobrych i złych nawykach. 	<p>Przymiotniki określające cechy fizyczne osób. Zmysły i narządy zmysłu. Przymiotniki określające stany (ciepły, zimno...) Nazwy ćwiczeń fizycznych.</p>
<p>Życie codzienne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na wsi i w mieście - nasze doświadczenia 	<p>Życie na wsi i w mieście:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmowa o atrakcjach związanych z pobytem w mieście i na wsi. - określanie pór dnia i czasu (godziny, minuty, kwadrans) - opisywanie zdarzeń z przeszłości. 	<p>Nazwy pomieszczeń Nazwy sprzętów domowych Przymiotki miejsca Codzienne czynności Przysłowki częstotliwości Nazwy pór dnia i godzin</p>
<p>Mój czas wolny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport - filmy, telewizja - książki, czasopisma - gry i zabawy - programy komputerowe dla dzieci 	<p>Planowanie wolnego czasu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - składanie propozycji - przyjmowanie i odrzucanie propozycji - informowanie o swoich zamiarach - pytanie o pozwolenie - rozmowa o ulubionych zajęciach: - przedstawienie ulubionych gier i zabaw sportowych - wyrażanie opinii o programach telewizyjnych, filmach, książkach 	<p>Rodzaje filmów i programów telewizyjnych Nazwy gier i zabaw sportowych Zwroty grzecznościowe</p>
<p>Nasze środowisko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwierzęta i ich domy - pogoda 	<p>Opisanie i porównanie różnych środowisk, w których żyją zwierzęta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie zwierząt żyjących na lądzie, w wodzie i latających - określenie, co potrafią zwierzęta - grupowanie zwierząt według miejsc, które zamieszkują (lasy, pola, rzeki, morza, góry) 	<p>Nazwy zwierząt Cechy zewnętrzne zwierząt Umiejętności zwierząt Przymiotki miejsca Środki transportu Nazwy pór roku Warunki pogodowe</p>

	<p>Obserwacja pogody w różnych porach roku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nazywanie i określanie podstawowych czynników pogodowych (wiatr, opady, zachmurzenie, temperatura) - nazywanie i opisywanie pór roku - opisywanie ubioru w zależności od pory roku 	
<p>Święta i uroczystości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Halowe'en - Boże Narodzenie - Walentynki - Wielkanoc - Święto Mamy <p>Tradycje związane z Bożym Narodzeniem w różnych krajach</p>	<p>Opisywanie zwyczajów związanych ze świętami. Składanie życzeń.</p>	<p>Święta: dekoracje, stroje, zwyczaje, życzenia</p>
<p>Informacja i komunikacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prasa - ruch drogowy 	<p>Informacje w prasie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - czytanie nagłówków artykułów w gazetach - czytanie programu telewizyjnego - edukacyjne programy komputerowe dla dzieci 	<p>Środki transportu Prasa</p>

b) Konstrukcje zdaniowe

- Zdania złożone zawierające zdanie okolicznikowe przyczyny,
- Zdania z operatorem *was / ware*,
- Zdania z operatorem *have / has+to+* bezokolicznik,
- Zdania z operatorem *can*,
- Zdania z podmiotem pozornym *it*,
- Konstrukcja *would like*,
- Zdania typu 'wh-questions',
- Zdania w trybie rozkazującym,
- Konstrukcja czasownik + przymiotnik,
- Konstrukcja *want + to +* bezokolicznik.

c) zakres materiału gramatycznego

Czasy

- Czas Simple Present wyróżniający: czynności trwające stale lub powtarzające się, umiejętności, wiedzę, stany.
- Czas Present Continuous wyrażający czynność odbywającą się w chwili, gdy jest niej mowa
- Czas Simple Past wyrażający czynności lub stany, które miały miejsce w przeszłości
- Zdania z operatorem *can* wyrażające: umiejętność wykonania czynności, uprzejmą prośbę, polecenie: *Can you give me your book?*

Rzeczownik

- Imiona własne i pospolite: *Tom, house...*
- Liczba mnoga: *toys, boys, men...*

Przedimek

- Przedimek nieokreślony *a / an*, określony *the* i zerowy (brak przedimka).

Zaimek osobowy

- Forma przedmioty i dopełnienia: *I, me...*

Czasownik

- Czasowniki leksykalne: *go, read...*
- Czasowniki specjalne (operatory),
- Czasowniki z partykulą (phrasal verb): *look after, stay up*
- Forma bezokolicznika jako druga osoba trybu rozkazującego: *go, stand up*

Przysłówek

- Przysłówki częstotliwości: *always, usually, sometimes never, often*
- Przysłówki stopnia: *very much, a lot, at all*

Przymiotnik

- Określenie kształtu, wielkości, koloru, stanu
- Określenie przeciwstawne: *slow – fast, full – empty, short – tall, dark - light*
- Określenie dzierżawcze: *my, your, his, her, its, our, their*

Liczebnik

- Liczebniki główne: *1-100*
- Liczebniki porządkowe: *first – 1st, second – 2nd, third – 3rd, fourth – 4th, fifth – 5th...*

Przyimek

- Przyimki miejsca: *at, inside, outside*
- Przyimki czasu: *before, after, past, to, at*
- Przyimek kierunku; *to*

Informacja o osiągnięciach i postępach ucznia klasy I-III

1. Imię i nazwisko.....
2. Klasa.....
3. Rok szkolny.....
4. Semestr.....
5. Informacja o zachowaniu ucznia
6. Edukacja polonistyczna
czytanie.....
pisanie.....
mówienie.....
7. Edukacja matematyczna
8. Język obcy nowożytny
9. Edukacja przyrodnicza
10. Edukacja społeczna
11. Edukacja plastyczna
12. Edukacja muzyczna
13. Zajęcia techniczne
14. Wychowanie fizyczne
15. Zajęcia komputerowe
16. Etyka/Religia

17. Wskazania do dalszej pracy
.....
.....

Podpis wychowawcy

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA KLASY IV-VI

Na początku każdego roku szkolnego uczniowie i ich rodzice powinni zostać zapoznani z przedmiotowymi zasadami oceniania na lekcjach.

Przedmiotowe zasady oceniania zawierają:

- zasady bieżącego oceniania uczniów,
- warunki i zasady poprawiania oceny bieżącej,
- zasady klasyfikowania śródrocznego i rocznego,
- sposób informowania uczniów i ich rodziców o postępach w nauce,
- wymagania na poszczególne oceny.

Założenia ogólne oceniania:

- obowiązuje ogólnie przyjęta skala ocen z plusami „+” i minusami „-”,
- oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów),
- sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia są udostępniane uczniowi lub rodzicom (prawnym opiekunom) na ich prośbę,
- na podstawie opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej wymagania edukacyjne z przedmiotów zostaną dostosowane do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom.

Obszary aktywności oceniane na lekcjach:

- aktywność na lekcjach,
- przygotowanie uczniów do zajęć,
- zadania domowe,
- odpowiedzi ustne,
- testy,
- zadania dodatkowe,
- prace wytwórcze wykonywane na lekcjach.

Zasady oceniania:

- ocena zależy od poziomu wymagań na dany stopień, sposobu rozwiązania, prezentacji rozwiązania, estetyki, systematyczności (wywiązanie się w terminie),
- uczeń ma obowiązek systematycznego i estetycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego, który również podlega ocenie,
- uczeń może być w semestrze dwa razy nieprzygotowany do lekcji z wyjątkiem zapowiedzianych prac kontrolnych, jednak musi to zgłosić przed zajęciami, prawo do ulg zostaje zawieszane w styczniu i w czerwcu,
- uczniowie mogą mieć dwa sprawdziany w ciągu tygodnia, przy czym nie więcej niż jeden dziennie,
- obowiązuje dwutygodniowe uprzedzenie o sprawdzianie, sprawdzian z ostatniej lekcji może odbywać się bez zapowiedzi, sprawdzian z trzech ostatnich lekcji musi być zapowiedziany. Kartkówki z ostatnich lekcji nie mogą trwać dłużej niż 15 minut,
- uzupełnianie braków w wiadomościach i umiejętnościach spowodowanych nieobecnością powinny być uzupełnione po uzgodnieniu terminu z nauczycielem przedmiotu,

- sprawdziany oceniane są na podstawie liczby uzyskanych punktów według następujących zasad przeliczania:
 - 100% - 96% ocena celująca
 - 95% – 90% ocena bardzo dobra
 - 89% – 70% ocena dobra
 - 69% – 50% ocena dostateczna
 - 49% – 31% ocena dopuszczająca
 - mniej niż 30% ocena niedostateczna.

RELIGIA

NARZĘDZIA, CZAS POMIARU I OBSERWACJI OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Ocenę z religii wlicza się do średniej ocen.

ZAMIERZONE OSIĄGNIĘCIA

KLASA VI

Uczeń powinien umieć:

- wymienić i wyjaśnić dary i charyzmaty Ducha Świętego,
- wymienić nazwy i symbole Kościoła,
- omówić sposoby obecności i działania Ducha świętego w życiu Kościoła,
- wskazać biblijne podstawy sakramentów,
- uzasadnić dlaczego chrzest jest fundamentem życia chrześcijańskiego,
- wyjaśnić znaczenie sakramentów w życiu chrześcijanina,
- wskazać konsekwencje wynikające z sakramentów, zwłaszcza chrztu, Eucharystii, pokuty i pojednania,
- wyjaśnić, dlaczego modlitwa umacnia Kościół w jego przeobrażaniu świata,
- uzasadnić dlaczego powinien modlić się za wszystkich ludzi i w każdej sprawie,
- wyjaśnić znaczenie chrztu Polski dla narodu polskiego i Europy,
- wymienić przejawy kultury chrześcijańskiej w Europie, Polsce i miejscu swojego zamieszkania,
- wyjaśnić, jaki powinien być jego osobisty udział w kształtowaniu kultury chrześcijańskiej,
- wymienić i omówić postaci, będące świadectwami wiernej i ofiarnej służby Bogu i Ojczyźnie,
- omawiać przykłady świętych i wskazać na ich podstawie, w jaki sposób może podejmować wezwanie do świętości,
- porównać gorliwość apostołską poznanych błogosławionych i świętych z postawami współczesnych ludzi,

Uczeń powinien znać:

- perykopy biblijne o początkach Kościoła,
- wyjaśnić rolę Piotra i jego następców, wie dlaczego św. Pawła nazywamy

- Apostołem Narodów,
- wyjaśnia istotę i cel misji Kościoła, charakteryzuje go jako jeden, święty i niepowtarzalny,
- sakramenty święte i rozumieć istotę poszczególnych sakramentów,
- przykazania kościelne i je wyjaśnić,
- przejawy kultu maryjnego w Kościele,
- cechy współczesnego Kościoła w Polsce,
- historię diecezji i parafii,
- rolę cierpienia i męczeństwa w rozwoju Kościoła oraz scharakteryzować osobę oddającą życie za wiarę,

KLASA V

Uczeń powinien umieć:

- wymienić prawdy zawarte w Księdze Rodzaju,
- wymienić postacie biblijne Starego Testamentu,
- uzasadnić, że Dekalog jest wyrazem miłości i troski Boga o człowieka,
- wymienić treści związane z obietnicą mesjańską,
- odczytać w nauczaniu Kościoła nauczanie Jezusa,
- wymienić cuda Jezusa.

Uczeń powinien znać :

- prawdy o początku świata zawarte w Księdze Rodzaju, przyczyny i skutki grzechu, wskazać na istotę człowieczeństwa różniącą człowieka od innych istot żyjących (godność),
- bohaterów biblijnych (Abraham, Jakub, Józef, Mojżesz) i wie jaka była ich rola w Historii Zbawienia,
- Dekalog i wie że wierność przykazaniom Bożym jest potwierdzeniem wiary w Boga i ufności w Jego troskę o ludzi,
- treść obietnic mesjańskich, imiona proroków zapowiadających przyjście Mesjasza i mieć świadomość aktualizowania się zbawczych wydarzeń w liturgii roku kościelnego,
- naukę Chrystusa o Królestwie Bożym (przypowieści),
- ewangeliczne przekazy o cudach Jezusa.

KLASA IV

Uczeń powinien umieć:

- dostrzegać działania Boga w świecie
- wyjaśnić, dlaczego modlitwa jest podstawą życia chrześcijańskiego,
- wyjaśnić zależność roku liturgicznego od historii zbawienia,
- wskazać, jak można wyrazić wdzięczność Jezusowi za dzieło zbawienia
- wskazać na związek Biblii z życiem narodu i kulturą chrześcijańską,
- wyjaśnić istotę wiary religijnej na przykładzie postaci biblijnych,
- wskazać, w jaki sposób może poznawać, rozwijać, umacniać swoją wiarę,
- wyjaśnić, dlaczego przykazania Boże są wyrazem troski Boga o człowieka,
- wskazać, jak zastosować wskazania prawa Bożego w konkretnych sytuacjach życiowych,
- hierarchizować wartości,
- budować wspólnotę z Bogiem i ludźmi : w rodzinie, szkole, grupie koleżeńskiej.

Uczeń powinien znać:

- historię życia i przesłanie poznanych postaci i wydarzeń biblijnych,
- istotę i sens sakramentu pokuty oraz pierwszych piątków miesiąca,
- dekalog i jego interpretację,
- przykazanie miłości Boga i człowieka i jego interpretację,
- podstawowe zasady korzystania z Pisma świętego,
- wybrane teksty biblijne,
- podstawowe wartości moralne poznane na lekcji religii i dokonywać ich hierarchizacji.

**WYMAGANIA DOTYCZĄCE POSZCZEGÓLNYCH OCEN,
Z UWZGLĘDNIENIEM: WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI,
PRZEJAWÓW ZASTOSOWANIA ICH W ŻYCIU****CELUJĄCA:**

- uczeń nie tylko spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, ale posiada wiedzę wykraczającą poza program katechezy;
- wyróżnia się aktywnością w grupie katechetycznej;
- aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (służba ołtarza, schola itp.);
- twórczo rozwija własne uzdolnienia oraz dba o własną formację religijną;
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych, potrafi zastosować je we własnym życiu, służy radą innym, jest świadkiem wiary;
- wypowiada się logicznie i wyczerpująco na dany temat;
- bierze czynny udział w przygotowaniu liturgii Mszy św., w przygotowaniu nabożeństw;
- osiąga sukcesy w konkursach religijnych lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

BARDZO DOBRA:

- uczeń jest zdyscyplinowany, posiada uzupełniony zeszyt, potrafi samodzielnie objaśnić i powiązać w całość wiadomości z programu nauczania, posiada biegłą znajomość „Małego katechizmu”, bierze czynny udział w katechezie;
- uczeń opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem katechezy;
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami;
- chętnie i regularnie uczestniczy w katechezie;
- zachowuje szacunek dla świętych przedmiotów, miejsc i znaków religijnych;
- chętnie uczestniczy w życiu parafii (liturgia, rekolekcje itp.);
- przejawia postawę apostołską, wyrażając na zewnątrz swoją wiarę.

DOBRA:

- uczeń posiada uzupełniony zeszyt, potrafi odpowiedzieć samodzielnie na wszystkie pytania związane z tematem katechezy, posiada znajomość „Małego katechizmu”, przejawia aktywność na zajęciach;
- uczeń opanował wiadomości i umiejętności, które pozwalają na rozumienie większości relacji między elementami wiedzy religijnej;
- zna podstawowe modlitwy i prawdy wiary, rozumie je oraz umie wyjaśnić, czym jest chrześcijaństwo w życiu codziennym;
- dysponuje dobrą umiejętnością zastosowania zdobytej wiedzy w życiu;

- zachowuje szacunek dla świętych przedmiotów, miejsc i znaków religijnych;
- uzyskuje stałe, dobre postępy podczas prowadzonych zajęć;
- uczestniczy w liturgii, rekolekcjach szkolnych, nabożeństwach.

DOSTATECZNA:

- uczeń prowadzi notatki, wykonuje zadania, potrafi odtworzyć z pamięci wnioski z lekcji;
- uczeń opanował wiadomości i umiejętności umożliwiające zdobywanie dalszej wiedzy;
- dysponuje przeciętną wiedzą w zakresie materiału przewidzianego programem;
- nie wykazuje większego zainteresowania przedmiotem ;
- nieregularnie uczęszcza na katechezę;
- wykonanie zadań przez ucznia budzi zastrzeżenia, nieestetyczne prowadzenie zeszytu;
- nie bierze udziału w życiu parafii.

DOPUSZCZAJĄCA:

- uczeń jest obecny na lekcji, słucha, nie przeszkadza w prowadzeniu lekcji;
- zdobyte wiadomości są niewystarczające na uzyskanie przez ucznia ogólnej wiedzy religijnej;
- zna najbardziej istotne z podstawowych modlitw i prawd wiary, dysponuje minimalną wiedzą w zakresie materiału;
- proste zadania o niewielkim stopniu trudności rozwiązuje przy pomocy katechety;
- niechętnie bierze udział w katechezie;
- często opuszcza katechezę;
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu.

NIEDOSTATECZNY:

- uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą;
- odmawia wszelkiej współpracy;
- ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

– JEZYK POLSKI

Klasa IV

Czego nauczymy się w klasie IV:

Głoska:

- praktycznie stosować znajomość alfabetu,
- rozróżniać głoskę i literę, samogłoskę i spółgłoskę, spółgłoskę miękką i twardą,
- dzielić wyrazy na sylaby,
- poprawnie wymawiać głoski podczas czytania i recytacji,
- poprawnie akcentować wyrazy;

Wyraz:

- wyróżniać wyrazy bliskoznaczne,
- dobierać wyrazy o przeciwnym znaczeniu,
- rozpoznawać czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, przyimek, spójnik,
- stosować poprawne formy gramatyczne czasownika, rzeczownika, przymiotnika,
- odmieniać rzeczownik przez przypadki, rozpoznać jego rodzaj,

- rozróżniać przypadki, liczby i rodzaje przymiotnika,
- poprawnie stosować przyimki i spójniki;

Ortografia:

- pisać poprawnie wyrazy z ó i u, rz i ż, ch i h,
- pisać poprawnie wyrazy z **ó**, **rz**, **ź** niewymiennym i w zakończeniach **-ów**, **-ówka**, **-ówna**, **-arz**, **-erz**, **-mistrz**,
- pisać poprawnie **nie** z czasownikiem, rzeczownikiem, przymiotnikiem, przysłówkiem,
- poprawnie dzielić wyrazy przy przenoszeniu,
- posługiwać się słownikiem ortograficznym;

Wypowiedzenie:

- stosować różne rodzaje zdań(oznajmujące, pytające, rozkazujące),
- rozpoznawać zdanie pojedyncze i złożone,
- rozpoznawać główne części zdania: podmiot i orzeczenie,
- wskazywać określenia w zdaniu,
- wskazywać związki wyrazowe,
- stosować kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik;

Wypowiedź:

- pisać pozdrowienia, życzenia, kartkę z pamiętnika i wpis w dzienniku internetowym, zaproszenie, ogłoszenie, prostą notatkę,
- przeprowadzić rozmowę,
- tworzyć opowiadanie,
- opisywać wygląd przedmiotów,
- pisać list prywatny do rzeczywistego odbiorcy;

Teksty literackie i kulturowe:

- rozumieć pojęcia : autor, osoba mówiąca w utworze(narrator), czytelnik,
- nazwać elementy świata przedstawionego w utworze epickim,
- wskazać w tekście dialog,
- czytać głośno poprawnie,
- czytać cicho ze zrozumieniem,
- opowiadać ustnie przebieg wydarzeń w utworze,
- odróżniać zmyślenie literackie od kłamstwa i rzeczywistości, postaci zmyślane od rzeczywistych, realizm od fantastyki,
- wskazywać bohaterów baśni,
- wskazywać w wierszu strofy, rymy, wersy,
- recytować co najmniej 1 wiersz,
- rozpoznawać epitet i porównanie w wierszu oraz ożywienie i uosobienie w baśni,
- rozpoznawać cechy baśni,
- odróżniać prozę od baśni,
- odróżniać tekst informacyjny od literackiego,
- dostrzegać różnice między przekazem radiowym, telewizyjnym i literackim,
- przeczytać co najmniej **cztery** lektury obowiązkowe wskazane przez nauczyciela,
- poznać czasopisma dziecięce.

KLASA V

Czego nauczymy się w klasie V :

Głoska:

- rozróżniać głoski dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, rozumieć funkcje głoski,
- poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy;

Wyraz:

- wyjaśniać znaczenie wyrazu na podstawie słownika,
- odróżniać części mowy odmienne od nieodmiennych,
- posługiwać się wyrazami bliskoznacznymi,
- rozpoznawać formy trybu czasownika,
- poprawnie akcentować różne formy czasownika,
- określać przypadek, liczbę i rodzaj przymiotnika,
- poprawnie stosować przymiotniki i przysłówki w wypowiedzi pisemnej i ustnej,
- tworzyć rzeczowniki nazywające czynności i cechy,
- rozpoznawać liczebnik,
- wyróżniać liczebniki porządkowe i główne, używać liczebników zbiorowych,
- poprawnie zapisywać i odczytywać daty;

Ortografia:

- poprawnie pisać **nie** z przymiotnikami w stopniu równym;
- poprawnie pisać części **-bym, -byś, -by,**
- poprawnie pisać **rz** i **ź** w zakończeniach rzeczowników,
- poprawnie pisać rzeczowniki i przymiotniki wielką i małą literą,
- poprawnie pisać wyrazy z **ą, ę, om, on, em, en,**
- pisać poprawnie wyrazy z **u** w zakończeniach wyrazów oraz wyrazy z **ź, h, ch** wymiennym i niewymiennym;

Wypowiedzenie:

- odróżniać zdanie od równoważnika zdania,
- rozróżniać rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzi,
- poprawnie stosować przecinek w zdaniu pojedynczym i złożonym,
- rozpoznawać główne części zdania,
- rozpoznawać poboczne części zdania(przydawkę, dopełnienie, okolicznik),
- tworzyć zdanie złożone,
- rozpoznawać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie;

Wypowiedź:

- pisać przepis, instrukcję, opis krajobrazu i dzieła sztuki, zawiadomienie, plan, streszczenie,
- poprawnie zapisać dialog,
- tworzyć opowiadanie odtwórcze i z dialogiem, relacjonować wydarzenia z wycieczki;
- redagować list do fikcyjnej osoby
- opisywać wygląd zewnętrzny postaci, oceniać postaci,
- planować własną wypowiedź ustną i pisemną, stosować akapity oraz trójdzielną budowę;

Teksty literackie i kulturalne:

- odróżniać nadawcę od odbiorcy, autora od narratora lub podmiotu lirycznego,
- wskazywać w tekście literackim dialog, opis, opowiadanie,
- czytać płynnie, ze zrozumieniem, z podziałem na role, starając się oddać charakter postaci,
- wyszukiwać w tekście argumenty,
- opisywać postać literacką, oceniać zachowanie bohaterów,
- uzasadniać własne sądy i opinie, formułując odpowiednie argumenty,
- wyciągać wnioski z przeczytanych tekstów,
- odczytywać sens wiersza, wskazywać podmiot liryczny,
- recytować co najmniej 1 wiersz,
- rozpoznawać w wierszu epitet, porównanie, uosobienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- znać cechy legendy, mitu, opowieści biblijnej, powieści, bajki,
- odróżniać baśń od bajki, mit od legendy,
- w powieści wyróżniać narratora, bohatera, akcję, czas i miejsce akcji,
- umieć opowiedzieć przebieg zdarzeń,
- wskazywać różnice między utworem literackim a jego wersją filmową,
- rozumieć związki frazeologiczne pochodzące z Biblii i mitologii,
- tworzyć prosty komiks,
- znać pojęcia aktor, reżyser, scenarzysta, scena, scenograf, kompozytor, kostium,
- rozróżniać proste teksty informacyjne, np. do gazetki,
- rozróżniać teksty Nieliterackie od literackich,
- przeczytać co najmniej **cztery** lektury obowiązkowe wskazane przez nauczyciela.

KLASA VI

Czego nauczymy się w klasie VI :

Głoska:

- poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy i zdania,
- poprawnie artykułować głoski;

Wyraz:

- rozróżniać wyrazy pokrewne i wieloznaczne,
- tworzyć rodzinę wyrazów,
- rozróżniać wyraz podstawowy i pochodny,
- rozpoznawać i tworzyć formy osobowe i nieosobowe czasownika, w tym bezokolicznik i czasowniki zakończone na **-no, -to**,
- posługiwać się rzeczownikami o nietypowej odmianie, w tym rzeczownikami występującymi wyłącznie w liczbie mnogiej,
- rozpoznawać przymiotniki, które się nie odmieniają,
- rozpoznawać przymiotniki i przysłówki, które się nie stopniują,
- stopniować przymiotniki i przysłówki,
- rozpoznawać liczebniki ułamkowe i zbiorowe,
- łączyć liczebnik zbiorowy z rzeczownikiem,
- poprawnie zapisywać liczebniki wielowyrazowe,
- poprawnie odmieniać liczebniki wielowyrazowe,
- poprawnie używać zaimków i rozumieć ich znaczenie,
- stosować przyimki złożone,
- łączyć wyrazy za pomocą spójników;

Ortografia:

- poprawnie pisać **nie** z różnymi częściami mowy,
- poprawnie pisać przedrostki **roz-**, **bez-**, **wz-**, **weź-**, **ws-**, **wes-** oraz zakończenia **-ski**, **-cki**, **-dzki**, **-stwo**, **-ctwo**, **-dztwo**, **-śba**, **-źba**,
- poprawnie zapisywać rzeczowniki zakończone na **-ia** i **-ja**,
- poprawnie zapisywać przyimki złożone;

Wypowiedzenie:

- stosować w wypowiedzi różne rodzaje zdań,
- stosować i rozpoznawać różne rodzaje orzeczeń i podmiotów,
- rozpoznawać i wskazywać przydawkę, dopełnienie, okolicznik w zdaniu,
- budować zdania złożone, stosować przecinki w zdaniu pojedynczym i złożonym, używać myślnika przy zapisie dialogu,
- stawiać dwukropek przed wyliczeniem,
- wprowadzać cytaty do tekstu, stosując dwukropek i cudzysłów;

Wypowiedź:

- pisać sprawozdanie, list oficjalny, charakterystykę postaci, opis obrazu, wywiad, plan ramowy i szczegółowy,
- układać teksty reklamowe,
- tworzyć notatkę prasową,
- tworzyć różne rodzaje notatek (punkty, wykres, tabela),
- streszczać prosty tekst,
- porozumiewać się w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych,
- kulturalnie dyskutować,
- przemawiać na forum klasy,
- korzystać z internetowych form komunikacji,
- komponować wypowiedź o trójdzielnej budowie,
- stosować i wyodrębniać akapity;

Teksty literackie i kulturowe:

- wskazywać narratora i rodzaj narracji,
- rozumieć pojęcia: fikcja literacka, wątek, fabuła,
- odróżniać świat przedstawiony od świata rzeczywistego,
- dostrzegać różnicę między zmyśleniem literackim a zmyśleniem w świecie rzeczywistym,
- odróżniać informacje prawdziwe od nieprawdziwych,
- tworzyć opowiadanie z pozycji różnych narratorów,
- czytać głośno i cicho, rozumiejąc sensy przenośne różnych tekstów,
- szukać informacji w różnych źródłach (encyklopedia, prasa, Internet),
- wyrażać własny sąd o postawach i zachowaniu bohaterów,
- uzasadniać swój sąd o postaci odpowiednim odwołaniem do tekstu (wypowiedzi narratora lub innego bohatera),
- recytować dowolny utwór poetycki,
- dostrzegać odrębność języka poetyckiego,
- rozpoznać w tekście poetyckim przenośnię, epitet, porównanie, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- dostrzegać w poezji wyróżniki graficzne (wers, strofę) i brzmieniowe (rym, rytm),
- odróżniać język potoczny od literackiego, poezję od prozy, tekst literacki od innego tekstu kultury,
- stosować ze zrozumieniem związki frazeologiczne, powiedzenia i przysłowia,

- rozróżniać utwory należące do liryki, epiki i dramatu;
- posługiwać się słownictwem z dziedziny filmu, telewizji, radia, teatru,
- opisywać dzieło filmowe, teatralne, słuchowisko radiowe,
- odczytywać znaczenie symboliczne i przenośne różnych tekstów kultury,
- odczytywać dosłowny i ukryty sens przeczytanego tekstu,
- posługiwać się słownictwem wyrażającym ocenę,
- przeczytać co najmniej **cztery** lektury obowiązkowe wskazane przez nauczyciela.

Formy sprawdzania wiedzy umiejętności

- prace klasowe i testy (z każdej można poprawić stopień);
- testy ortograficzne i dyktanda z następującą skalą ocen:
bdb(5) 0-błędów
db(4) 1-2-błędy
dst(2) 3-4-błędy
dop(2)5-6- błędów;
- kartkówki;
- aktywność na lekcjach (za trzy plusy – bardzo dobry);
- recytacja (można poprawić stopień jeden raz w terminie wyznaczonym przez nauczyciela);
- sprawdzanie zadań domowych (trzeci brak zadania –niedostateczny);
- odpowiedź ustna (uczeń ma prawo być nieprzygotowany z ważnych powodów losowych);
- samodzielna praca na lekcji;
- inne formy np. albumy, foldery, ilustracje, plakaty, makiety, słowniczkki;
- ponadto uczeń może poprawić każdy stopień w ciągu półrocza, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela. Ocena poprawiona pozostaje w nawiasie i nie jest brana pod uwagę podczas ustalania stopnia końcowego.

Na ocenę semestralną (roczną) mają wpływ wymienione formy aktywności uczniów:

- prace klasowe i sprawdziany,
- kartkówki,
- dyktanda,
- wypracowania,
- odpowiedzi ustne,
- prace domowe,
- prace długoterminowe,
- aktywność podczas zajęć,
- przygotowanie do lekcji.

* Wiedza będąca przedmiotem oceny nie może być równoznaczna z encyklopedycznymi wiadomościami.

* Przy ocenianiu bierze się pod uwagę sposób i kulturę przekazywania wiedzy, prezentowania.

Kryteria na poszczególne oceny

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych, które uczeń otrzyma w ciągu roku szkolnego.

Ocena celująca

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej;
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych;
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów;
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe;
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera;
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji;
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych;
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim;
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych;

- bierze czynny udział w lekcji;
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo;
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana;
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację;
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela;
- czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji;
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru;
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela;
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy;
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej;
- ma kłopoty z techniką czytania;
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela;
- wykazuje się niechęcią do nauki;
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych;
- nie angażuje się w pracę grupy.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM NAUCZANIA - JĘZYK ANGIELSKI

KLASA IV

ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI:

Tematy i funkcje

W zakresie następujących tematów **uczeń potrafi**:

1) Człowiek

- podać i przeliterować swoje imię, nazwisko, adres
- podać numer telefonu, wiek, datę urodzenia
- podać narodowość; powiedzieć, skąd pochodzi
- wyrazić, co lubi a czego nie lubi
- określić swoje zainteresowania
- opisać zdolności i umiejętności
- opisać wygląd zewnętrzny

2) Dom

- nazwać pomieszczenia w mieszkaniu i domu
- w prosty sposób opisać swoje mieszkanie/lub swój dom, nazwać meble i sprzęty
- w prosty sposób opisać swój pokój

3) Szkoła

- nazwać przedmioty nauczania
- podać godziny i swój plan lekcji
- nazwać przybory szkolne
- nazwać pomieszczenia i miejsca w szkole
- w prosty sposób opisać swoją szkołę i klasę
- zrozumieć polecenia nauczyciela (*classroom language*)

4) Praca

- nazwać popularne zawody
- nazwać niektóre czynności związane z poszczególnymi zawodami

5) Życie rodzinne i towarzyskie

- nazwać członków rodziny
- w prosty sposób wyjaśnić powiązania rodzinne
- podać prostą informację o swojej rodzinie
- nazywać czynności życia codziennego
- opisać, co robi codziennie i podać swój rozkład dnia
- wyjaśnić, czym zajmują się inni członkowie rodziny
- opisać prosty plan dnia innych ludzi
- powiedzieć, co robi w wolnym czasie
- rozmawiać o hobby i zainteresowaniach
- przedstawić się, przywitać się i pożegnać
- wyrazić prośbę, podziękowanie i przeprosiny
- poprosić o pozwolenie, wyrazić odmowę lub zgodę

- 6) Żywnienie
 - nazwać artykuły spożywcze
 - rozmawiać o ulubionych potrawach
- 7) Podróżowanie
 - prosto opisać wakacje spędzone z rodziną
 - kupić bilet
- 8) Kultura
 - krótko i prosto opisać święta obchodzone w Polsce i krajach anglojęzycznych
 - odróżniać zwyczaje polskie od zwyczajów innych narodowości
- 9) Sport
 - nazywać popularne dyscypliny sportowe
 - nazywać popularny sprzęt sportowy
 - prosto opisać ulubionego sportowca
 - rozmawiać o popularnych dyscyplinach sportowych
- 10) Świat przyrody
 - nazwać miesiące i pory roku
 - nazwać zwierzęta domowe i dzikie oraz popularne rośliny
 - opisać swoje zwierzątko i inne zwierzęta domowe

Gramatyka

Czasownik to *be*

Zaimki osobowe

Przymiotniki dzierżawcze

Zaimki osobowe w dopełnieniu

Dopełniacz saksoński / dopełniacz 's

Konstrukcja *there is / there are*

Przymiotniki miejsca

Liczba pojedyncza i mnoga rzeczowników,

Czas *present simple*

Przysłówki częstotliwości

Zaimki wskazujące: *this, that, these, those*

Tryb rozkazujący

Czasownik modalny *can* do wyrażenia umiejętności i przyzwolenia

Przedimek nieokreślony *a (an)*

Czasownik *have got*

Spójniki *and, but,*

Sprawności językowe

Słuchanie

Uczniowie potrafią:

- zrozumieć ogólny sens krótkiej wypowiedzi na tematy codzienne, tzn. rozpoznać sytuację mówiącego, określić czas lub miejsce zdarzenia, zidentyfikować osoby w nim uczestniczące;
- rozpoznać relacje między rozmówcami, rozpoznać ich uczucia (czy są źli, zdenerwowani, czy żartują) oraz intencje (wyrażanie prośby, podawanie informacji);
- zrozumieć proste rozmowy na tematy „codzienne”, o swoich zainteresowaniach jeśli wyrażane są powoli i wyraźnie;

- wyszukać i zidentyfikować określoną informację w krótkiej i prostej wypowiedzi lub dialogu na tematy „codzienne”;
- zrozumieć polecenia nauczyciela;
- zrozumieć najważniejsze informacje (np. godzinę, miejscowość, nazwisko, liczby, ceny) w komunikatach (np. na dworcu, w reklamach telewizyjnych, w komentarzu);
- zrozumieć proste dane osobowe np. imiona i nazwiska osób, adresy, numery telefonu, gdy są mówione wolno i wyraźnie oraz potrafi je zapisać, gdy są literowane;
- zrozumieć znane słowa i wyrażenia w dłuższej wypowiedzi np. o tym, co się wydarzyło;
- wywnioskować informacje z kontekstu na podstawie znanych słów i wyrażen.

Czytanie

Uczniowie potrafią:

- zrozumieć krótki, prosty tekst pisany typu ogłoszenie, krótkie instrukcje, formularze, jadłospis, prosty list o „codziennych” zdarzeniach, pocztówka, wiadomości SMS lub poczta elektroniczna, opowiadanie lub dialog;
- czytać krótki, prosty tekst w celu uzyskania określonej informacji (*scanning*);
- czytać krótki, prosty tekst w celu uzyskania szczegółowych informacji;
- czytać w celu uzyskania ogólnej informacji (*skimming*);
- czytać samodzielnie z użyciem słownika dwujęzycznego;

Mówienie

Uczniowie potrafią:

- odpowiedzieć na pytania w prostych sytuacjach życia codziennego;
- poprowadzić prostą rozmowę o sobie i swojej rodzinie;
- poprosić o pomoc lub o powtórzenie;
- przedstawić się, przywitać, pożegnać;
- zaproponować coś i podziękować w bardzo prosty sposób;
- zapytać w bardzo prosty sposób o informację (np. cenę, godzinę) i odpowiedzieć na podobne pytania;
- zapytać w bardzo prosty sposób o proste dane osobowe np. nazwisko, adres i odpowiedzieć na podobne pytania;
- wyrazić w prosty sposób co lubią i czego nie lubią;
- opisywać w bardzo prosty sposób co widzi na obrazku, na zdjęciu (osoby, przedmioty, miejsca, czynności);
- opisywać w bardzo prosty sposób swoją rodzinę, przyjaciela, mieszkanie, hobby itp.;
- przeprosić w bardzo prosty sposób;
- wyrażać swoje uczucia;
- w bardzo prosty sposób przekazać przeczytaną lub usłyszaną informację;
- poprawnie wymawiać poznane wyrazy.

Pisanie

Uczniowie potrafią:

- wypełnić prosty formularz z danymi osobowymi;
- zaadresować pocztówkę/kopertę;
- napisać do kolegi lub koleżanki krótki list, pocztówkę o sobie i swojej rodzinie,
- napisać krótkie pozdrowienia, podziękowania lub życzenia;
- napisać w kilku prostych zdaniach o tym, co jest na obrazku;
- opisać przyjaciela, dzień, ulubionego zwierzęcia, ulubiony przedmiot;
- zapisać proste dane osobowe, np. imiona i nazwiska osób, adresy (gdy są literowane), numery telefonu, ze słuchu, gdy są mówione wolno i wyraźnie;

- zapisać informacje (np. nazwy, miejscowości, liczby, czynności) z przeczytanego tekstu do tabeli lub uzupełnić luki w odpowiedzi pisemnej;
- poprawnie przeliterować większość poznanych słów;
- poprawnie używać podstawowych zasad interpunkcji.

KLASA V

Tematy i funkcje

W zakresie następujących tematów **uczeń potrafi**:

1) Człowiek

- podać i przeliterować swoje imię, nazwisko, adres
- podać numer telefonu, wiek, datę urodzenia
- podać narodowość; powiedzieć, skąd pochodzi
- wyrazić, co lubi a czego nie lubi
- określić swoje zainteresowania
- opisać zdolności i umiejętności
- opisać wygląd zewnętrzny

2) Dom

- podać prostą informację o miejscu swojego zamieszkania
- nazwać pomieszczenia w mieszkaniu i domu
- w prosty sposób opisać swoje mieszkanie/lub swój dom, nazwać meble i sprzęty
- w prosty sposób opisać swój pokój
- w prosty sposób opisać miejsce na podstawie obrazka
- wyrazić krótką opinię o miejscu

3) Szkoła

- powiedzieć, gdzie chodzi do szkoły i jakiego jest ona typu
- nazwać przedmioty nauczania
- podać godziny i swój plan lekcji
- nazwać przybory szkolne
- nazwać pomieszczenia i miejsca w szkole
- w prosty sposób opisać swoją szkołę i klasę
- zrozumieć polecenia nauczyciela (*classroom language*)

4) Praca

- nazwać popularne zawody
- nazwać niektóre czynności związane z poszczególnymi zawodami

5) Życie rodzinne i towarzyskie

- nazwać członków rodziny
- w prosty sposób wyjaśnić powiązania rodzinne
- podać prostą informację o swojej rodzinie
- nazywać czynności życia codziennego
- opisać, co robi codziennie i podać swój rozkład dnia
- wyjaśnić, czym zajmują się inni członkowie rodziny
- opisać prosty plan dnia innych ludzi
- powiedzieć, co robi w wolnym czasie
- rozmawiać o hobby i zainteresowaniach

- opisać, jakie rozrywki są możliwe w danym miejscu
- przedstawić się, przywitać się i pożegnać
- wyrazić prośbę, podziękowanie i przeprosiny
- poprosić o pozwolenie, wyrazić odmowę lub zgodę
- umówić się na spotkanie
- zaprosić kogoś do domu
- rozmawiać na przyjęciu lub spotkaniu, używając prostych zwrotów

6) Żywnienie

- nazwać artykuły spożywcze
- rozmawiać o ulubionych potrawach
- zamówić jedzenie w barze, restauracji lub kawiarni
- podać, gdzie w pobliżu można coś zjeść
- wyrazić opinię o miejscu i podawanym w nim jedzeniu

7) Zakupy i usługi

- nazwać podstawowe sklepy
- określić ilość
- uzyskać informację o rzeczach, które chce kupić
- kupić i zapłacić za podstawowe produkty
- kupić znaczek, wysłać list

8) Podróżowanie

- nazywać kierunki świata
- prosto opisać miejsce na podstawie planu
- nazywać budynki i miejsca w mieście
- zapytać o drogę
- w prosty sposób wskazać drogę (np. na podstawie planu)
- podać prostą informację o regionie, w którym mieszka
- podać prostą informację o znanych miejscach w Polsce
- dowiedzieć się i podać, gdzie można kupić bilet
- kupić bilet
- prosto opisać plany wakacyjne

9) Kultura

- krótko i prosto opisać święta obchodzone w Polsce i krajach anglojęzycznych
- odróżniać zwyczaje polskie od zwyczajów innych narodowości

10) Świat przyrody

- nazwać podstawowe elementy krajobrazu
- nazwać zwierzęta domowe
- opisać swoje zwierzątko i inne zwierzęta domowe

Gramatyka

Czasownik to *be*

Zaimki osobowe

Przymiotniki dzierżawcze

Zaimki osobowe w dopełnieniu

Dopełniacz saksoński / dopełniacz 's

Konstrukcja *there is / there are*

Przymyki miejsca
Przymyki czasu
Liczba pojedyncza i mnoga rzeczowników, w tym formy nieregularne
Czas *present simple*
Przysłówki częstotliwości
Określniki *some* i *any*
Pytania o ilość: *how much, how many*
Rzeczowniki policzalne / niepoliczalne
Zaimki wskazujące: *this, that, these, those*
Tryb rozkazujący oraz forma zakazu
Czasownik modalny *can* do wyrażenia umiejętności i przyzwolenia
Przedimek nieokreślony *a (an)*
Przedimek określony *the*
Czasownik *have got*
Czas *Present continuous*
Konstrukcja *like / love + forma z -ing*
Formy przeszłe czasownika *be: was, were*
Czas *past simple*: czasowniki regularne i nieregularne
Stopniowanie przymiotników
Spójniki *and, but, or*

Słuchanie Uczniowie potrafią:

- zrozumieć ogólny sens krótkiej wypowiedzi na tematy codzienne, tzn. rozpoznać sytuację mówiącego, określić czas lub miejsce zdarzenia, zidentyfikować osoby w nim uczestniczące;
- rozpoznać relacje między rozmówcami, rozpoznać ich uczucia oraz intencje;
- zrozumieć proste rozmowy na tematy „codzienne”, o swoich zainteresowaniach jeśli wyrażane są powoli i wyraźnie;
- wyszukać i zidentyfikować określoną informację w krótkiej i prostej wypowiedzi lub dialogu na tematy „codzienne”;
- zrozumieć polecenia nauczyciela;
- zrozumieć najważniejsze informacje (np. godzinę, miejscowość, nazwisko, liczby, ceny);
- zrozumieć proste dane osobowe np. imiona i nazwiska osób, adresy, numery telefonu, gdy są mówione wolno i wyraźnie oraz potrafi je zapisać, gdy są literowane;
- zrozumieć znane słowa i wyrażenia w dłuższej wypowiedzi np. o tym, co się wydarzyło;
- wywnioskować informacje z kontekstu na podstawie znanych słów i wyrażeń.

Czytanie Uczniowie potrafią:

- zrozumieć krótki, prosty tekst pisany typu ogłoszenie, krótkie instrukcje, formularze, jadłospis, prosty list o „codziennych” zdarzeniach, pocztówka, wiadomości SMS lub poczta elektroniczna, opowiadanie lub dialog;
- czytać krótki, prosty tekst w celu uzyskania określonej informacji (*scanning*);
- czytać krótki, prosty tekst w celu uzyskania szczegółowych informacji;
- czytać w celu uzyskania ogólnej informacji (*skimming*);
- czytać samodzielnie z użyciem słownika dwujęzycznego.

Mówienie Uczniowie potrafią:

- odpowiedzieć na pytania w prostych sytuacjach życia codziennego;
- poprowadzić prostą rozmowę o sobie i swojej rodzinie;
- poprosić o pomoc lub o powtórzenie;

- przedstawić się, przywitać, pożegnać;
- zaproponować coś i podziękować w bardzo prosty sposób;
- zapytać w bardzo prosty sposób o informację (np. cenę, godzinę) i odpowiedzieć na podobne pytania;
- zapytać w bardzo prosty sposób o proste dane osobowe np. nazwisko, adres i odpowiedzieć na podobne pytania;
- wyrazić w prosty sposób co lubią i czego nie lubią;
- opisywać w bardzo prosty sposób co widzi na obrazku, na zdjęciu (osoby, przedmioty, miejsca, czynności);
- opisywać w bardzo prosty sposób swoją rodzinę, przyjaciela, mieszkanie, hobby itp.;
- zamówić coś do jedzenia lub picia w bardzo prosty sposób;
- przeprosić w bardzo prosty sposób;
- poprawnie wymawiać poznane wyrazy.

Pisanie

- wypełnić prosty formularz z danymi osobowymi;
- zaadresować pocztówkę/kopertę;
- napisać do kolegi lub koleżanki krótki list, pocztówkę o sobie i swojej rodzinie,
- napisać krótkie pozdrowienia, podziękowania lub życzenia;
- napisać w kilku prostych zdaniach o tym, co jest na obrazku;
- opisać przyjaciela, dzień, ulubionego zwierzęcia, ulubiony przedmiot;
- zapisać proste dane osobowe ze słuchu, gdy są mówione wolno i wyraźnie;
- zapisać informacje z przeczytanego tekstu,
- poprawnie przeliterować większość poznanych słów;
- poprawnie używać podstawowych zasad interpunkcji.

KLASA VI

Tematy i funkcje

W zakresie następujących tematów uczeń potrafi:

1) Człowiek

- podać numer telefonu, wiek, datę urodzenia
- podać narodowość; powiedzieć, skąd pochodzi
- wyrazić, co lubi a czego nie lubi
- określić swoje zainteresowania
- opisać zdolności i umiejętności
- opisać wygląd zewnętrzny

2) Dom

- podać prostą informację o miejscu swojego zamieszkania
- nazwać pomieszczenia w mieszkaniu i domu
- w prosty sposób opisać swoje mieszkanie/lub swój dom, nazwać meble i sprzęty
- w prosty sposób opisać swój pokój
- w prosty sposób opisać miejsce na podstawie obrazka
- wyrazić krótką opinię o miejscu

3) Szkoła

- powiedzieć, gdzie chodzi do szkoły i jakiego jest ona typu
- w prosty sposób opisać swoją szkołę i klasę
- zrozumieć polecenia nauczyciela (*classroom language*)

- 4) Praca
 - nazwać popularne zawody
 - nazwać niektóre czynności związane z poszczególnymi zawodami
- 5) Życie rodzinne i towarzyskie
 - nazywać czynności życia codziennego
 - opisać, co robi codziennie i podać swój rozkład dnia
 - wyjaśnić, czym zajmują się inni członkowie rodziny
 - opisać prosty plan dnia innych ludzi
 - powiedzieć, co robi w wolnym czasie
 - rozmawiać o hobby i zainteresowaniach
 - opisać, jakie rozrywki są możliwe w danym miejscu
 - wyrazić prośbę, podziękowanie i przeprosiny
 - poprosić o pozwolenie, wyrazić odmowę lub zgodę
 - umówić się na spotkanie
 - zaprosić kogoś do domu
 - rozmawiać na przyjęciu lub spotkaniu, używając prostych zwrotów
- 6) Żywnienie
 - nazwać artykuły spożywcze
 - rozmawiać o ulubionych potrawach
 - zamówić jedzenie w barze, restauracji lub kawiarni
 - podać, gdzie w pobliżu można coś zjeść
 - wyrazić opinię o miejscu i podawanym w nim jedzeniu
- 7) Zakupy i usługi
 - nazwać podstawowe sklepy
 - określić ilość
 - uzyskać informację o rzeczach, które chce kupić
 - kupić i zapłacić za podstawowe produkty
 - kupić znaczek, wysłać list
 - używać telefonu
 - zrozumieć podstawowe instrukcje bezpieczeństwa i zachować się odpowiednio w przypadku niebezpieczeństwa
 - zrozumieć podstawowe instrukcje w miejscach publicznych
- 8) Podróżowanie
 - nazywać kierunki świata
 - prosto opisać miejsce na podstawie planu
 - nazywać budynki i miejsca w mieście
 - zapytać o drogę
 - w prosty sposób wskazać drogę (np. na podstawie planu)
 - podać prostą informację o regionie, w którym mieszka
 - podać prostą informację o znanych miejscach w Polsce
 - dowiedzieć się i podać, gdzie można kupić bilet
 - kupić bilet
 - nazywać podstawowe środki transportu
 - uzyskać i podać informację o położeniu dworca, przystanków, gdzie wysiąść
 - uzyskać i podać informację o długości trwania podróży
 - prosto opisać plany wakacyjne
- 9) Kultura
 - odróżniać zwyczaje polskie od zwyczajów innych narodowości
 - opisać, jakie wydarzenia kulturalne i rozrywki są możliwe w danym miejscu
 - dowiedzieć się o ceny biletów wstępu

10) Sport

- nazywać popularne dyscypliny sportowe
- nazywać popularny sprzęt sportowy
- rozmawiać o popularnych dyscyplinach sportowych
- uzyskać i podać informację o wydarzeniach sportowych
- dowiedzieć się i podać czas rozpoczęcia wydarzeń sportowych

11) Zdrowie

- nazywać części ciała
- wyjaśnić, jak się czuje
- wyjaśnić, czego potrzebuje do dobrego samopoczucia
- opisać podstawowe dolegliwości
- podać kilka zasad zdrowego stylu życia, w tym codziennej higieny

12) Świat przyrody

- uzyskać i zrozumieć informację z prognozy pogody
- podać prostą informację i opinię o pogodzie
- nazwać podstawowe elementy krajobrazu
- nazwać zwierzęta domowe i dzikie oraz popularne rośliny
- opisać swoje zwierzątko i inne zwierzęta domowe
- podać kilka prostych zasad ochrony środowiska.

•

Gramatyka

Czasownik to *be*

Zaimki osobowe, aimki osobowe w dopełnieniu, Zaimki wskazujące: *this, that, these, those*

Przymiotniki dzierżawcze

Dopełniacz saksoński / dopełniacz 's

Konstrukcja *there is / there are*

Przymyki miejsca, przymyki czasu

Liczba pojedyncza i mnoga rzeczowników, w tym formy nieregularne

Czas *present simple, Present continuous*

Porównanie czasów *present simple i present continuous*

Czas *Present continuous* do wyrażenia przyszłych planów

Will do wyrażenia przyszłości i propozycji (I'll do that!)

Czas *past simple*: czasowniki regularne i nieregularne

Przysłówki częstotliwości

Określniki *some i any*

Pytania o ilość: *how much, how many*

Rzeczowniki policzalne / niepoliczalne

Tryb rozkazujący oraz forma zakazu

Czasownik modalny *can* do wyrażenia umiejętności i przyzwolenia

Przedimek nieokreślony *a (an)*, przedimek określony *the*

Czasownik *have got*

Konstrukcja *like / love + forma z -ing*

Formy przeszłe czasownika *be*: *was, were*

Czasownik modalny *must (mustn't)*

Stopniowanie przymiotników

Proste przysłówki sposobu, np. *well, quickly, quietly*

Spójniki *and, but, or*

Sprawności językowe

Słuchanie Uczniowie potrafią:

- zrozumieć ogólny sens krótkiej wypowiedzi na tematy codzienne, tzn. rozpoznać sytuację mówiącego, określić czas lub miejsce zdarzenia, zidentyfikować osoby

- w nim uczestniczące;
- rozpoznać relacje między rozmówcami, rozpoznać ich uczucia (czy są źli, zdenerwowani, czy żartują) oraz intencje (wyrażanie prośby, podawanie informacji);
- zrozumieć proste rozmowy na tematy „codzienne”, o swoich zainteresowaniach
- wyszukać i zidentyfikować określoną informację w krótkiej i prostej wypowiedzi lub dialogu na tematy „codzienne”;
- zrozumieć polecenia nauczyciela;
- zrozumieć najważniejsze informacje (np. godzinę, miejscowość, nazwisko, liczby, ceny) w komunikatach (np. na dworcu, w reklamach telewizyjnych, w komentarzu);
- zrozumieć znane słowa i wyrażenia w dłuższej wypowiedzi ;
- wywnioskować informacje z kontekstu na podstawie znanych słów i wyrażeń.

Czytanie

Uczniowie potrafią:

- zrozumieć krótki, prosty tekst pisany typu ogłoszenie, krótkie instrukcje, formularze, jadłospis, prosty list o „codziennych” zdarzeniach, pocztówka, wiadomości SMS lub poczta elektroniczna, opowiadanie lub dialog;
- czytać krótki, prosty tekst w celu uzyskania określonej informacji
- czytać w celu uzyskania ogólnej informacji (*skimming*);
- czytać samodzielnie z użyciem słownika dwujęzycznego;
- odczytać w słowniku symbole fonetyczne i sposób akcentowania wyrazów, a także skróty stosowane tak, aby móc sprawdzić potrzebne słowa, poprawną pisownię.

Mówienie Uczniowie potrafią:

- odpowiedzieć na pytania w prostych sytuacjach życia codziennego;
- poprowadzić prostą rozmowę o sobie i swojej rodzinie;
- poprosić o pomoc lub o powtórzenie;
- przedstawić się, przywitać, pożegnać;
- zapropionować coś i podziękować w bardzo prosty sposób;
- zapytać w bardzo prosty sposób o informację (np. cenę, godzinę) i odpowiedzieć na podobne pytania;
- wyrazić w prosty sposób co lubią i czego nie lubią;
- opisywać w bardzo prosty sposób co widzi na obrazku, na zdjęciu
- opisywać w bardzo prosty sposób swoją rodzinę, przyjaciela, mieszkanie, hobby itp.;
- zamówić coś do jedzenia lub picia w bardzo prosty sposób;
- poprosić i pryeprosi kogoś o coś w bardzo prosty sposób;
- zaprosić kogoś na spotkanie w bardzo prosty sposób;
- wypowiedzieć się w bardzo prosty sposób co myśli na dany temat;
- wyrażać swoje uczucia;
- poprawnie wymawiać poznane wyrazy.

Pisanie Uczniowie potrafią:

- wypełnić prosty formularz z danymi osobowymi;
- zaadresować pocztówkę/kopertę;
- napisać do kolegi lub koleżanki krótki list, pocztówkę o sobie i swojej rodzinie, (co robi, gdzie jest, jak się czuje);
- napisać krótkie pozdrowienia, podziękowania lub życzenia;
- napisać w kilku prostych zdaniach o tym, co jest na obrazku;
- opisać przyjaciela, dzień, ulubionego zwierzęcia, ulubiony przedmiot;
- zapisać proste dane osobowe, np. imiona i nazwiska osób, adresy (gdy są literowane), numery telefonu, ze słuchu, gdy są mówione wolno i wyraźnie;

- zapisać informacje z przeczytanego tekstu do tabeli lub uzupełnić luki w odpowiedzi pisemnej;
- poprawnie przeliterować większość poznanych słów;
- poprawnie używać podstawowych zasad interpunkcji.

Wkład pracy ucznia

CELUJĄCY (6):

Zainteresowania ucznia znacznie wykraczają poza program nauczania. Pozytywnie wyróżnia się na tle klasy - aktywnie uczestniczy w zajęciach. Chętnie bierze udział w krótkich konwersacjach. Często przygotowuje dodatkowe prace domowe, śledzi bieżące wydarzenia we Anglii, gromadzi i prezentuje ciekawostki dotyczące Anglii. Bierze udział w konkursach.

BARDZO DOBRY (5):

Uczeń zawsze jest przygotowany do zajęć. Czynnie uczestniczy w pracy na lekcjach, wykonuje dodatkowe prace domowe. Interesuje się wydarzeniami społeczno- kulturowymi Anglii, sprawnie posługuje się zdobytymi umiejętnościami i wiadomościami.

DOBRY (4):

Postawa ucznia na zajęciach języka angielskiego nie budzi żadnych zastrzeżeń. Wykonuje on wyznaczone prace domowe, stara się być zawsze przygotowanym do zajęć, aktywnie uczestniczy w pracy na zajęciach.

DOSTATECZNY (3):

Zdarza się, że uczeń jest nieprzygotowany do zajęć, nie uważa lub przeszkadza na zajęciach lekcyjnych. Jest niezbyt aktywny na lekcjach języka angielskiego, nie zawsze wypełnia polecenia nauczyciela.

DOPUSZCZAJĄCY (2):

Uczeń często nie uważa lub przeszkadza na lekcjach utrudniając pracę innym uczniom. Często nie jest przygotowany do lekcji, nie wykonuje wyznaczonych prac domowych. Nie bierze czynnego udziału w pracy na lekcjach.

NIEDOSTATECZNY (1)

Uczeń nie wykazuje żadnego zainteresowania nauką języka ani zdobywaniem dalszych sprawności językowych. Nie wykonuje wyznaczonych prac domowych, najczęściej jest nieprzygotowany do zajęć. Często jest nieobecny na lekcjach języka angielskiego. Uczeń nie uważa, wręcz przeszkadza w prowadzeniu zajęć lekcyjnych uniemożliwiając pracę innym uczniom.

KRYTERIA OCEN:

Celujący:

Uczeń bezbłędnie rozpoznaje i używa obowiązujące struktury gramatyczne. Zasób słownictwa wykracza poza ramy programowe. Uczeń wypowiada się płynnie i poprawnie pod względem gramatyki i fonetyki.. Czyta płynnie, rozumie wypowiedzi ze słuchu i wypowiedzi pisemne. Potrafi wydobyć potrzebne informacje i przekształcić je w formę pisemną. Tworzy wypowiedzi pisemne zawierające bogactwo środków stylistycznych.

Bardzo dobry:

Uczeń potrafi poprawnie operować podstawowymi strukturami dla teraźniejszości, przeszłości i przyszłości; dysponuje szerokim zasobem słownictwa służącym do wyrażania podstawowych potrzeb w typowych codziennych prostych sytuacjach życiowych, zgodnych z katalogiem tematów określonych w podstawie programowej. Rozumie i reaguje na polecenia nauczyciela; rozumie ogólny sens różnorodnych krótkich tekstów i rozmów, wybiera najistotniejsze informacje np. ogłoszenia, instrukcji, prostego artykułu, listu lub innego tekstu informacyjnego lub narracyjnego, na dobrze znane mu tematy. Określa typ wypowiedzi lub tekstu, emocje wyrażane w wypowiedzi, intencję rozmówców, określić kontekst rozmowy, używa prawidłowej wymowy, korzysta ze słownika, aby wspomóc się w samodzielnym przygotowaniu wypowiedzi; potrafi przekazać wiadomość, wypowiada się spójnie. Potrafi wziąć udział w krótkiej i prostej rozmowie

na tematy życia codziennego i dobrze znane mu tematy. Wyraża swoje opinie i życzenia, pyta o opinie i życzenia innych, wyraża swoje upodobania i uczucia, emocje.

Dobry:

Uczeń poprawnie opanował większość prostych struktur dla teraźniejszości, przeszłości. Zna większość czasowników; rozpoznaje i stosuje struktury gramatyczne niezbędne do skutecznej komunikacji w typowych sytuacjach codziennych, choć popełnia czasami błędy; Potrafi zazwyczaj zrozumieć większość kluczowych informacji w prostych tekstach i rozmowach. Potrafi wydobyć większość potrzebnych informacji. Potrafi zrozumieć polecenia nauczyciela. Potrafi zwykle rozpoznać intencje rozmówców. Przeważnie rozumie ogólny sens prostych tekstów, wyszukuje proste informacje w tekście. Potrafi przekazać wiadomość popełniając nieliczne błędy. Píše teksty na ogół dobrze zorganizowane i spójne. Używa przeważnie prawidłowej pisowni i interpunkcji.

Dostateczny:

Uczeń dysponuje ograniczonym zasobem słownictwa wystarczającym do wyrażania bardzo podstawowych potrzeb w typowych, codziennych sytuacjach życia codziennego, zgodnych z katalogiem tematów określonych w podstawie programowej. W niektórych obszarach znajomość słownictwa może być tak ograniczona, że komunikat jest niejasny. Potrzebuje pomocy od rozmówcy, aby wyrazić swoje potrzeby. Stosuje zapamiętane formuły, na podstawie podanego wzoru, chociaż popełnia błędy. Potrafi zazwyczaj zrozumieć ogólny sens prostych tekstów i rozmów. Potrafi zrozumieć część kluczowych informacji w prostych tekstach i rozmowach. Zazwyczaj rozumie polecenia nauczyciela, potrzebuje powtórzenia. Potrafi czasem rozpoznać intencje rozmówców. Nie zawsze rozumie ogólny sens prostych tekstów, wyszukuje niektóre proste informacje w tekście, gdzie pytanie częściowo zawiera te same słowa, które są zawarte w tekście. Potrafi napisać krótki tekst na podstawie podanego wzoru. Potrafi przekazać informację w formie ustnej, ale popełnia liczne błędy.

Dopuszczający:

Uczeń opanował w niewielkim stopniu podstawowe struktury gramatyczne' dysponuje bardzo ograniczonym zasobem słownictwa . Komunikat jest często niejasny, fragmentaryczny. Potrzebuje pomocy od rozmówcy, aby wyrazić swoje potrzeby. Nie zawsze rozumie ogólny sens prostych tekstów i rozmów, ma trudności z napisaniem pełnego zdania, potrafi napisać kilka słów, fragmenty zdań zawierających błędy opisujące ludzi, przedmioty i miejsca, posługując się obrazkami; budować podobne zdania, opisując ilustrację na podstawie podanego wzoru. Potrafi przekazać po polsku główne myśli lub wybrane informacje z prostego tekstu czytanego po angielsku przy pomocy nauczyciela; Zapisuje bardzo proste informacje uzyskane z tekstu czytanego, gdy pytanie częściowo zawiera te same słowa, które są zawarte w tekście oraz znaleźć i wybrać potrzebne dane (np. daty, ceny, adresy, nazwy, godzina otwarcie itp.) z pomocą nauczyciela.

Niedostateczny:

Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej, nie jest w stanie zrozumieć słyszanych w języku angielskim treści. Nie jest w stanie zareagować w określonej sytuacji. Popełnia liczne błędy ortograficzne, gramatyczne i językowe utrudniające zrozumienie wypowiedzi. Nie potrafi przeczytać samodzielnie ani z pomocą nauczyciela nawet bardzo prostego tekstu w języku angielskim.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z MATEMATYKI

OBSZARY AKTYWNOŚCI

Na lekcjach matematyki ocenianie są następujące obszary aktywności ucznia :

- rozumienie pojęć matematycznych i znajomości ich definicji;
- znajomość i stosowanie poznanych twierdzeń ;
- prowadzenie rozumowań;
- rozwiązywanie zadań z wykorzystaniem poznanych metod;
- posługiwanie się symboliką i językiem matematyki adekwatnym do danego etapu kształcenia;
- analizowanie tekstów w stylu matematycznym;
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w rozwiązywaniu problemów poza matematycznymi;
- prezentowanie wyników swojej pracy w różnych formach;
- aktywność na lekcjach, praca w grupach i własny wkład pracy ucznia.

KLASA IV

Wymagania programowe na poszczególne stopnie szkolne – klasa 4

Stopień					Opis osiągnięć	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Dział programowy: Działania na liczbach naturalnych Uczeń :	
					- rozróżnia pojęcia: cyfra, liczba	A
					- porównuje liczby naturalne – proste przypadki	B
					- dodaje i odejmuje liczby naturalne w zakresie 100	B
					- mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie tabliczki mnożenia	B
					- mnoży i dzieli liczby przez: 10, 100, 1000	C
					- rozróżnia pojęcia: suma, różnica, iloczyn, iloraz	A
					- odczytuje wskazane liczby na osi liczbowej	B
					- dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie 1000 – proste przykłady	B
					- zmienia kolejność składników dodawaniu i czynników w mnożeniu, by ułatwić obliczenia	C
					- mnoży liczby w przypadkach typu $40 \cdot 30$	B
					- dzieli liczby w przypadkach typu $1200 : 60$	B
					- rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego	C
					- zaznacza liczby na osi liczbowej przydanej jednostce	B
					- zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci potęgi	B
					- zapisuje potęgi w postaci iloczynu – proste przypadki	B
					- oblicza wartość potęg i wykładniku naturalnym – proste przykłady	C
					- oblicza wartość wyrażeń arytmetycznych (dwa, trzy działania)	C
					- stosuje kalkulator w niektórych obliczeniach	B
					- szacuje wyniki prostych obliczeń	C
					- rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte w zakresie czterech działań	C
					- wyjaśnia na przykładach różne sposoby wykonywania działań	C
					- wyjaśnia na przykładzie własności liczby o dodawaniu i odejmowaniu, mnożeniu i dzieleniu	B
					- rozwiązuje elementarne równania z zastosowaniem rachunku pamięciowego stosując działania odwrotne, dopełnienia i zgadywanie	C
					- oblicza wartość wyrażeń arytmetycznych, w których występuje nawias okrągły	C

						- wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy dane są dwie liczby umieszczone w pewnej odległości	C
						- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pamięciowych	C
						- rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego	C
						- wyznacza jednostkę na osi liczbowej, gdy na osi zaznaczone są dwie niekolejne liczby naturalne	C
						- wykrywa błędy w obliczeniach i szacuje wyniki	D
						- wyjaśnia na przykładach związek między działaniami wzajemnie odwrotnymi	B
						- stosuje szacowanie wyniku w zadaniach tekstowych otwartych i zamkniętych	C
						- rozwiązuje zadania rozszerzonej odpowiedzi, dotyczące porównania różnicowego i ilorazowego	D
						- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występują potęgi	D
						- układa i rozwiązuje zadania dotyczące porównania różnicowego i ilorazowego	D
						- ocenia treść zadań, w których brak pewnych danych, występuje ich nadmiar lub dane są sprzeczne	D
Stopień						Dział programowy: Figury geometryczne, cz. 1	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
						- rozróżnia odcinki, proste, pół proste	A
						- wskazuje i nazywa jednostki długości	A
						- kreśli odcinki o podanej długości	B
						- mierzy odcinki – proste przykłady	A
						- wskazuje ramiona i wierzchołek kąta	A
						- wyróżnia punkty należące do prostej	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć		
						- nazywa proste, półproste i odcinki	B
						- rozpoznaje proste prostopadłe i równoległe	B
						- kreśli odcinki, proste równoległe i prostopadłe na kratkowanym papierze	B
						- mierzy i porównuje odcinki	C
						- rozróżnia kąty ostre, proste i rozwarte	C
						- rysuje kąty ostre, proste i rozwarte	C
						- odczytuje i nazywa kąt	B
						- mierzy kąty za pomocą kątomierza i rysuje kąty o danej mierze	C
						- rysuje odcinki (proste) równoległe i prostopadłe za pomocą linijki i ekierki	C
						- mierzy odcinki różnymi jednostkami długości i zapisuje te długości	C
						Zamienia jednostki długości	C
						- wykonuje obliczenia na jednostkach długości	C
						- podaje zależności między jednostkami długości, przelicza jednostki – proste przypadki	C
						- rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem miar i własności poznanych kątów	C
						- rysuje kąty ostre, proste, rozwarte, półpełne, pełne oraz zerowe i je porównuje	D
						- rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z wykorzystaniem jednostek długości i miar kątów	D
						- rozwiązuje zadania problemowe	D
Stopień						Dział programowy: Rozszerzenie zakresu liczbowego	Kategoria Celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
						- odczytuje liczby do 1000 – proste przykłady	A
						- odczytuje cyfry we wskazanych rzędach	A
						- pisze liczby o danych cyfrach we wskazanych rzędach – proste przypadki	B
						- dodaje i odejmuje liczby sposobem pisemnym – proste przykłady	B
						- mnoży i dzieli liczby jednocyfrowe – proste przypadki	B
						- zapisuje liczby znakami rzymskimi do 39	B
						- rozróżnia podstawowe miary czasu	A
						- czyta liczby do 100 000 zapisane w dziesiętkowym systemie	B

					pozycyjnym i pisze je słowami	
					- odczytuje duże liczby zaznaczone na osi liczbowej	B
					- zaznacz na osi liczbowej liczby naturalne	B
					- wykonuje dzielenie z resztą i sprawdza je za pomocą mnożenia – proste przykłady	C
					- stosuje algorytmy działań pisemnych	C
					- rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych i pamięciowych	C
					- rozwiązuje proste zadania dotyczące porównania różnicowego i ilorazowego z zastosowaniem działań pisemnych	C
					- zapisuje wieki, numery rozdziałów za pomocą znaków rzymskich	C
					- posługuje się podstawowymi miarami czasu	B
					- wyjaśnia znaczenie terminów: system dziesiętkowy i pozycyjny, nazywa i wskazuje rzędy	D
					- wyjaśnia sposoby pisemnego dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia	D
					- podejmuje próby szacowania wyników	C
					- mnoży i dzieli przez liczby dwucyfrowe	C
					- wykonuje sprawdzanie przeprowadzonych działań	C
					- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
					- rozwiązuje proste równania z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
					- zapisuje liczby znakami rzymskimi, czyta liczby zapisane znakami rzymskimi	C
					- wyjaśnia zasady zapisu liczb w systemie rzymskim	B
					- zamienia jednostki miar czasu	C
					- zapisuje daty, wieki za pomocą znaków rzymskich w sytuacjach praktycznych	C
					- mnoży i dzieli przez liczby wielocyfrowe	C
					- ocenia, jaka może być reszta z dzielenia przez liczbę naturalną jednocyfrową	D
					- oblicza wartość wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem obliczeń pisemnych	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					- układa i oblicza zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń pisemnych	D
					- uzupełnia brakujące cyfry w działaniach wykonanych sposobem pisemnym	D
					- stosuje zamiany miar czasu w zadaniach otwartych i zamkniętych	D
					- rozwiązuje zadania problemowe	D
Stopień					Dział programowy: Figury geometryczne, cz 2	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:	
					- rozpoznaje prostokąty	A
					- wskazuje wierzchołki i boki prostokąta	B
					- oblicza obwód, którego długość boków wyrażone są tą samą jednostką	B
					- kreśli okrąg o wskazanym promieniu	B
					- rysuje prostokąty i kwadraty o podanych wymiarach	C
					- kreśli przekątne prostokąta	A
					- opisuje własności kwadratu i prostokąta	C
					- porównuje boki prostokąta za pomocą cyrkla	B
					- wskazuje środek, promień, średnicę i cięciwę w kole w okręgu	B
					- wypełnia prostokąty kwadratami jednostkowymi	B
					- podaje zależności między jednostkami pola – proste przypadki	B
					- oblicza pole prostokąta, gdy dane są długości boków wyrażone jednakowymi jednostkami	B
					- uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem	C
					- wyjaśnia pojęcie pola jako liczby jednostkowych kwadratów wypełniających daną figurę	B
					- oblicza obwód i pole prostokąta, gdy długości boków są wyrażone różnymi jednostkami	C
					- oblicza bok kwadratu o danym obwodzie	C
					- zamienia jednostki pola z większych na mniejsze	C

					- wskazuje punkty należące bądź nie należące do okręgu i koła	B
					- podaje zależności między długością promienia i długością średnicy	C
					- rysuje okrąg o danej średnicy	C
					- rysuje kwadrat lub prostokąt o danej przekątnej	C
					- oblicza pole kwadratu, gdy dany jest obwód	D
					- oblicza pole lub obwód prostokąta, mając dane zależności między długościami boków	C
					- zamienia jednostki powierzchni z mniejszej na większą i odwrotnie	D
					- oblicza długość boku prostokąta mając dane pole i długość drugiego boku	C
					- rysuje okrąg o danej cięciwie	D
					- symbolicznie oznacza okręgi i koła	C
					- porównuje własności prostokąta i kwadratu	D
Stopień					Dział programowy: Skala i plan. Diagramy	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					- rysuje odcinki, prostokąty w skali 1:1, 1:2, 2:1	B
					- odróżnia zapis skali powiększającej od pomniejszającej	A
					- odpowiada na proste pytania dotyczące diagramów	B
					- rysuje odcinki, kwadraty i prostokąty w skali	A
					- rysuje w skali okręgi o danej długości promienia lub średnicy	B
					- odczytuje z mapy lub planu rzeczywiste odległości między miastami lub obiektami – proste przypadki	B
					- podaje przykłady skali powiększającej lub pomniejszającej	A
					- odczytuje dane z prostych diagramów obrazkowych lub słupkowych	A
					- przedstawia dane na diagramach obrazkowych - proste przypadki	C
					- przedstawia dane na diagramach obrazkowych lub słupkowych	C
					- interpretuje dane z diagramów obrazkowych lub słupkowych	C
					- oblicza rzeczywiste odległości z planu i mapy – proste przypadki	C
					- wyznacza odległość na planie i mapie, znając rzeczywiste odległości – proste przypadki	C
					- oblicza odległość między miastami w rzeczywistości, znając skalę na mapie	D
					- zbiera dane i przedstawia je na diagramach obrazkowych lub słupkowych	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					- interpretuje diagramy, samodzielnie układa pytania do diagramów	C
					- wyznacza skalę dla danej pary: figury i jej obrazu w skali	C
					- rozwiązuje zadania złożone, w których wykorzystuje wiedzę o skali i planie	D
					- interpretuje diagramy o podwyższonym stopniu trudności, układa do nich pytania	D
Stopień					Dział programowy: Podzielność liczb naturalnych	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					- podaje przykłady dzielników lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki	B
					- wymienia jedno cyfrowe liczby pierwsze	A
					- wskazuje przykłady liczb podzielnych przez: 2 i 5, 10, 100	B
					- wybiera z dowolnego zbioru dzielniki lub wielokrotności danej liczby – proste przypadki	B
					- podaje jednocyfrowe i dwucyfrowe przykłady liczb pierwszych	B
					- rozróżnia liczby pierwsze i liczby złożone	A
					- podaje przykłady liczb podzielnych przez: 2, 5, 10, 100	B
					- podaje przykłady liczb podzielnych przez 3 i 9	B
					- wybiera z dowolnego zbioru liczby podzielne przez 3 i 9	C
					- rozwiązuje zadania dotyczące dzielników i wielokrotności liczb	C
					- wybiera liczby pierwsze i złożone ze zbioru liczb naturalnych	C
					- uzasadnia, kiedy liczba jest podzielna przez: 2, 5, 10, 100, 25, 3, 9	B
					- uzupełnia w zapisie liczby brakujące cyfry tak, aby otrzymana liczba była podzielna przez: 2, 5, 10, 100, 25, 3, 9	C
					- ocenia czy zdania dotyczące podzielności liczb są prawdziwe czy fałszywe	D
					- wyróżnia liczby o złożonych warunkach podzielności, np. 6, 15	D

Stopień					- przy zdaniach fałszywych podaje kontrprzykład	Dział programowy: Ułamki zwykłe Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					- odczytuje, jaka część figury jest wyróżniona	D	
					- wskazuje licznik i mianownik ułamka zwykłego	B	
					- podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	A	
					- porównuje ułamki, ułamki korzystając z ich ilustracji – proste przypadki	A	
					- dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach – proste przypadki; korzysta z ilustracji	C	
					- zapisuje ułamek jako część całości	B	
					- wyznacza ułamek prostokąta, koła, odcinka – proste przypadki	C	
					- przedstawia iloraz liczb naturalnych w postaci ułamka zwykłego i odwrotnie	A	
					- wyszukuje ułamki właściwe i niewłaściwe w zbiorze ułamków zwykłych	B	
					- podaje przykłady ułamków właściwych i niewłaściwych	B	
					- porównuje ułamki o jednakowych licznikach lub mianownikach	B	
					- zapisuje skalę pomniejszającą w postaci ułamka i odwrotnie	C	
					- zamienia ułamki niewłaściwe na liczbę mieszaną i odwrotnie	C	
					- zapisuje skalę powiększającą w postaci ułamka niewłaściwego i odwrotnie	C	
					- skraca i rozszerza ułamki – proste przypadki	B	
					- odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej	B	
					- dodaje i odejmuje ułamki zwykłe o jednakowych mianownikach	C	
					- mnoży ułamki przez liczbę naturalną	C	
					- rozwiązuje proste równania z zastosowaniem ułamków	C	
					- rozwiązuje proste zadania otwarte i zamknięte z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C	
					- przedstawia na rysunku ułamek jako część całości	C	
					- zaznacza ułamki na osi liczbowej, dobierając jednostkę	C	
					- porównuje ułamki, korzystając z odpowiednich reguł lub przedstawiając ułamek na osi liczbowej	C	
					- wyjaśnia zamianę ułamka niewłaściwego na liczbę mieszaną i odwrotnie	B	
					- wyjaśnia, co to znaczy skrócić lub rozszerzyć ułamek zwykły	B	
					- objaśnia sposób mnożenia ułamka przez liczbę naturalną	B	
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć		
					Objaśnia sposób dodawania i odejmowania ułamków jednakowych mianownikach	B	
					- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych	C	
					- oblicza wartości wyrażeń, w których występują ułamki zwykłe	C	
					- uzasadnia porównywanie ułamków za pomocą ilustracji lub na osi liczbowej	D	
					- stosuje poznane działania na ułamkach zwykłych do rozwiązywania zadań	D	
					- oblicza w zadaniach ułamek danej liczby naturalnej, korzystając z rysunku	D	
					- rozwiązuje zadania problemowe	D	
Stopień					Dział programowy: Prostopadłościany Uczeń	Kategoria celu	
6	5	4	3	2			
					- wyróżnia sześciany wśród innych prostopadłościanów		
					- wskazuje na modelu prostopadłościanu jego ściany, krawędzie i wierzchołki		
					- oblicza pole powierzchni sześcianu, mając daną jego siatkę		
					- wyróżnia prostopadłościany wśród zbioru innych brył		
					- podaje przykłady przedmiotów, które mają kształt prostopadłościanu		
					- rozróżnia siatki sześciąt prostopadłościanów		
					- rysuje siatki sześciąt i prostopadłościanów o podanych wymiarach, wyrażonych w samych jednostkach długości		
					- rysuje siatki prostopadłościanów w skali – proste przypadki		
					- wskazuje na modelu prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe		

						- oblicza pole powierzchni prostopadłościanu i sześcianu, mając dane wymiary bryły wyrażone jednakowymi jednostkami długości	
						- rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności prostopadłościanu	
						- oblicza pola powierzchni prostopadłościanu, mając dane jego wymiary wyrażone w różnych jednostkach długości	
						- rozwiązuje proste zadania praktyczne, w których występują jednostki długości i pola	
						- projektuje siatki sześcianów i prostopadłościanów o danych własnościach (np. z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego)	
						- wskazuje na siatce prostopadłościanu ściany i krawędzie prostopadłe i równoległe	
						- rozwiązuje zadania i wykonuje obliczenia, w których występują różne jednostki długości lub pola	
						- projektuje siatki prostopadłościanów z wykorzystaniem skali	
						- rozwiązuje zadania problemowe dotyczące własności prostopadłościanów	
						- rozwiązuje zadania problemowe dotyczące obliczania pola powierzchni prostopadłościanu	
Stopień						Dział programowy: Ułamki dziesiętne Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						- podaje przykłady ułamków dziesiętnych	
						- odczytuje i zapisuje ułamki w postaci dziesiętnej – proste przypadki	
						- zapisuje wyrażenia dwumianowane w postaci ułamka dziesiętnego – proste przypadki	
						- dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne sposobem pisemnym i w pamięci – proste przykłady	
						- zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej – proste przykłady	
						- wyszukuje ułamki dziesiętne w zbiorze danych liczb	
						- skraca i rozszerza ułamki dziesiętne	
						- dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym	
						- mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez: 10, 100, 1000	
						- porównuje ułamki dziesiętne	
						Zapisuje wyrażenia dwumianowane za pomocą ułamków dziesiętnych i odwrotnie	
						- rozwiązuje proste równania, których występują ułamki dziesiętne i trzeba obliczyć składnik lub odjemną lub odjemnik	
						- zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej	
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć		
						- podaje zasady pisemnego dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych	
						- podaje zasady mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000	
						- rozwiązuje zadania otwarte i zamknięte, w których występują ułamki dziesiętne	
						- zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie	
						- skraca lub rozszerza ułamki dziesiętne do wskazanych rzędów	
						- porządkuje rosnąco lub malejąco ułamki dziesiętne	
						- oblicza wartości wyrażeń, zawierających kilka działań, nawias okrągły oraz ułamki dziesiętne	
						- rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych	
						- wyznacza odpowiednią jednostkę na osi liczbowej i zaznacza na niej ułamki dziesiętne o mianownikach 100 i 1000	

KLASA V

Wymagania programowe na poszczególne stopnie szkolne – klasa 5

Stopień					Dział programowy: Liczby naturalne Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia jednostki długości, masy, czasu – proste przykłady. • Zapisuje i czyta liczby w zakresie 1 000 000. • Porównuje liczby naturalne w zakresie 1 000 000. • Zaznacza liczby na osi liczbowej i odczytuje je – nieskomplikowane przykłady. • Rozróżnia znaki rzymskie w zakresie 50. • Dodaje i odejmuje liczby naturalne w pamięci w zakresie 1000 – proste przykłady. • Mnoży i dzieli liczby naturalne w zakresie tabliczki mnożenia. • Mnoży i dzieli liczby naturalne przez 10, 100, 1000 – proste przykłady. • Mnoży liczby w przypadkach typu $40 \cdot 30$ i dzieli liczby typu $1200 : 60$. • Wykonuje dodawanie i odejmowanie sposobem pisemnym – proste przykłady • Mnoży i dzieli liczby naturalne przez liczby jedno cyfrowe oraz Dwucyfrowe – proste przypadki. • Wskazuje liczby podzielne przez 2, 5, 10, 100. • Podaje przykłady wielokrotności liczb jednocyfrowych w zakresie 100. • Dodaje i odejmuje złote i grosze z przekroczeniem progu złotówki. • Czyta i pisze słowami wielkie liczby w zakresie miliarda. • Stosuje w działaniach pamięciowych przemienność i łączność. • Wskazuje liczby pierwsze i złożone w zbiorze liczb naturalnych w zakresie 100. • Podaje przykłady liczb pierwszych i złożonych. • Podaje dzielniki i wielokrotności liczb w zakresie 100. • Wykonuje dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie w pamięci lub sposobem pisemnym. • Wskazuje kolejność wykonywania działań. • Oblicza wartość wyrażeń arytmetycznych – proste przypadki. • Podaje przykłady liczb podzielnych przez 3, 9, 100 i wskazuje liczby podzielne przez 3, 9. • Rozwiązuje zadania krótkiej odpowiedzi z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego. • Oblicza drugą i trzecią potęgę liczby jednocyfrowej. • Stosuje obliczenia czasowe – proste przypadki. • Dodaje i odejmuje godziny i minuty z przekroczeniem progu godziny. • Oblicza drogę mając czas i prędkość lub prędkość, mając czas i drogę – proste przypadki. • Odczytuje dane na diagramach słupkowych. • Podaje zaokrąglenia liczb. • Stosuje kalkulator w niektórych obliczeniach. • Rozwiązuje proste zadania zamknięte i otwarte w zakresie czterech działań. • Podaje rozwiązanie prostego równania z jedną niewiadomą przez zgadywanie lub dopełnianie. 	C
					• Zamienia jednostki długości, masy, czasu sytuacjach praktycznych – w zadaniach typowych.	C
					• Wyjaśnia zasady pisania liczb w systemie rzymskim. Zapisuje liczby znakami rzymskimi. Czyta liczby zapisane znakami rzymskimi.	C
					• Podaje cechy podzielności liczb przez 2, 5, 10, 100, 3, 9	C
					• Oblicz wartości wyrażeń arytmetycznych z nawiasami kwadratowymi.	C
					• Rozwiązuje zadania, stosując obliczenia czasowe.	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					• Rozwiązuje zadania, dotyczące obliczania prędkości, drogi.	C
					• Rysuje diagramy słupkowe i interpretuje dane na diagramach słupkowych.	C

					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza liczbę niewiadomą w dodawaniu, odejmowaniu, mnożeniu, dzieleniu i sprawdza poprawność obliczeń. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza drugą i trzecią potęgę liczby. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych, w których występują nawiasy okrągłe i kwadratowe nieskomplikowane przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposoby zamiany jednostek czasu, długości, masy. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia dziesiątkowe i nie dziesiątkowe systemy liczenia. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem czterech działań, porównania różnicowego i ilorazowego. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy diagramy, interpretuje dane diagramów i zadaje pytania do diagramów. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Szacuje wyniki działań. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia zaokrąglenia liczb. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące obliczeń czasowych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Układa rozwiązuje dotyczące porównania różnicowego i ilorazowego. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia w zapisie liczby brakujące cyfry tak, aby liczba była podzielna przez 2, 5, 10, 100, 3, 9. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia w działaniach pisemnych brakujące cyfry tak, aby działanie było wykonane poprawnie. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje tekstowe zadania problemowe. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia wykonalność działań w zbiorze liczb naturalnych. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia nawiasy w wyrażeniach tak, aby uzyskać równość. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnia wyrażenie arytmetyczne z nawiasami kwadratowymi i oblicza je. 	D
Stopień					Dział programowy: Figury geometryczne	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia i nadaje nazwy punktom, prostym, półprostym. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje odcinki i mierzy je. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje jednostki długości. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia jednostki długości – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia kąty ostre, proste, rozwarte, pełne, półpełne. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje proste i odcinki prostokątne i równoległe. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje kąty przyległe i wierzchołkowe. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje figury o budowie symetrycznej. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyznacza oś symetrii figury, korzystając z lusterka lub składając kartkę. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Mierzy i zapisuje długości w różnych jednostkach – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje obliczenia na jednostkach długości. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje proste i odcinki prostokątne oraz proste i odcinki równoległe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Mierzy kąty mniejsze od 180° i rysuje kąty mniejsze niż 180° 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia kąty wklęsłe i wypukłe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje miary kątów przyległych i wierzchołkowych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem miar i własności poznanych kątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje figury, które mają budowę symetryczną – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje napisy i godziny przedstawione w odbiciu symetrycznym, używając lusterka. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje i zamienia jednostki długości. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Szacuje długość odcinków przed zmierzeniem. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje proste prostokątne i równoległe z użyciem ekiej linijki oraz kratek na kartce. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Konstruuje kąt równy danemu. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje odległość punktu od prostej. 	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje kąty wklęsłe o danej mierze – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy figury mające budowę – symetryczną. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia jednostki długości i wyjaśnia sposób zamiany. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Kreśli proste równoległe o podanej odległości. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Kreśli kąty niewypukłe o dowolnej mierze. 	D

						<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia sposoby rysowania kątów niewypukłych. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje problemy, w których występują własności poznanych figur geometrycznych. 	D
Stopień						Dział programowy: Ułamki zwykłe	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:		
						<ul style="list-style-type: none"> Zapisuje iloraz liczb naturalnych w postaci ułamka zwykłego i odwrotnie. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia ułamek jako część całości. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje ułamki właściwe i niewłaściwe w zbiorze ułamków zwykłych. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Zaznacza np. $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{4}$ figury – nieskomplikowane przykłady. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Podaje przykłady ułamków, niewłaściwych, Liczb mieszanych. 	A
						<ul style="list-style-type: none"> Opisuje zaznaczoną całość za pomocą ułamka. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Zapisuje część całości za pomocą ułamka – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Zamienia liczby mieszane na ułamki zwykłe i odwrotnie – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Zaznacza ułamki zwykłe na osi liczbowej, gdy podana jest jednostka z odpowiednim jej podziałem. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Skraca i rozszerza ułamki zwykłe – proste przykłady. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Porównuje ułamki – proste przykłady. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Dodaje i odejmuje ułamki o jednakowych i różnych mianownikach – proste przykłady. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Mnoży ułamki zwykłe – proste przykłady. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Dzieli ułamki zwykłe – proste przykłady. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Porównuje ułamki – proste przykłady. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Zaznacza podane ułamki na osi liczbowej – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Podnosi ułamki do drugiej i trzeciej potęgi. 	A
						<ul style="list-style-type: none"> Podaje odwrotność liczby. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza ułamek danej liczby – proste przykłady. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem działań na ułamkach. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem działań na ułamkach. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Porównuje ułamki i uzasadnia swój wynik za pomocą rysunku i rachunku. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Porządkuje ułamki rosnąco i malejąco. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Znajduje jednostkę na osi liczbowej, mając zaznaczonych kilka ułamków 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Sprowadza ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza jakim ułamkiem jednej liczby jest druga liczba. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Stosuje w zadaniach obliczanie ułamka danej liczby. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania z zastosowaniem porównania różnicowego i ilorazowego. 	C
<ul style="list-style-type: none"> Oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych w których występują ułamki zwykłe. 	C						
						<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasadę wykonywania wskazanego działania na ułamkach. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> Zaznacza ułamki na osi liczbowej, dobierając odpowiednią jednostkę. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności, dotyczące obliczania ułamka danej liczby. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuj zadania dotyczące liczby, gdy dany jest jej ułamek. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza wartości wyrażeń algebraicznych w których występują nawiasy. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych. 	D
						Stopień	
6	5	4	3	2	Uczeń:		
						<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia wielokąty i nadaje im nazwy ze względu na liczbę boków. 	A
						<ul style="list-style-type: none"> Rysuje wielokąty. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje wierzchołki, boki, kąty wewnętrzne wielokąta. 	A
						<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje lub rysuje przekątne wielokąta. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> Opisuje własności kwadratu i prostokąta. 	C

					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje boki prostokąta za pomocą cyrkla. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza obwód wielokąta – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje odcinki, kwadraty w skali 1 : 1, 1 : 2, 2 : 1. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa wielokąty o danej liczbie boków i kątów. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia, że kwadrat jest prostokątem. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje wielokąty wklęsłe i wypukłe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje, że suma kątów czworokąta jest równa 360°. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania, dotyczące obliczania miar kątów wewnętrznych trójkąta i czworokąta. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza obwody wielokątów – proste zadania. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza długość boku kwadratu, mając dany jego obwód. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza długość boku prostokąta, mając dany jego obwód i długość drugiego boku. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób obliczania obwodu prostokąta, w tym prostokąta o równych bokach i oblicza ten obwód. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia skalę, pomniejszającą oraz skalę 1 : 1. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje prostokąty w danej skali – proste przykłady. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Konstruuje trójkąt z danych trzech odcinków. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza rzeczywistą odległość z mapy lub planu i odwrotnie – proste przykłady. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje podstawowe zadania z zastosowaniem skali. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia nazwę wielokąta. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia nazwę wielokąt wypukły i wielokąt wklęsły. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje typowe zadania dotyczące obliczania kątów wewnętrznych wielokątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób obliczania obwodu wielokąta.. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza długość boku wielokąta, mając dany obwód i pozostałe boki wielokąta. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje plan, np. pokoju – proste przykłady. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób powiększania i pomniejszania odcinków i wielokątów w skali, mając rysunek na kratkowanej kartce. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem obliczeń, dotyczących planu i mapy. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia, że suma miar kątów wewnętrznych trójkąta jest równa 180°. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia, że suma kątów wewnętrznych czworokąta jest równa 360°. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje liczbę przekątnych w wielokącie. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia wielokąty foremne. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza obwód wielokąta, znając zależności między bokami wielokąta. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem skali. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje nietypowe zadania z zastosowaniem obliczeń, dotyczących planu i mapy. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Ustala skalę, mając daną odległość rzeczywistą i odległość na planie lub mapie. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Sporządza plan, np. pokoju, działki. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza kąty wewnętrzne figur foremnych 	D
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem wiadomości o wielokątach i skali. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje własności figur foremnych. 	D
Stopień					Dział programowy: Wyrażenia algebraiczne	
Uczeń:					Kategoria celu	
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> • Odróżnia wyrażenia arytmetyczne od algebraicznych. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje i czyta proste wyrażenia algebraiczne. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, występującą po jednej stronie równania, poprzez zgadywanie. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje i czyta nieskomplikowane wyrażenia algebraiczne. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza wartości wyrażeń algebraicznych – proste przypadki. 	A

					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, występująca po jednej stronie równania, poprzez dopełnianie lub wykonywanie działania odwrotnego. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia proste wyrażenie na formę słowną. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje wzory na pole i obwód prostokąta oraz oblicza ich wartość liczbową. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta z nieskomplikowanych wzorów, w których występują oznaczenia literowe. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje równanie, wskazuje jego prawą i lewą stronę oraz liczbę niewiadomą. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje elementarne równania i sprawdza poprawność rozwiązania. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wyrazy podobne. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje obliczenia do zadania za pomocą wyrażenia algebraicznego – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza wartość liczbową wyrażeń algebraicznych, wpisując wartość liczbową zamiast litery. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zastępuje iloczynem sumę wyrazów podobnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje proste wyrażenia algebraiczne na podstawie informacji, osadzonych w kontekście praktycznym. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje oznaczenia literowe nieznanymi wielkośći liczbowych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje w postaci wyrażeń algebraicznych wzory na obwody figur i oblicza ich wartość liczbową. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje w postaci wyrażeń algebraicznych wzory na pola trójkątów i oblicza ich wartość liczbową. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia co to znaczy rozwiązać równanie. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje równania, korzystając z własności działań odwrotnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdza poprawność rozwiązania równania. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania z zastosowaniem równań – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób rozwiązania równania. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania z zastosowaniem równań. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje obliczenia do zadań w postaci wyrażeń algebraicznych i równań – proste przykłady. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem wyrażeń algebraicznych i równań. 	D
Stopień					Dział programowy: Trójkąty Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia trójkąty różnoboczne, równoramienne, równoboczne. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia trójkąty ostrokątne, prostokątne, rozwartokątne. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia niektóre cechy dowolnego trójkąta. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje na rysunku wysokość trójkąta. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje bardzo proste zadania, dotyczące trójkątów. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Konstruuje trójkąty różnoboczne, równoramienne, równoboczne z trzech danych odcinków. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje trójkąty ostrokątne, prostokątne, rozwartokątne. 	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Ustala możliwość zbudowania trójkąta (na podstawie nierówności trójkąta). 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa boki trójkąta prostokątnego. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje wysokości dowolnego trójkąta. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje własności trójkątów. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje elementarne zadania z zastosowaniem własności różnych trójkątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Klasyfikuje trójkąty ze względu na boki i kąty. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa trójkąty ze względu na boki i kąty i podaje ich własności. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia kiedy z trzech odcinków można zbudować trójkąt. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje twierdzenie o sumie kątów trójkąta. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje własności wysokości różnych trójkątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • podaje rodzaje kątów w różnych trójkątach i potrafi je mierzyć. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zna własności kątów w różnych trójkątach i stosuje je w zadaniach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje typowe zadania z zastosowaniem własności trójkątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia klasyfikacje trójkątów. 	C

					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje trójkąt, mając dany odcinek i dwa kąty do niego przyległe (za pomocą kątomierza). 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje trójkąt, mając dane dwa odcinki i kąt zawarty między nimi (za pomocą kątomierza). 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem własności trójkątów. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe 	D
Stopień					Dział programowy: Ułamki dziesiętne	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					Uczeń:	
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady ułamków dziesiętnych. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje ułamki dziesiętne w danym zbiorze liczb. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje i zapisuje ułamki dziesiętne – proste przykłady. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje ułamki dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych w pamięci (w najprostszych przykładach) i pisemnie – proste przypadki – oraz za pomocą kalkulatora (w trudniejszych przykładach). 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Dzieli proste ułamki dziesiętne w pamięci (w najprostszych przykładach) lub korzysta z kalkulatora. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych typu $\frac{1}{x} + 0,2$. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje ułamki dziesiętne. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje ułamki zaznaczone na osi liczbowej. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej mając dany podział jednostki- proste przykłady. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Skraca i rozszerza ułamki dziesiętne. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne i odwrotnie- proste przykłady. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje proste działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia wagi brutto, netto, tara. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przybliżenia ułamków dziesiętnych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania tekstowe, dotyczące porównania różnicowego ułamków dziesiętnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje ułamki dziesiętne rosnąco lub malejąco. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych poprawnych strategii lub za pomocą kalkulatora 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza kwadraty i sześciany ułamków dziesiętnych. 	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania w których występuje porównanie różnicowe i ilorazowe ułamków dziesiętnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposoby wykonywania działań na ułamkach dziesiętnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych dwu lub trzy działaniowych, w których występują ułamki dziesiętne. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje elementarne równania z zastosowaniem działań na ułamkach dziesiętnych, w tym oblicza ułamek danej liczby naturalnej. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Obiera odpowiednią jednostkę i zaznacza ułamki dziesiętne na osi liczbowej. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób obliczania wagi brutto, netto, tara. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposoby zamiany ułamków zwykłych na dziesiętne i odwrotnie. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych – proste przykłady. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje równania, w których występują ułamki dziesiętne i wyjaśnia sposób rozwiązania. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje złożone zadania o podwyższonym stopniu trudności z uwzględnieniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Szacuje wyniki działań. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia sposoby wykonywania działań pisemnych na ułamkach dziesiętnych 	D

					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia sposoby wykonywania działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposoby mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000, ... 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia które ułamki zwykłe mają dokładne rozwinięcie dziesiętne. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia, dlaczego ułamek ma lub nie ma dokładnego rozwinięcia dziesiętnego. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe. 	D
Stopień					Dział programowy: Czworokąty	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia prostokąty, kwadraty, romby, równoległoboki, trapezy. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje poznane czworokąty i nazywa je. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje przekątne czworokątów. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza obwody czworokątów, gdy długości boków SA wyrażone w jednakowych jednostkach. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia podstawowe własności poznanych czworokątów 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia własności poznanych czworokątów i stosuje je w nieskomplikowanych zadaniach tekstowych, w tym na własnym rysunku pomocniczym. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje czworokąty według danych z zadania- proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje miary kątów wewnętrznych czworokąta. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza obwody czworokątów. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyznacza długość boku równoległoboku, mając dany obwód i długość drugiego boku. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje wysokości trapezu. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia trzy rodzaje trapezów. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje własności poznanych czworokątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje własności czworokątów w zadaniach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza obwody czworokątów, gdy długości boków są wyrażone w różnych jednostkach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Klasyfikuje czworokąty. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyznacza długości boków czworokątów, mając dany obwód i zależności między bokami. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia klasyfikację czworokątów. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza miary kątów wewnętrznych czworokątów. 	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje czworokąty według podanych własności. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje obwody czworokątów, stosując wyrażenia algebraiczne. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia poprawność wymienionych cech czworokąta. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia sposoby rysowania czworokątów. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem własności czworokątów. 	D
Stopień					Dział programowy: Liczby całkowite	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady liczb całkowitych dodatnich i ujemnych. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje praktyczne przykłady stosowania liczb ujemnych. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej – proste przykłady. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej –proste przykłady. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Dodaje i odejmuje jedno cyfrowe liczby całkowite. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje liczby naturalne i liczby całkowite w zbiorze podanych liczb. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje praktyczne przykłady stosowania liczb ujemnych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje pary liczb przeciwnych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia liczby naturalne wśród liczb całkowitych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje liczby całkowite. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje z diagramów słupkowych dane dodatnie i ujemne. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Dodaje liczby dodatnie lub ujemne, lub liczbę dodatnią do ujemnej. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Odejmuje liczby całkowite. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania liczb całkowitych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza na diagramach słupkowych dane dodatnie i ujemne. 	C

					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje dodawanie i odejmowanie liczb całkowitych do rozwiązywania zadań 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia stosowanie liczb całkowitych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Ilustruje na osi liczbowej dodawanie i odejmowanie liczb całkowitych. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposoby dodawania i odejmowania liczb całkowitych. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyznacza na osi liczbowej jednostkę, gdy zaznaczono na niej dwie, trzy liczby całkowite 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania podwyższonym stopniu trudności. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem poznanych działań na liczbach całkowitych. 	D
Stopień					Dział programowy: Pola figur płaskich	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					Uczeń:	
					<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia jednostki pola. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia jednostki pola w prostych przypadkach typu: $2\text{cm}^2 = 200\text{mm}^2$, $1\text{m}^2 = 100\text{dm}^2$ 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Patrząc na rysunek figury i zaznaczone na nim dane, oblicza pole znanego czworokąta – proste przypadki 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje sposoby obliczania pola trójkąta i znanych czworokątów. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pole prostokąta, równoległoboku, trapezu, trójkąta, gdy dane są wyrażone w jednakowych jednostkach. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje jednostki pola: m^2, cm, km^2, mm^2, dm^2, ar, hektar (bez zamiany jednostek w trakcie obliczeń). 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wykonuje rysunki pomocnicze do zadań. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pole kwadratu, mając jego obwód. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza dwoma sposobami pole kwadratu i rombu. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje wzory na obliczanie pól poznanych figur. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pola wielokąta, korzystając z umiejętności obliczania pola trójkąta lub czworokąta – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pola poznanych figur, gdy wielkości wyrażone są w różnych jednostkach – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania z zastosowaniem pól trójkątów i czworokątów. 	C
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje figury o danym polu. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposoby obliczania pola trójkąta i czworokąta. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wyrażenia algebraiczne, opisujące pola poznanych figur i oblicza ich wartość liczbową. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pola poznanych figur płaskich, gdy dane są zależności między występującymi w zadaniu wielkościami. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Mając dane pole trójkąta lub czworokąta, oblicza nieznaną bok lub wysokość. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje trójkąty lub czworokąty o tym samym polu. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem obliczania pól wielokątów. 	D
Stopień					Dział programowy: Ułamki dziesiętne o mianowniku 100	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					Uczeń:	
					<ul style="list-style-type: none"> • Określa pojęcie procentu. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje procent, zaznaczony na prostokącie, zbudowany ze 100 prostokątów jednostkowych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza 50%, 25% danej liczby, korzystając z rysunku. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Określa, jaki procent figury zaznaczono. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia ułamki $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{9}{10}$ na procenty. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • zamienia procenty na ułamki dziesiętne i ułamki zwykłe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza w pamięci 10%, 25%, 50% pewnej wartości. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia Ułamki typu: $\frac{7}{25}$, $\frac{11}{20}$, $\frac{4}{5}$, $\frac{9}{10}$ na procenty. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza 25%, 50%, 75% powierzchni dowolnych prostokątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposoby zamiany procentów na ułamki i odwrotnie. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza w pamięci 1%, 5%, 10%, 50%, 75% danej liczby. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza procent danej liczby. 	C

					<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia co to znaczy obliczyć procent danej liczby. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności dotyczące obliczenia procentu danej liczby. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem poznanych obliczeń procentowych. 	D
Stopień					Dział programowy: Graniastosłupy Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> Wyróżnia wśród modeli brył sześcián prostopadłościan. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Pokazuje na modelu graniastosłupów wierzchołki, krawędzie, ściany. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Wymienia podstawowe jednostki objętości. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Rozcina pudełką, uzyskując siatki graniastosłupów. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza pole powierzchni sześciánu. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza pole powierzchni prostopadłościanu, mając daną siatkę bryły. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Wyróżnia wśród modeli brył graniastosłup o podstawie innej niż prostokąt i nazywa go. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje na modelach graniastosłupów krawędzie i ściany prostopadłe lub równoległe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Opisuje prostopadłościan, sześcián. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Projektuje siatki sześciánu i prostopadłościanu. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Podaje podstawowe zależności między jednostkami pola i objętości. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza pole powierzchni sześciánu, prostopadłościanu, gdy dane są wyrażone w tych samych jednostkach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Nazywa graniastosłup prosty. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje wśród graniastosłupów prostopadłościany i sześciány i uzasadnia swój wybór. 	B
<ul style="list-style-type: none"> Podaje liczby wierzchołków, krawędzi, ścian w zależności od wielokąta, który jest podstawą danego graniastosłupa – proste przypadki. 	B					
6					Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> Rysuje różne siatki tego samego prostopadłościanu. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rysuje siatki graniastosłupów w skali. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Podaje, jaki wielokąt jest podstawą graniastosłupa, w zależności od liczby wierzchołków, krawędzi, ścian danego graniastosłupa. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Stosuje wzory na obliczanie pola powierzchni i objętości prostopadłościanu i oblicza ich wartość liczbową. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza objętość sześciánu, mając jego pole. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza pole sześciánu, mając jego objętość. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza pole powierzchni graniastosłupa prostego o wymiarach podanych w różnych jednostkach. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Projektuje siatki graniastosłupów, gdy podane są zależności między krawędziami. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Odczytuje rzeczywiste wymiary siatki narysowanej w skali 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania złożone, uwzględniające własności graniastosłupów. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Na rysunku graniastosłupa zaznacza krawędzie, po których ma być rozcięta bryła by uzyskać narysowaną siatkę. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania problemowe, uwzględniające własności graniastosłupów, ich pola i objętości. 	D

KLASA VI

Katalog wymagań programowych na poszczególne stopnie szkolne. Klasa 6

					Opis osiągnięć	
Stopień					Dział programowy: Liczby naturalne Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje proste obliczenia czasowe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Wymienia jednostki opisujące prędkość, drogę, czas. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczenia wydatków. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli liczby naturalne w pamięci i sposobem pisemnym – proste przypadki 	B

						<ul style="list-style-type: none"> W zbiorze liczb wskazuje liczby podzielne przez 2, 5, 10, 100. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia liczbę dwucyfrową jako iloczyn liczb pierwszych wybranym przez siebie sposobem – proste przypadki. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach i sekundach. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza rzeczywistą długość odcinka gdy dana jest jego długość w skali – proste przypadki. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza średnią arytmetyczną dwóch liczb naturalnych – proste przypadki. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje cztery podstawowe działania w pamięci lub sposobem pisemnym w zbiorze liczb naturalnych. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Stosuje kolejność wykonywania działań w dwu – lub trzydziałaniowych wyrażeniach arytmetycznych. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem obliczeń związanych z upływem czasu. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje równania o podstawowym stopniu trudności. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza prędkość, drogę czas – proste przypadki. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje proste obliczenia kalendarzowe na dniach, tygodniach, miesiącach, latach. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje w zbiorze liczb naturalnych liczby podzielne przez 3, 9. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozkłada liczbę dwucyfrową na czynniki pierwsze. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza średnią arytmetyczną dwóch lub trzech liczb naturalnych. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Stosuje działania na liczbach naturalnych do rozwiązywania typowych zadań tekstowych. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego wielodziałaniowego. 	D	
						<ul style="list-style-type: none"> Stosuje obliczenia średniej arytmetycznej do rozwiązywania nieskomplikowanych zadań tekstowych. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia pojęcia: dzielnik, wielokrotność, liczba pierwsza i złożona. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Podaje cechy podzielności liczb przez 2, 5, 10, 100, 3, 9. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Na podstawie rozkładu liczby na czynniki pierwsze podaje wszystkie dzielniki liczby złożonej 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Objaśnia sposób obliczania niewiadomej w dodawaniu, odejmowaniu, mnożeniu, dzieleniu. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń zegarowych. 	C	
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego z zastosowaniem nawiasów kwadratowych i wyjaśnia kolejność wykonywania działań 	D	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania tekstowe o podwójnym stopniu trudności z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych i równań. 	D	
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć			
						<ul style="list-style-type: none"> Weryfikuje wynik zadania tekstowego, oceniając sensowność rozwiązania. 	D	
						<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia cechy podzielności liczb naturalnych i stosuje je w zadaniach tekstowych 	D	
						<ul style="list-style-type: none"> Stosuje obliczanie średniej arytmetycznej liczb naturalnych w rozwiązywaniu zadań o podwyższonym stopniu trudności. 	D	
						<ul style="list-style-type: none"> Uzasadnia wykonalność działań w zbiorze liczb naturalnych. 	D	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na liczbach naturalnych. 	D	
Stopień					Dział programu: Własności figur płaskich			Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:			
						<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia i nazywa podstawowe figury płaskie. 	A	
						<ul style="list-style-type: none"> Mierzy długość odcinka i podaje ją w w odpowiednich jednostkach. 	A	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje odcinki i proste równoległe. 	A	
						<ul style="list-style-type: none"> Wyróżnia wierzchołki, boki i kąty wielokątów. 	A	
						<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia rodzaje kątów. 	A	
						<ul style="list-style-type: none"> Mierzy kąty mniejsze od półpełnego. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Oblicza obwód wielokąta, gdy długości boków są liczbami naturalnymi wyrażonymi w takich samych jednostkach. 	B	
						<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje trójkąt na podstawie jego nazwy. 	B	

					<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje wysokości w trójkącie. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Podaje nazwy czworokątów. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje wysokości trapezów. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje wielokąty. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Określa, czy dane kąty należą do tego samego trójkąta. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rysuje proste i odcinki prostopadłe i równoległe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Zamienia jednostki długości. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia kąty wierzchołkowe i przyległe. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje wielokąty wklęsłe i wypukłe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Mierzy i rysuje kąty wypukłe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Mierzy kąty wewnętrzne trójkąta i czworokąta. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Podaje sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta i czworokąta. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Rysuje wskazane trójkąty i czworokąty. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Rysuje wysokości w trójkątach i trapezach. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia trójkąty i czworokąty na podstawie ich własności – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem własności figur płaskich. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Stosuje twierdzenie o sumie kątów w trójkącie. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Konstruuje trójkąt z trzech odcinków. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Zapisuje wyrażenia algebraiczne opisujące obwód wielokąta i oblicza jego wartość liczbową – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Czyta wyrażenie algebraiczne opisujące obwód figury – proste 	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> Zapisuje symbolicznie równoległość i prostopadłość odcinków i prostych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Wyznacza odległość punktu od prostej i odległość dwóch prostych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Mierzy i rysuje kąty wklęsłe. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza miary kątów wierzchołkowych i przyległych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia nierówność trójkąta. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Podaje własności trójkątów i czworokątów. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Rysuje trójkąty i czworokąty o podanych własnościach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia czworokąty foremne. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące obliczania miar kątów wewnętrznych wielokątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Oblicza obwody, gdy długości boków są wyrażone w różnych jednostkach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rysuje wielokąty foremne i opisuje ich własności. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Buduje trójkąt mając dane 2 boki i kąt między nimi zawarty lub odcinek i 2 kąty przyległe, korzysta z linijki i kątomierza. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania o podwyższonej trudności z zastosowaniem własności trójkątów i czworokątów. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania dotyczące szukania miar kątów w wielokątach w różnych sytuacjach. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> Rozwiązuje zadania problemowe z wykorzystaniem własności wielokątów. 	D
Stopień					Dział programu: Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych	Kategoria celu
6	5	4	3	2	Uczeń:	
					<ul style="list-style-type: none"> Wskazuje ułamku: licznik, mianownik, kreskę ułamkową. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> Zapisuje ułamek w postaci dzielenia i odwrotnie. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Skraca i rozszerza ułamki – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Porównuje ułamki zwykłe o jednakowych licznikach lub mianownikach. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Sprowadza ułamki do wspólnego mianownika – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia ułamek zwykły w postaci ułamka dziesiętnego przez rozszerzanie ułamka lub za pomocą kalkulatora. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> Porównuje ułamki zwykłe o różnych mianownikach na podstawie rysunku – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> Dodaje i odejmuje ułamki o różnych mianownikach – proste przypadki. 	B

					<ul style="list-style-type: none"> • Mnoży ułamki – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje liczbę odwrotną do danej – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Dzieli ułamki – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje iloczyn dwóch jednakowych czynników w postaci potęgi – proste przypadki. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Czyta i zapisuje ułamki dziesiętne. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przybliżenia liczby dziesiętnej z dokładnością do całości. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe – proste przypadki. 	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne w pamięci lub sposobem pisemnym. Sprawdza wyniki za pomocą kalkulatora. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Mnoży i dzieli liczby dziesiętne – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia jednostki drogi, prędkości, czasu. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania tekstowe dotyczące obliczania prędkości, drogi, czasu – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje ułamki zwykłe o różnych mianownikach – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza ułamki zwykłe i dziesiętne na osi liczbowej. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli ułamki zwykłe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Dodaje, odejmuje, mnoży, dzieli ułamki dziesiętne – proste przypadki 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe i odwrotnie – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystuje kalkulator do znajdowania rozwinięć dziesiętnych. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje ułamki zwykłe i dziesiętne. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza wartości prostych wyrażeń, w których występują ułamki zwykłe i dziesiętne. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza ułamek danej liczby – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza drugą i trzecią potęgę ułamka zwykłego i dziesiętnego – proste przypadki. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste równania, w których występują ułamki, np.: $2a = 3\frac{1}{2} : b : 3,5 = 6$. Stosuje własności działań odwrotnych. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przybliżenia liczb z dokładnością do 0,1; 0,01; 0,001 – proste przypadki 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady ułamków zwykłych o rozwinięciu dziesiętnym skończonym – proste przypadki 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdza przy użyciu kalkulatora, które ułamki mają rozwinięcie dziesiętne nieskończone. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania, w których występują porównywanie ilorazowe, obliczanie ułamka danej liczby. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje ułamki zwykłe i dziesiętne, doбира dogodną metodę ich porównywania. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje ułamki zwykłe i dziesiętne zaznaczone na osi liczbowej. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Objaśnia sposoby zamiany ułamka dziesiętnego na zwykły i odwrotnie. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza wartość wyrażenia arytmetycznego o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, w której występują ułamki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje liczbę na podstawie danego jej ułamka, korzystając z ilustracji. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia, który ułamek zwykły ma rozwinięcie dziesiętne skończone – nieskomplikowane przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaokrągla liczby z dokładnością do części dziesiątych, setnych i tysięcznych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Szacuje wyniki działań. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza prędkość, drogę, czas w zadaniach tekstowych o podwyższonym stopniu trudności. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia kiedy nie można zamienić ułamka zwykłego na ułamek dziesiętny skończony. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia sposób zaokrąglania liczb. 	C

6	5	4	3	2	Opis osiągnięć		
					<ul style="list-style-type: none"> • Sprowadza ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika i wykonuje dodawanie i odejmowanie ułamków. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza dokładną wartość wyrażenia arytmetycznego – ocenia, czy należy wykonywać działania na ułamkach zwykłych, czy dziesiętnych. 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia sposób rozwiązania zadania. 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem działań na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia wykonalność działań w zbiorze liczb dodatnich. 	D	
Stopień					Dział programu: Pola wielokątów Uczeń:		
6	5	4	3	2			
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia jednostki pola wśród innych jednostek. 	A	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pola figury, licząc kwadraty jednostkowe. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania dotyczące obliczania pola, obwodu równoległoboków i trójkąta w sytuacjach, gdy dane są liczbami naturalnymi i są wyrażone w jednakowych jednostkach. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje wzory na pole i obwód dowolnego wielokąta – proste przypadki. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicz pola poznanych czworokątów i trójkątów, gdy dane są liczbami naturalnymi i są wyrażone w jednakowych jednostkach. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje wzory na pola i obwody figury i oblicza ich wartość liczbową – proste przykłady. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Wypowiada słownie wzory na pole i obwód trójkąta czworokąta – proste przypadki. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia mniejsze jednostki pola na większe i odwrotnie. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pole i obwód figury, gdy dane są wyrażone w różnych jednostkach. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza obwód i pole figury, gdy podane są zależności np. między długościami boków. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje wzory na pole i obwód dowolnego trójkąta i czworokąta i wypowiada słownie te wzory. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje złożone zadania dotyczące obliczania pól wielokątów. 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza bok trapezu, mając dane jego pole, wysokość i zależności między tymi wielkościami. 	D	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe dotyczące obliczania pól i obwodów wielokątów. 	D	
Stopień					Dział programu: Procenty Uczeń:		Kategoria celu
6	5	4	3	2			
					<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje symbol procentu. 	A	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje ułamki o mianowniku 100 za pomocą procentu. 	A	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia ułamki typu $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, 0,2$ na procenty. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia 50%, 25%, 10% na ułamki. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje, jaki procent figury zamalowano – najprostsze przypadki. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dane z diagramów – proste przypadki. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia procenty na ułamki zwykłe i dziesiętne – proste przypadki. 	B	
					Opis osiągnięć		
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia ułamki zwykłe i dziesiętne na procenty proste przypadki. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza 50%, 25%, 10%, 75% figury. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza procent danej liczby – proste przypadki. 	B	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza procent danej liczby w sytuacjach praktycznych – proste przypadki. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dane z diagramów prostokątnych, słupkowych, kołowych, w tym także diagramów procentowych – podstawowy stopień trudności. 	C	
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania z zastosowaniem danych odczytanych z diagramów 	C	

					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje proste diagramy ilustrujące dane z tekstu lub tabeli. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza wskazany procent figury. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Objaśnia sposób zamiany procentu na ułamek i odwrotnie. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Objaśnia sposób obliczenia procentu danej liczby. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania praktyczne dotyczące obliczania procentu danej liczby 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza o ile punktów procentowych nastąpił wzrost lub spadek, porównując wielkości w procentach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje dane na dowolnym diagramie. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi i porządkuje dane. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje i interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach i na diagramach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje wskazane diagramy ilustrujące dane zawarte w tekście lub tabeli. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje diagramy podwójne – proste przypadki 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania tekstowe korzystając z danych na diagramach. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia sposób rysowania wskazanego diagramu 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności z zastosowaniem obliczeń procentowych. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Układa pytania i zadania do różnych diagramów. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza liczbę na podstawie jej procentu i stosuje to obliczenie w nieskomplikowanych sytuacjach praktycznych. 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe z zastosowaniem 	D
					<ul style="list-style-type: none"> • Układa pytania do ankiety, interpretuje wyniki i ilustruje je na diagramie. 	D
Stopień					Dział programu: Figury przestrzenne	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje graniastosłupy, ostrosłupy i bryły obrotowe wśród innych brył 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje na modelu graniastosłupa, ostrosłupa, wierzchołki, krawędzie, ściany. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy siatki graniastosłupów, ostrosłupów przez rozcinanie modeli. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia prostopadłościanny wśród graniastosłupów. 	B
					•	
					<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia jednostki pola i objętości wśród innych jednostek. 	A
					<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa bryły obrotowe mając ich modele. 	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć	
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pole powierzchni i objętość prostopadłościanu, mając jego siatkę oraz dane wyrażone liczbami naturalnymi w jednakowych jednostkach – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje siatki graniastosłupów i ostrosłupów i wskazuje na nich podstawy, ściany, krawędzie – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia i nazywa graniastosłupy, ostrosłupy i bryły obrotowe. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje bryły obrotowe, mając ich modele i wymienia podstawowe ich własności. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia jednostki pola i objętości – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pole powierzchni i objętości prostopadłościanu, gdy dane są wyrażone liczbami naturalnymi i ułamekami dziesiętnymi w jednakowych jednostkach – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje wzór na pole powierzchni i objętość prostopadłościanu – proste przypadki. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania dotyczące własności graniastosłupa lub ostrosłupa z wykorzystaniem odpowiedniego modelu. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w otoczeniu przedmioty, które mają kształt graniastosłupów, ostrosłupów lub brył obrotowych. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Klasyfikuje figury przestrzenne na graniastosłupy, ostrosłupy i bryły obrotowe. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Wybiera spośród brył prostopadłościanny i sześcianny i uzasadnia swój wybór. 	B
					<ul style="list-style-type: none"> • Podaje nazwę graniastosłupa lub ostrosłupa w zależności od liczby jego wierzchołków, krawędzi, ścian. 	C
					<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje różne siatki graniastosłupów i ostrosłupów. 	C

						<ul style="list-style-type: none"> • Na podstawie siatki rozpoznaje bryły, które można z nich złożyć. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia na rysunkach pomocniczych graniastosłupy i ostrosłupy. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Rysuje siatki graniastosłupów i ostrosłupów w skali. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Zamienia jednostki pola i objętości. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje wzór na pole powierzchni prostopadłościanu i oblicza jego wartość liczbową 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania z zastosowaniem własności graniastosłupów i ostrosłupów. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza pola powierzchni graniastosłupów prostych. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje wzory na pole powierzchni graniastosłupów prostych i objętość prostopadłościanu. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności na obliczanie pól powierzchni graniastosłupów prostych i objętości prostopadłościanów. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Projektuje siatki graniastosłupów i ostrosłupów o podanych własnościach. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób tworzenia wzoru na pole powierzchni graniastosłupa i objętość prostopadłościanu. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe dotyczące własności figur przestrzennych. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób tworzenia brył obrotowych. 	D
Stopień						Dział programu: liczby całkowite Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2			
						<ul style="list-style-type: none"> • Podaje proste przykłady występowania liczb ujemnych. 	A
						<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady liczb naturalnych całkowitych dodatnich i ujemnych. 	B
6	5	4	3	2	Opis osiągnięć		
						<ul style="list-style-type: none"> • Czyta liczby całkowite zaznaczone na osi liczbowej. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady par liczb przeciwnych. 	A
						<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje liczbę przeciwną do danej. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje liczby całkowite – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Ilustruje liczby przeciwne na osi liczbowej – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Dodaje, odejmuje, mnoży i dzieli liczby całkowite – proste przypadki. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady występowania liczb całkowitych w życiu codziennym. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Podaje i zapisuje wartość bezwzględną danej liczby całkowitej. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje kolejność działań do obliczania wartości wyrażeń z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Zapisuje iloczyn jednakowych czynników w postaci drugiej i trzeciej potęgi liczby całkowitej – proste przypadki. 	B
						<ul style="list-style-type: none"> • Oblicza drugą i trzecią potęgę dowolnej liczby całkowitej – proste przypadki. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje proste zadania tekstowe z zastosowaniem działań na liczbach całkowitych. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Wyznacza jednostkę na osi liczbowej, na której są zaznaczone są co najmniej dwie liczby całkowite. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje wartości bezwzględne liczb całkowitych. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania tekstowe uwzględniające działania na liczbach całkowitych. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje kolejność działań w wyrażeniach arytmetycznych zawierających liczby całkowite. 	C
						<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia sposób dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb całkowitych. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje równania z zastosowaniem dodawania, odejmowania, mnożenia i dzielenia liczb całkowitych. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania tekstowe o podwyższonym stopniu trudności uwzględniające działania na liczbach całkowitych. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia wykonalność działań w zbiorze liczb całkowitych. 	D
						<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania problemowe, w których występują działania na liczbach całkowitych. 	D

Stopień					Dział programu: Przed sprawdzianem Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• Rozwiązuje nieskomplikowane zadania zamknięte na podstawie prostych informacji z tekstu.	B
					• Rozwiązuje proste jednodziałaniowe zadania otwarte.	C
					• Stosuje podstawowe umiejętności z arytmetyki i geometrii do rozwiązywania zadań otwartych i zamkniętych.	C
					• Rozwiązuje zadania otwarte i zamknięte o podwyższonym stopniu trudności	C
					• Wyjaśnia sposób rozwiązania zadania otwartego.	D
					• Zna strategie rozwiązywania zadań zamkniętych i je stosuje.	D
					• Rozwiązuje zadania otwarte i uzasadnia wybór rozwiązania.	D
					• Rozwiązuje zadania problemowe.	D
Stopień					Dział programu: Po sprawdzianie: Uczeń:	Kategoria celu
6	5	4	3	2		
					• Stosuje umiejętności matematyczne w zadaniach ilustrujących proste sytuacje życiowe.	B
					• Rozwiązuje nieskomplikowane zadania uczestnicząc w matematycznych grach dydaktycznych.	B
					• Rozwiązuje zadania otwarte zamknięte o podstawowym stopniu trudności dotyczące zastosowania matematyki w życiu i w przyrodzie.	C
					• Rozwiązuje zadania i zamknięte o podwyższonym stopniu trudności w których matematykę stosuje się w sytuacjach życiowych.	C
					• Czynnie uczestniczy w matematycznych grach dydaktycznych.	C
					• Pracuje twórczo szukając różnych sposobów rozwiązywania zadań otwartych o rozszerzonej odpowiedzi.	D
					• Doskonali umiejętności matematyczne wyjaśniając zasady gier dydaktycznych i z powodzeniem je stosuje,	D
					• Rozwiązuje zadania problemowe ilustrujące zastosowanie matematyki w różnych dziedzinach życia.	D

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO

KLASA IV

Wymagane wiadomości i umiejętności

Uczeń:

1. Ja i moje otoczenie:

- dostrzega niepowtarzalność i wyjątkowość każdego człowieka;
- wymienia potrzeby ludzkie ; naturalne , bezpieczeństwa, przynależności, uznania i szacunku samorealizacji;
- przedstawia rolę rodziny życiu człowieka;
- opowiada o swojej rodzinie (w tym o zajęciach i zainteresowaniach jej członków);
- określa różnice między modelem rodziny sprzed stu lat a modelem rodziny współczesnej;
- omawia funkcjonowanie samorządu szkolnego;
- podaje podstawowe prawa i obowiązki ucznia;- proponuje sposoby rozwiązania wybranego konfliktu z najbliższego otoczenia;
- tłumaczy, czym jest ojczyzna i „mała ojczyzna”;
- porównuje patriotyzm z patriotyzmem lokalnym;
- wyjaśnia pochodzenie nazwy *Polska*;
- wskazuje elementy łączące przedstawicieli narodu polskiego;

- opisuje polskie symbole narodowe;
- wymienia najważniejsze polskie święta narodowe i objaśnia ich znaczenie;
- odnajduje na mapie miejscowość, w której mieszka;
- podaje nazwy mniejszości narodowych i etnicznych żyjących w Polsce;
- umiejscawia na mapie główne skupiska Polonii na świecie.

2. Z historią na ty:

- wyjaśnia, czym zajmuje się historia;
- odróżnia przeszłość od teraźniejszości i przyszłości;
- wskazuje przyczynę i skutek wydarzenia historycznego oraz określa ich wzajemną relację;
- podaje przykłady źródeł materialnych i niematerialnych;
- charakteryzuje archeologię jako naukę pomocniczą historii;
- na podstawie pamiątek po przodkach formułuje wnioski dotyczące historii rodziny;
- tłumaczy, dlaczego pamiątki rodzinne należy otaczać szczególną troską;
- tworzy drzewo genealogiczne własnej rodziny.

3. Czas i mapa w historii:

- porządkuje wydarzenia w kolejności chronologicznej ;
- określa, w którym wieku rozegrało się dane wydarzenie;
- umieszcza daty wydarzeń na osi czasu;
- układa chronologiczne epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność;
- odczytuje informacje z osi czasu i zaznacza na niej daty wydarzeń;
- interpretuje mapę historyczną, korzystając z symboli umieszczonych w legendzie.

4. Z najdawniejszych dziejów:

- wyjaśnia, w jaki sposób umiejętność rozpalania ognia zmieniła życie ludzi;
- tłumaczy, jak mieszkali i czym żywili się ludzie pierwotni;
- opisuje życie grupy ludzi pierwotnych oraz charakteryzuje zajęcia tworzących ją mężczyzn i kobiet;
- odpowiada, na czym polega różnica między koczowniczym a osiadłym trybem życia;
- wyjaśnia, co umożliwiło człowiekowi zmianę trybu życia z koczowniczego na osiadły;
- wymienia pierwsze narzędzia i rodzaje broni oraz określa , z czego były wykonane;
- odnajduje na mapie Mezopotamię, Tygrys, Eufrat, Nil, i Egipt;
- nazywa najważniejsze osiągnięcia cywilizacyjne ludów Mezopotamii;
- tłumaczy, w jaki sposób zorganizowane było państwo faraonów;
- wymienia różne rodzaje pisma;
- określa, dlaczego wynalezienie pisma miało przełomowe znaczenie dla rozwoju cywilizacji.

5. W starożytnej Grecji:

- wskazuje na mapie starożytną Grecję;
- wymienia najważniejsze zajęcia Greków;
- odnajduje Ateny na mapie starożytnej Grecji;
- wyjaśnia, na czym polegała demokracja ateńska;
- tłumaczy, czym różni się tragedia od komedii;
- nazywa najważniejszych greckich bogów;
- wyjaśnia, czym były mity i jaką rolę odgrywały w życiu Greków;

- opisuje przebieg starożytnych igrzysk olimpijskich;
- porównuje igrzyska antyczne ze współczesnymi olimpiadami.

6. W starożytnym Rzymie:

- wskazuje na mapie Italię i Rzym;
- charakteryzuje ustrój republiki rzymskiej;
- opowiada, w jaki sposób powstało Imperium Rzymskie;
- opisuje wyposażenie rzymskiego legionisty;
- prezentuje najważniejsze osiągnięcia Rzymian;
- wyjaśnia, co oznacza powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu”;
- tłumaczy, jakie znaczenie miało prawo rzymskie w starożytności i jaką rolę odgrywa współcześnie;
- omawia główne założenia religii chrześcijańskiej.

W poniższej tabeli zestawiono poszczególne poziomy wymagań z konkretnymi ocenami szkolnymi.

Poziom	Ocena
K	dopuszczająca
K+P	dostateczna
K+P+R	dobra
K+P+R+D	bardzo dobra / celująca*
K+P+R+D+W	celująca

poziom K – konieczny
 poziom P – podstawowy
 poziom R – rozszerzający
 poziom D – dopełniający
 poziom W – wykraczający

* Pełne opanowanie wymagań sformułowanych w podstawie programowej jest podstawą do wystawienia uczniowi oceny celującej. Nauczyciel decyduje, które wymagania wykraczające poza podstawę programową są dodatkowymi elementami decydującymi o ocenie celującej.

WYMAGANIA PROGRAMOWE DLA KLASY IV SZKOŁY PODSTAWOWEJ							
według programu „Wczoraj i dziś” autorstwa dr. Tomasza Maćkowskiego (dostosowane do podręcznika o tym samym tytule, którego autorem jest dr Grzegorz Wojciechowski) Opracowanie: Dariusz Judek							
Badana czynność uczniów			Poziomy wymagań				
I. Ja i moje otoczenie			K	P	R	D	W
Wiadomości	– wie, na czym polega odmienność i niepowtarzalność każdego człowieka			+			
	– potrafi wymienić ludzkie potrzeby			+			
	– zna sposoby zaspokajania ludzkich potrzeb					+	
	– rozumie, jaką rolę odgrywa rodzina w życiu każdego człowieka		+				
	– tłumaczy, czym jest rodzina niepełna i w jaki sposób ona powstaje						+
	– podaje przykłady praw i obowiązków poszczególnych członków rodziny				+		

	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rodzina dwupokoleniowa, rodzina wielopokoleniowa</i>			+		
	– wymienia osoby, które wchodzi w skład szkolnej społeczności	+				
	– zna uprawnienia władz szkolnych i statut szkoły		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rada pedagogiczna, rada szkoły, rada samorządu uczniowskiego</i>			+		
	– wie, czym jest samorząd uczniowski		+			
	– podaje przykłady działań samorządu uczniowskiego w swojej szkole		+			
	– zna swoje szkolne prawa i obowiązki	+				
	– wskazuje przyczyny konfliktów między ludźmi i przedstawia sposoby ich rozwiązywania		+			
	– rozumie, w czym przejawiają się uprzejmość i tolerancja	+				
	– wymienia korzyści, jakie można osiągnąć przez uprzejmość i tolerancję		+			
	– wie, na czym polega sprawiedliwe postępowanie			+		
	– tłumaczy znaczenie terminów: <i>ojczyzna, mała ojczyzna, naród, patriotyzm, patriotyzm lokalny, herb</i>		+			
	– omawia sposoby okazywania patriotyzmu w czasie wojny i w okresie pokoju			+		
	– zna sposoby zdobywania wiedzy o historii małej ojczyzny			+		
	– wskazuje największe atuty swojej małej ojczyzny			+		
	– tłumaczy pochodzenie nazwy <i>Polska</i>	+				
	– wyjaśnia, co świadczy o tym, że Polacy należą do jednego narodu			+		
	– rozumie znaczenie terminów: <i>Rzeczpospolita Polska, mniejszość narodowa, mniejszość etniczna, Polonia</i>		+			
	– podaje przykłady dzieł sztuki i architektury, które należą do polskiego dziedzictwa narodowego			+		
	– objaśnia, dlaczego wybrane dzieła sztuki i architektury są ważną częścią naszej kultury narodowej				+	
	– zna daty najważniejszych polskich świąt państwowych	+				
	– wymienia wydarzenia, na pamiątkę których ustanowiono święta państwowe				+	
	– zna polskie symbole narodowe i najważniejsze miejsca pamięci narodowej	+				
	– recytuje tekst „Mazurka Dąbrowskiego”	+				
	– omawia okoliczności powstania tekstu „Mazurka Dąbrowskiego”		+			
	– wie, jaka jest symbolika barw polskiej flagi narodowej		+			
	– rozumie, dlaczego powinno się okazywać szacunek symbolom narodowym				+	
	– wyjaśnia, kim był Józef Wybicki			+		
	– wymienia regiony Polski	+				
	– podaje nazwy mniejszości narodowych i etnicznych żyjących w Polsce		+			
	– wylicza prawa przysługujące mniejszościom narodowym i etnicznym w Polsce			+		
	– wie, gdzie znajdują się główne skupiska Polaków na świecie			+		
	– wymienia mniejszości narodowe, które żyły w przedwojennej Polsce					+
Umiejętności	– potrafi określić sposoby zaspokajania różnych potrzeb człowieka		+			
	– wyjaśnia znaczenie praw i obowiązków poszczególnych członków rodziny		+			

	– porównuje prawa i obowiązki poszczególnych członków rodziny			+		
	– omawia zalety i wady rodziny współczesnej oraz rodziny wielopokoleniowej			+		
	– charakteryzuje społeczność szkolną z uwzględnieniem swoich praw i obowiązków		+			
	– określa szkołę jako wspólnotę uczniów, nauczycieli i rodziców			+		
	– ocenia, które prawa i obowiązki uczniów są najważniejsze			+		
	– potrafi opisać sytuację konfliktową i znajduje dla niej rozwiązanie			+		
	– omawia różnice między szkołą dawną a współczesną				+	
	– proponuje sposoby rozwiązania problemów własnej miejscowości		+			
	– odszukuje informacje o rozmaitych formach upamiętniania postaci i wydarzeń związanych z historią swojej małej ojczyzny		+			
	– wskazuje na planie swojej miejscowości siedzibę władz lokalnych		+			
	– zbiera informacje o władzy lokalnej i jej zadaniach		+			
	– prezentuje informacje związane z ważnymi postaciami i wydarzeniami z dziejów regionu		+			
	– opisuje wygląd herbów wybranych miejscowości			+		
	– analizuje tekst hymnu Polski i wyjaśnia znaczenie wybranych zwrotów					+
	– odnajduje na mapie główne regiony Polski	+				
	– opisuje główne regiony Polski		+			
	– analizuje, w jaki sposób mniejszości narodowe i etniczne mogą zachować swoją odrębność				+	
	– przedstawia na wybranych przykładach mniejszości narodowe zamieszkujące współczesną Polskę		+			
	– opisuje kulturę i tradycje wybranej mniejszości narodowej bądź etnicznej żyjącej w Polsce				+	
	– wskazuje główne skupiska Polonii na mapie świata		+			
	– porównuje strukturę narodowościową II Rzeczypospolitej i współczesnej Polski					+
	– omawia na przykładach pochodzenie nazwisk i przydomków					+
II. Z historią na ty		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wie, czym zajmuje się historia jako nauka	+				
	– wymienia główne zadania historii			+		
	– wyjaśnia, kim jest historyk	+				
	– zna sposoby badania wydarzeń z przeszłości przez historyków		+			
	– wymienia przykłady postaci historycznych oraz bohaterów baśniowych i legendarnych			+		
	– zna podstawy myślenia przyczynowo- skutkowego dotyczącego wydarzeń historycznych		+			
	– wskazuje przebieg, przyczyny i skutki wybranych wydarzeń historycznych					+
	– podaje przykłady efektów pracy historyków		+			
	– wymienia filmy i książki o tematyce historycznej				+	
	– objaśnia znaczenie powiedzenia: <i>Historia jest nauczycielką życia</i>				+	
	– wie, czym są źródła historyczne, i podaje ich przykłady	+				
	– dokonuje podziału źródeł historycznych na materialne i niematerialne oraz wyróżnia wśród źródeł materialnych pisane i niepisane			+		

	– wymienia informacje, jakie można zdobyć na podstawie poszczególnych źródeł historycznych			+		
	– określa, czym zajmuje się archeologia			+		
	– zna sposoby badania wiarygodności źródeł historycznych			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>zabytek, muzeum, archiwum, skansen, ród, archeolog, pamiątka rodzinna, genealogia, drzewo genealogiczne</i>		+			
	– wie, gdzie gromadzi się źródła historyczne		+			
	– wskazuje podobieństwa i różnice między muzeum a skansenem			+		
	– rozpoznaje znak <i>Zabytek chroniony prawem</i> i wie, co on oznacza				+	
	– wyjaśnia, kim był prawdziwy święty Mikołaj					+
	– zna legendy związane z Mikołajem, biskupem Miry					+
	– przedstawia postać Henryka Schliemanna					+
Umiejętności	– potrafi na wybranych przykładach zaprezentować myślenie przyczynowo- skutkowe			+		
	– opowiada o wybranym wydarzeniu z życia klasy w sposób potwierdzający opanowanie umiejętności myślenia przyczynowo- skutkowego			+		
	– przedstawia na przykładzie przenikanie się faktów historycznych z legendą				+	
	– odróżnia postacie historyczne od bohaterów baśniowych i legendarnych		+			
	– ocenia, jakie znaczenie dla współczesnej nauki mają odkrycia archeologiczne				+	
	– kwalifikuje różne źródła historyczne zgodnie z podziałem na źródła materialne (pisane, niepisane) i niematerialne		+			
	– uzasadnia, dlaczego należy dbać o źródła historyczne i chronić obiekty zabytkowe				+	
	– wymienia zasady prawidłowego zachowania się w muzeum			+		
	– potrafi zaplanować wycieczkę prezentującą najważniejsze miejsca i obiekty w najbliższej okolicy			+		
	– przedstawia pamiątki rodzinne i określa ich znaczenie		+			
	– odczytuje informacje o przodkach na podstawie poszczególnych pamiątek rodzinnych		+			
	– prezentuje swoją opinię na temat podtrzymywania tradycji rodzinnych		+			
	– wyjaśnia, w jaki sposób podtrzymywanie tradycji rodzinnych umacnia poczucie wspólnoty w rodzinie			+		
	– dociera do rodzinnych źródeł, które pozwalają mu sporządzić drzewo genealogiczne				+	
	– przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny				+	
– znajduje w internecie strony, które zawierają informacje pomocne przy tworzeniu drzewa genealogicznego					+	
III. Czas i mapa w historii		K	P	R	D	W
Wiadomości	– rozumie znaczenie terminów: <i>chronologia, data, era, rok, wiek, tysiąclecie, epoka historyczna, okres przed naszą erą i naszej ery</i>	+				
	– wyjaśnia, dlaczego mierzenie czasu jest ważne w pracy historyka		+			
	– wskazuje narodziny Jezusa z Nazaretu jako początek naszej ery	+				
	– wie, jakie jest pochodzenie słowa <i>kronikarz</i>			+		

	– zna przyczyny powstawania kronik i dostrzega w nich źródło ważnych informacji				+	
	– tłumaczy zasadę tworzenia osi czasu i sposób umieszczania na niej dat		+			
	– posługuje się cyframi rzymskimi i arabskimi w celu oznaczania jednostek czasu		+			
	– wymienia epoki historyczne oraz podaje ich daty graniczne		+			
	– wskazuje wydarzenia, które oznaczają początek i koniec poszczególnych epok historycznych				+	
	– rozumie, że daty graniczne poszczególnych epok mają charakter umowny			+		
	– dostrzega umowność rachuby czasu w kontekście przykładów z różnych kręgów kulturowych				+	
	– przedstawia, w jakich okolicznościach narodziła się tradycja zabaw sylwestrowych				+	
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, plan, legenda mapy</i>	+				
	– wie, czym zajmuje się kartografia				+	
	– wymienia elementy, z jakich składa się mapa historyczna		+			
	– tłumaczy, czym są legenda i skala mapy			+		
	– rozumie, jaką rolę odgrywa mapa w poznawaniu przyczyn i przebiegu wydarzeń historycznych				+	
	– podaje przykład zastosowania GPS				+	
Umiejętności	– odczytuje skróty: <i>p.n.e.</i> i <i>n.e.</i>	+				
	– umie narysować linię chronologiczną i zaznaczyć na niej daty	+				
	– porządkuje daty na linii chronologicznej		+			
	– krótko charakteryzuje poszczególne epoki historyczne				+	
	– oblicza upływ czasu między poszczególnymi wydarzeniami	+				
	– ustala wiek, w którym miało miejsce dane wydarzenie	+				
	– określa datę danego wydarzenia, używając określeń <i>I połowa</i> lub <i>II połowa danego wieku</i>		+			
	– dostrzega różnice w określaniu, do której połowy wieku należą daty przed naszą erą i naszej ery		+			
	– zapisuje cyframi rzymskimi liczby arabskie i na odwrót	+				
	– odczytuje z mapy podstawowe informacje		+			
	– porównuje mapy historyczną i geograficzną			+		
	– odróżnia mapę od planu			+		
	– rysuje plan najbliższej okolicy			+		
	– przedstawia ewolucję znaczenia terminu <i>mapa</i>				+	
	– opisuje, jak dawniej wyglądały mapy, i na tej podstawie określa, jakie wyobrażenie o świecie mieli ludzie w przeszłości				+	
	– wyjaśnia różnice w określaniu dat za pomocą kalendarzy juliańskiego i gregoriańskiego					+
– omawia pochodzenie polskich nazw miesięcy					+	
IV. Z najdawniejszych dziejów		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wie, jak zmieniał się wygląd człowieka					+
	– rozumie, jakie znaczenie dla praludzi miała umiejętność rozpalania ognia					+
	– tłumaczy, jakie znaczenie dla rozwoju społeczności ludzkich miało posługiwanie się mową					+
	– przedstawia dokonania, które umożliwiły człowiekowi przejście do osiadłego trybu życia					+
	– zna dawne i współczesne sposoby wytopu żelaza					+
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pięściak, ziemianka, dymarka, epoka kamienia, epoka brązu, epoka żelaza, cywilizacja,</i>					+

	<i>miasto- państwo, mumia, sarkofag, piramida, faraon, kanał nawadniający, Sumerowie, Babilon, Mezopotamia, Bliski Wschód</i>					
	– wie, dlaczego pierwsze cywilizacje powstały nad wielkimi rzekami					+
	– podaje najważniejsze osiągnięcia pierwszych cywilizacji: system nawadniający, koło, koło garncarskie, szkło, cegłę, kalendarz					+
	– przedstawia podział ludności starożytnego Egiptu na warstwy społeczne	+				
	– wymienia najważniejsze zabytki starożytnych Mezopotamii i Egiptu					+
	– rozumie znaczenie terminów: <i>pismo obrazkowe, klinowe i alfabetyczne</i>	+				
	– wskazuje, jakie znaczenie dla rozwoju cywilizacji miał wynalazek pisma	+				
	– tłumaczy, jakie znaczenie miało wynalezienie pisma dla historii jako nauki			+		
	– wyjaśnia, dlaczego ludzie tworzyli malowidła naskalne				+	
	– wymienia materiały pisarskie, których używano od starożytności do współczesności		+			
	– wie, że alfabety grecki i łaciński stanowią podstawę, z której wywodzą się alfabety używane współcześnie w Europie			+		
	– wskazuje Fenicjan jako twórców pisma alfabetycznego				+	
	– tłumaczy, czym są piktogramy i w jakim celu stosuje się je współcześnie				+	
	– opowiada, w jakim celu wznoszono piramidy i w jaki sposób one powstawały					+
	– podaje najważniejsze fakty z życia faraona Ramzesa II					+
Umiejętności	– umieszcza na linii chronologicznej przybliżoną datę pojawienia się człowieka rozumnego oraz daty powstania pierwszych państw sumeryjskich					+
	– wskazuje na mapie tereny, na których pojawili się przodkowie człowieka, i zaznacza kierunki ich wędrówki					+
	– odnajduje na mapie starożytne Egipt i Mezopotamię, rzeki Eufrat, Tygrys i Nil oraz miasto Babilon					+
	– charakteryzuje koczowniczy i osiadły tryb życia					+
	– ocenia, który tryb życia człowieka – koczowniczy czy osiadły – był korzystniejszy dla praludzi					+
	– porównuje życie praludzi z życiem współczesnego człowieka					+
	– wskazuje różnice między stosowanymi dawniej i obecnie sposobami wytopu żelaza					+
	– ocenia dokonania ludów starożytnej Mezopotamii					+
	– omawia sposób działania kanałów nawadniających					+
	– dostrzega związek między umiejętnością budowy piramid a wysokim poziomem nauk ścisłych w starożytnym Egipcie					+
	– charakteryzuje warstwy społeczne starożytnego Egiptu					+
	– ocenia znaczenie odkrycia grobowca faraona Tutenchamona dla współczesnej nauki					+
	– umieszcza na linii chronologicznej przybliżone daty wynalezienia pisma i powstania pierwszego pisma alfabetycznego			+		
	– rozpoznaje pismo obrazkowe, klinowe i alfabetyczne	+				
	– charakteryzuje pismo obrazkowe, klinowe i alfabetyczne, a także wskazuje różnice między nimi			+		

	– opisuje materiały pisarskie od starożytności do czasów współczesnych			+		
	– dostrzega podobieństwa i różnice między dawnym i obecnym sposobem przekazywania informacji			+		
	– przedstawia ewolucję materiałów pisarskich				+	
	– tworzy własne pismo obrazkowe oraz przedstawia zalety i wady takiego sposobu przekazywania informacji				+	
V. W starożytnej Grecji		K	P	R	D	W
Wiadomości	– zna warunki geograficzne Grecji	+				
	– rozumie wpływ położenia geograficznego Grecji na zajęcia zamieszkującej ją ludności		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Hellada, Hellenowie, wielka kolonizacja, kolonia, Akropol, agora, polis</i>		+			
	– wymienia przyczyny i skutki wielkiej kolonizacji				+	
	– wie, kim był Perykles		+			
	– wymienia najważniejsze osiągnięcia Peryklesa				+	
	– podaje cechy charakterystyczne demokracji ateńskiej	+				
	– tłumaczy znaczenie terminu <i>demokracja</i>		+			
	– przedstawia, w jaki sposób działał sąd skorupkowy				+	
	– wie, czym jest teatr, i wskazuje Grecję jako miejsce narodzin tej dziedziny sztuki	+				
	– zna genezę starożytnego teatru		+			
	– wyjaśnia, czym były Wielkie Dionizje			+		
	– podaje imiona najważniejszych tragedio- i komediopisarzy greckich (Sofokles, Arystofanes, Eurypides)				+	
	– wymienia rodzaje sztuk granych w greckim teatrze (tragedia, komedia)		+			
	– omawia różnice między tragedią i komedią			+		
	– opisuje, jaki był przebieg konkursów teatralnych w starożytnej Grecji				+	
	– rozumie, dlaczego dramaty antycznych twórców są wystawiane współcześnie				+	
	– tłumaczy znaczenie terminów: <i>filozofia, bogowie olimpijscy, mit, politeizm, heros, igrzyska olimpijskie, olimpiada</i>	+				
	– wymienia imiona najważniejszych bogów greckich (Zeus, Hera, Posejdon, Afrodyta, Atena, Hades, Hefajstos, Ares, Apollo, Hermes)		+			
	– wie, jakimi dziedzinami życia opiekowali się poszczególni bogowie greccy oraz jakie były ich atrybuty			+		
	– zna postacie Heraklesa i Odyseusza jako bohaterów mitów greckich		+			
	– opowiada co najmniej jeden mit grecki				+	
	– podaje przykłady prac Heraklesa				+	
	– wie, kim był Homer			+		
	– wymienia dzieła Homera			+		
	– wyjaśnia, co oznaczają wyrażenia: <i>koń trojański, pięta Achillesa i stajnia Augiasza</i>				+	
	– wymienia najważniejszych filozofów greckich (Sokrates, Platon, Arystoteles)		+			
	– przedstawia poglądy Sokratesa, Platona i Arystotelesa				+	
	– wie, czym jest gimnazjon			+		
	– rozumie, jakie znaczenie miały gimnazjony dla sprawności fizycznej antycznych Greków				+	
– podaje rok pierwszych igrzysk olimpijskich	+					

	– wskazuje, gdzie odbywały się najstynniejsze igrzyska organizowane na cześć Zeusa		+			
	– wymienia dyscypliny wchodzące w skład pięcioboju olimpijskiego	+				
	– opisuje przebieg starożytnych igrzysk olimpijskich			+		
	– tłumaczy, jaka była rola sportu w życiu starożytnych Greków			+		
	– rozumie, jaką rolę odgrywają igrzyska we współczesnym świecie			+		
	– wie, jak termin <i>olimpiada</i> rozumiano w starożytności, i objaśnia, co oznacza on współcześnie			+		
	– wymienia zalety i wady wychowania spartańskiego					+
Umiejętności	– umieszcza na linii chronologicznej daty: wojny trojańskiej, ukształtowania się greckich polis, rządów Peryklesa w Atenach, narodzin teatru greckiego, pierwszych igrzysk olimpijskich		+			
	– odnajduje na mapie starożytne Grecję i Ateny	+				
	– wskazuje na mapie główne kierunki wielkiej kolonizacji					+
	– opisuje na przykładzie starożytnych Aten wygląd greckiej polis		+			
	– tłumaczy na podstawie tekstu źródłowego, jaką rolę w Atenach odgrywał sąd skorupkowy			+		
	– wskazuje cechy, które wyróżniały Peryklesa jako dowódcę i polityka			+		
	– omawia podobieństwa i różnice między demokracją ateńską a współczesną demokracją przedstawicielską					+
	– porównuje demokrację ateńską ze sposobem sprawowania władzy w starożytnym Egipcie					+
	– opisuje wygląd teatru greckiego i występujących w nim aktorów	+				
	– ocenia znaczenie teatru dla starożytnych Greków			+		
	– porównuje teatr współczesny ze starożytnym teatrem greckim				+	
	– dostrzega rolę „Iliady” i „Odysei” jako inspiracji dla literatury i sztuki greckiej				+	
	– wskazuje na rolę sportu w starożytnej Grecji jako tematu sztuki				+	
	– porównuje starożytne igrzyska olimpijskie ze współczesnymi olimpiadami				+	
	– ocenia osiągnięcia starożytnych Greków				+	
– wyjaśnia, co oznaczają powiedzenia: <i>wrócić z tarczą</i> i <i>wrócić na tarczy</i>					+	
– tłumaczy, kim byli Spartanie					+	
VI. W starożytnym Rzymie		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Imperium Rzymskie, legionista, języki romańskie, bazylika, gladiator, prowincja, barbarzyńca, zgromadzenie ludowe, senat</i>				+	
	– podaje rok założenia Rzymu opisanego w legendzie		+			
	– zna legendarne początki Rzymu			+		
	– tłumaczy, czym jest „Wilczyca kapitolńska”				+	
	– wie, że państwo rzymskie najpierw było królestwem, następnie republiką, a na końcu – cesarstwem			+		
	– wymienia grupy tworzące społeczeństwo starożytnego Rzymu			+		
	– omawia drogę państwa rzymskiego do potęgi oraz określa zasięg terytorialny Imperium Rzymskiego				+	
	– nazywa poszczególne elementy stroju i uzbrojenia rzymskiego legionisty			+		
– wie, co to jest Forum Romanum, Panteon, Koloseum, akwedukt, droga, łuk triumfalny, terma	+					

	– wyjaśnia, w jakim celu starożytni Rzymianie budowali drogi i wodociągi		+			
	– wskazuje cechy rzymskiego budownictwa			+		
	– wie, dlaczego starożytni Rzymianie budowali łuki triumfalne i termy			+		
	– rozumie znaczenie terminów: <i>prawo rzymskie, prawo XII tablic, kodeks, Kodeks Justyniana</i>		+			
	– przedstawia prawo rzymskie jako podstawę współczesnego prawa		+			
	– wymienia osiągnięcia starożytnych Rzymian, z których korzystamy współcześnie			+		
	– objaśnia znaczenia terminów: <i>mesjasz, apostoł, Ewangelia, Biblia, Stary i Nowy Testament, poganin</i>	+				
	– wskazuje Palestynę jako miejsce narodzin chrześcijaństwa	+				
	– wiąże początki chrześcijaństwa z postacią Jezusa z Nazaretu	+				
	– wie, że chrześcijanie wierzą w jednego Boga	+				
	– rozumie, na czym polega różnica między wiarą w jednego boga a wiarą w wielu bogów	+				
	– podaje najważniejsze zasady nauki Jezusa z Nazaretu		+			
	– zna przyczyny prześladowań chrześcijan w państwie rzymskim		+			
	– wymienia symbole pierwszych chrześcijan – chrystogram i rybę		+			
	– omawia genezę chrześcijańskich symboli				+	
	– wie, kim był Konstantyn Wielki		+			
	– opisuje okoliczności zmiany sytuacji chrześcijan w państwie rzymskim w okresie panowania Konstantyna Wielkiego		+			
	– dostrzega związki chrześcijaństwa z religią judaistyczną				+	
	– wie, że w czasach późniejszych doszło do podziałów chrześcijaństwa				+	
	– wymienia różne odłamy chrześcijaństwa				+	
	– wskazuje Watykan jako współczesną siedzibę Kościoła katolickiego				+	
	– tłumaczy, czym był szlak bursztynowy					+
Umiejętności	– umieszcza na linii chronologicznej daty założenia Rzymu, zabójstwa Juliusza Cezara, ukrzyżowania Jezusa z Nazaretu, wydania edyktu mediolańskiego i upadku cesarstwa zachodniorzymskiego, a także określa, w którym wieku odbyły się poszczególne wydarzenia		+			
	– wskazuje na mapie Rzym, Kartaginę, Półwysep Apeniński (Italię), Palestynę i obszary objęte chrześcijaństwem u schyłku starożytności	+				
	– mawia różnice między republiką a cesarstwem		+			
	– charakteryzuje różne typy ustroju państwa rzymskiego: królestwo, republikę, cesarstwo				+	
	– opisuje grupy tworzące społeczeństwo rzymskie				+	
	– wymienia zasługi Rzymian w dziedzinie architektury i budownictwa, używając terminów: <i>Forum Romanum, Panteon, Koloseum, akwedukty, drogi, łuki triumfalne, termy</i>		+			
	– objaśnia, w jaki sposób budowano drogi w starożytnym Rzymie			+		
	– rozpoznaje na ilustracjach budowle wznoszone przez starożytnych Rzymian: akwedukty, łuki triumfalne, amfiteatry			+		
	– porównuje rozrywki starożytnych Greków i Rzymian				+	
	– określa znaczenie szlaku bursztynowego dla starożytnych Rzymian					+
	– omawia przyczyny i skutki funkcjonowania szlaku					+

	bursztynowego					
	– ocenia dokonania Juliusza Cezara					+

KLASA V

Uczeń:

1. Polska pierwszych Piastów:

- opowiada legendy o Piaście, o Popielu oraz o Lechu;
- rozpoznaje charakterystyczne cechy legendy;
- wskazuje na mapie Gniezno i państwo Mieszka I;
- opisuje panowanie Mieszka I, umiejscawia je w czasie;
- używa pojęcia: plemię, gród, drużyna, książę;
- opowiada historię zjazdu gnieźnieńskiego, uwzględniając postacie: św. Wojciecha, Bolesława Chrobrego i Ottona III.

2. Społeczeństwo średniowiecza:

- opisuje klasztor średniowieczny i tryb życia mnichów, używając pojęć: zakon, reguła, ubóstwo;
- charakteryzuje postać św. Franciszka z Asyżu;
- charakteryzuje zamek średniowieczny i jego mieszkańców;
- opisuje charakterystyczne cechy wzoru osobowego średniowiecznego rycerza;
- opisuje miasto średniowieczne, używając pojęć: kupiec, rzemieślnik, cech, burmistrz, samorząd miejski, rynek, mury miejskie;
- porównuje warunki życia w mieście średniowiecznym i współczesnym; opisuje warunki życia na wsi średniowiecznej;
- porównuje życie chłopca z życiem rycerza i mieszczanina.

3. Polska i Krzyżacy:

- wskazuje na mapie Kraków i państwo Kazimierza Wielkiego oraz umieszcza je w czasie;
- opowiada o panowaniu Kazimierza Wielkiego, z uwzględnieniem powstania Akademii Krakowskiej i uczy u Wierzyńka;
- wskazuje na mapie Wielkie Księstwo Litewskie;
- wyjaśnia przyczyny unii polsko- litewskiej;
- charakteryzuje osobę Jadwigi i wymienia jej zasługi dla kultury polskiej;
- opowiada o przyczynach i skutkach bitwy pod Grunwaldem.

4. Europejczycy odkrywają świat:

- umieszcza Krzysztofa Kolumba i jego pierwszą odkrywczą wyprawę w czasie i przestrzeni;
- opisuje odkrycie Krzysztofa Kolumba, używając pojęć: karawela, Nowy Świat, Indianie, broń palna;
- wymienia następstwa wypraw odkrywczych dla Europy i Ameryki;
- opowiada o życiu Mikołaja Kopernika, używając pojęć: uczony, astronom, odkrycie naukowe;
- opisuje i umieszcza w czasie odkrycie Mikołaja Kopernika, wyjaśniając, co znaczy powiedzenie: „Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię”.

5. W Rzeczypospolitej Szlacheckiej:

- opisuje życie dworskie na Wawelu w okresie panowania Zygmuntów, używając pojęć: dwór, paziowie. Komnata, arras;
- charakteryzuje obowiązki szlachcica wobec państwa, używając pojęć: sejm, sejmik, pospolite ruszenie;
- opisuje działalność gospodarczą polskiej szlachty, używając pojęć: folwark, pańszczyzna, kmiecie, spichlerz, spław rzeczny – Wisłą do Gdańska;
- wyjaśnia na czym polegała unia lubelska ;
- wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów;
- opisuje, w jaki sposób dokonywano wyboru króla, używając pojęć: elekcja, pole elekcyjne, koronacja.

6. Upadek Rzeczypospolitej:

- sytuje w czasie i omawia wydarzenia potopu szwedzkiego, z uwzględnieniem obrony Częstochowy i postaci Stefana Czarnieckiego;
- sytuje w czasie i opisuje wyprawę wiedeńską Jana III Sobieskiego, używając pojęć: oblężenia, odsiecz, sułtan, husaria;
- podaje przykłady naprawy państwa polskiego za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, z uwzględnieniem Konstytucji 3 maja;
- omawia i sytuje w czasie wydarzenia powstania kościuszkowskiego, używając pojęć: naczelnik powstania, przysięga Kościuszki, kosynierzy;
- wyjaśnia w jakich okolicznościach doszło do upadku państwa polskiego;
- podaje datę III rozbioru .

W poniższej tabeli zestawiono poszczególne poziomy wymagań z konkretnymi ocenami szkolnymi.

Poziom	Ocena szkolna
K	dopuszczająca
K+ P	dostateczna
K+P+ R	dobra
K+P + R + D	bardzo dobra/ celująca*
K+ P + R + D + W	celująca

poziom K – poziom konieczny

poziom p – poziom podstawowy

poziom R – poziom rozszerzający

poziom D – poziom dopełniający

poziom W – poziom wykraczający

* Pełne opanowanie wymagań sformułowanych w podstawie programowej jest podstawą do wystawienia uczniowi oceny celującej. Nauczyciel decyduje, które wymagania wykraczające poza podstawę programową są dodatkowymi elementami decydującymi o ocenie celującej.

WYMAGANIA PROGRAMOWE DLA KLASY V SZKOŁY PODSTAWOWEJ według programu „Wczoraj i dziś” autorstwa dr Tomasza Maćkowskiego dostosowane do podręcznika o tym samym tytule, którego autorem jest dr Grzegorz Wojciechowski						
Badana czynność uczniów		Poziomy wymagań				
Polska pierwszy Piastów		K	P	R	D	W
Wiadomości	– zna legendy o początkach państwa polskiego	+				
	– wymienia nazwy najważniejszych plemion słowiańskich zamieszkujących ziemie polskie w X wieku			+		
	– wymienia narzędzia rolnicze używane przez Słowian		+			

	– opisuje polskie godło	+				
	– podaje imiona i nazwiska autorów średniowiecznych kronik zawierających legendy o początkach państwa polskiego			+		
	– zna wierzenia mieszkańców ziem polskich przed przyjęciem chrztu przez Mieszka I			+		
	– wie, na czym polegał słowiański obrzęd postrzyżyn				+	
	– wie, skąd i kiedy Słowianie przybyli na tereny ziem polskich					+
	– zna datę chrztu Polski	+				
	– wie, kim byli Mieszko I i Dobrawa	+				
	– wie, kiedy i gdzie na ziemiach polskich utworzono pierwsze biskupstwo			+		
	– wie, gdzie była pierwsza stolica Polski		+			
	– zna okoliczności, w jakich doszło do chrztu Polski		+			
	– wie, jaką rolę odgrywali duchowni w państwie Mieszka I			+		
	– wymienia skutki chrztu w 966 r. dla historii Polski				+	
	– podaje, kto zamieszkiwał średniowieczne Gniezno		+			
	– przedstawia, kim byli św. Wojciech, Bolesław Chrobry, Otton III	+				
	– wyjaśnia znaczenie terminów: relikwie, koronacja		+			
	– wie, jakie znaczenie miała koronacja Bolesława Chrobrego w historii państwa polskiego		+			
	– określa skutki misji i męczeńskiej śmierci biskupa Wojciecha			+		
	– wyjaśnia, jakie znaczenie miał dla Polski zjazd w Gnieźnie			+		
	– Omawia plany Ottona III dotyczące utworzenia cesarstwa chrześcijańskiego					+
Umiejętności	– odczytuje z mapy nazwy najważniejszych plemion słowiańskich zamieszkujących ziemie polskie w X wieku			+		
	– opisuje polskie godło	+				
	– Charakteryzuje wierzenia mieszkańców ziem polskich przed przyjęciem chrztu przez Mieszka I			+		
	– opowiada o powstaniu państwa polskiego			+		
	– zaznacza na osi czasu datę chrztu Polski		+			
	– wskazuje na osi czasu datę utworzenia pierwszego biskupstwa na ziemiach polskich			+		
	– wskazuje na osi czasu datę śmierci Mieszka I				+	
	– wskazuje na mapie Gniezno i Poznań		+			
	– opisuje wygląd słowiańskiego grodu na podstawie ilustracji z podręcznika		+			
	– opisuje okoliczności, w jakich doszło do chrztu Polski		+			
	– odszukuje potrzebne informacje w tekście źródłowym			+		
	– porównuje przebieg współczesnych granic Polski z zasięgiem panowania Mieszka I				+	
	– zaznacza na osi czasu daty śmierci św. Wojciecha, zjazdu gnieźnieńskiego oraz koronacji Bolesława Chrobrego		+			
– opisuje przebieg zjazdu gnieźnieńskiego na podstawie tekstu źródłowego		+				

	– opowiada o misji św. Wojciecha	+				
	– wskazuje na mapie Gdańsk, Gniezno, ziemie Prusów oraz biskupstwa utworzone w Polsce			+		
	– Opowiada o przebiegu wojen prowadzonych przez Bolesława Chrobrego				+	
	Spółeczeństwo średniowiecza	K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>duchowieństwo, styl romański, styl gotycki, katedra, witraż, sklepienie, rozeta, skryptorium, miniatura, kopista, reguła zakonna</i>		+			
	– porównuje styl romański i styl gotycki					
	– wymienia surowce budowlane, których używano w średniowieczu	+			+	
	– wskazuje na fotografiach przyporę, sklepienie, rozetę i portal			+		
	– wyjaśnia, jaką rolę w sztuce średniowiecznej odgrywała tematyka religijna			+		
	– określa rolę klasztorów w średniowiecznym piśmiennictwie				+	
	– wie, kim był św. Franciszek z Asyżu	+				
	– wymienia cechy idealnego rycerza	+				
	– Wie, co to był kodeks rycerski		+			
	– wymienia elementy kultury rycerskiej i dworskiej			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rycerz, paż, giermek, pasowanie</i>	+				
	– określa funkcję, jaką pełniły zamki w średniowieczu		+			
	– podaje przykłady zajęć wykonywanych przez przedstawicieli stanu rycerskiego		+			
	– podaje przykłady miejsc w Polsce, w których znajduje się zamek wzniesiony w średniowieczu bądź ruiny tego typu budowli				+	
	– tłumaczy, na czym polegały turnieje rycerskie			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mieszczanin, rzemieślnik, kupiec, samorząd miejski, cech</i>		+			
	– podaje przykłady zawodów rzemieślniczych uprawianych w średniowieczu			+		
	– opowiada o średniowiecznym mieście i jego mieszkańcach	+				
	– tłumaczy, jaką rolę odgrywali w średniowiecznym mieście burmistrz i członkowie ławy miejskiej			+		
	– wyjaśnia pochodzenie nazw współczesnych ulic, np. <i>Szewska, Garncarska, Tkacka</i>				+	
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sołtys, plug, trójpolówka</i>		+				
– omawia przebieg procesu lokacji wsi					+	
– tłumaczy, na czym polegała praca chłopów	+					
– opisuje, co spożywali na co dzień mieszkańcy wsi średniowiecznej	+					
– przedstawia, jak zmieniały się metody produkcyjne wykorzystywane w średniowiecznym rolnictwie			+			
Umiejętności	– opisuje na podstawie ilustracji z podręcznika	+				

	architekturę kościołów romańskich i gotyckich					
	– odróżnia budynki wzniesione w stylu romańskim od budowli w stylu gotyckim		+			
	– przedstawia informacje na temat zabytków romańskich i gotyckich znajdujących się w jego rodzinnym mieście lub regionie			+		
	– omawia znaczenie związku frazeologicznego <i>benedyktyńska praca</i> oraz tłumaczy, skąd wywodzi się to sformułowanie				+	
	– charakteryzuje postać św. Franciszka z Asyżu		+			
	– opowiada o kolejnych etapach wychowania szlachetnie urodzonego młodzieńca – od momentu zostania paziem do pasowania na rycerza		+			
	– porównuje miasto średniowieczne z miastem współczesnym		+			
	– porównuje los chłopca z życiem rycerza lub mieszczanina		+			
	– porównuje wieś średniowieczną ze wsią współczesną			+		
Polska i Krzyżacy						
		K	P	R	D	W
Wiadomości	– opowiada, co wydarzyło się w latach 1226, 1308, 1320 i 1331	+				
	– określa okoliczności powstania zakonu krzyżackiego			+		
	– tłumaczy, kim byli Konrad Mazowiecki i Władysław Łokietek	+				
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Prusy, zakon krzyżacki, wielki mistrz</i>		+			
	– podaje powody, dla których Konrad Mazowiecki sprowadził Krzyżaków do Polski		+			
	– omawia rolę Władysława Łokietka w procesie zjednoczenia ziem polskich		+			
	– określa przyczyny konfliktu polsko-krzyżackiego		+			
	– wymienia skutki sprowadzenia Krzyżaków do Polski			+		
	– ocenia politykę Krzyżaków i działalność zakonu na podbitych terenach					+
	– wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miała utrata Pomorza Gdańskiego			+		
	– wskazuje czynniki, które umożliwiły ponowne zjednoczenie ziem polskich				+	
	– wskazuje, co wydarzyło się w latach 1333, 1364 i 1370	+				
	– ocenia politykę wewnętrzną i politykę zagraniczną Kazimierza Wielkiego					+
	– wyjaśnia, kim byli Kazimierz Wielki i Mikołaj Wierzynek	+				
	– wymienia osiągnięcia Kazimierza Wielkiego		+			
	– tłumaczy, dlaczego królowi Kazimierzowi nadano przydomek <i>Wielki</i>		+			
	– wyjaśnia sens powiedzenia, według którego król Kazimierz <i>zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>			+		
	– opowiada, co wydarzyło się w latach 1385, 1410	+				

	i 1411					
	– opowiada o okolicznościach objęcia tronu przez Jadwigę			+		
	– przedstawia, kim byli: Jadwiga, Władysław Jagiełło, Ulrich von Jungingen, Kazimierz Jagiellończyk	+				
	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>unia</i>	+				
	– określa przyczyny i skutki zawarcia unii polsko-litewskiej w 1385 r.		+			
	– przedstawia przebieg bitwy pod Grunwaldem		+			
	– podaje przyczyny i skutki wojen z Krzyżakami			+		
	– tłumaczy, jakie znaczenie miało dla Polski ponowne przyłączenie Pomorza Gdańskiego				+	
	– porównuje przebieg dwóch wojen z Krzyżakami, które prowadziła Polska w XV w., oraz wskazuje na wynikające z tych konfliktów korzyści					+
Umiejętności	– zaznacza daty 1226, 1308, 1320 i 1331 na osi czasu		+			
	– pozyskuje z różnych źródeł informacje o zamku w Malborku			+		
	– wskazuje na mapie w podręczniku państwo krzyżackie i Malbork	+				
	– odnajduje na mapie w podręczniku Pomorze Gdańskie, Małopolskę, Wielkopolskę, Kujawy, Mazowsze	+				
	– zaznacza daty 1333, 1364 i 1370 na osi czasu		+			
	– odnajduje na mapie w podręczniku Wielkopolskę, Małopolskę, Mazowsze oraz Ruś Halicką	+				
	– opowiada o uczcie u Wierzyńka		+			
	– pozyskuje z różnych źródeł informacje dotyczące panowania Kazimierza Wielkiego				+	
	– zaznacza daty 1385, 1410 i 1411 na osi czasu		+			
	– odnajduje na mapie w podręczniku Polskę i Wielkie Księstwo Litewskie w granicach z 1385 r.	+				
	– opisuje na podstawie ilustracji z podręcznika wygląd rycerzy polskich i krzyżackich w okresie wielkiej wojny		+			
	– określa na podstawie drzewa genealogicznego pokrewieństwo łączące przedstawicieli dynastii Piastów i Andegawenów				+	
	– pozyskuje z różnych źródeł informacje o Władysławie Jagielle				+	
	Europejczycy odkrywają świat	K	P	R	D	W
Wiadomości	– wskazuje, co wydarzyło się w latach 1488, 1492, 1498 i 1519	+				
	– wymienia głównych odkrywców i ich dokonania, a także porządkuje te informacje w tabeli			+		
	– wyjaśnia, kim byli Bartłomiej Diaz, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan	+				
	– omawia przyczyny odkryć geograficznych		+			
	– opowiada, jak średniowieczni Europejczycy wyobrażali sobie świat	+				
	– tłumaczy, jaki wpływ miały odkrycia geograficzne				+	

	na wyobrażenia ludzi o świecie					
	– wyjaśnia, kim byli Hernan Cortez i Francisco Pizarro		+			
	– tłumaczy, jakie znaczenie dla krajów europejskich miały kolonie			+		
	– określa pozytywne i negatywne skutki odkryć geograficznych	+				
	– wymienia ludy podbite przez konkwistadorów		+			
	– wymienia państwa, które wzięły udział w odkryciach geograficznych			+		
	– formułuje wnioski dotyczące niewolnictwa i wyraża swoją opinię na ten temat					+
	– określa, kim byli Jan Gutenberg, Leonardo da Vinci, Mikołaj Kopernik i Galileusz	+				
	– omawia wpływ wynalazku Jana Gutenberga na zmianę światopoglądu ludzi na przełomie epok średniowiecza i renesansu			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów <i>renesans</i> i <i>humanizm</i>		+			
	– tłumaczy, na czym polegała teoria Mikołaja Kopernika	+				
	– wymienia na podstawie ilustracji w podręczniku charakterystyczne cechy budowli renesansowych		+			
	– przedstawia rolę Kościoła w średniowieczu		+			
	– określa, czym charakteryzowała się epoka renesansu			+		
	– wymienia co najmniej dwa dzieła sztuki renesansowej			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>mecenat</i>					+
Umiejętności	– zaznacza daty 1488, 1492, 1498 i 1519 na osi czasu		+			
	– opisuje okręt, na którym wyruszył do Indii Krzysztof Kolumb	+				
	– wskazuje na mapie lądy odkryte w XV i XVI wieku oraz trasy, które przebyli Bartłomiej Diaz, Vasco da Gama, Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan			+		
	– pozyskuje z różnych źródeł informacje dotyczące Krzysztofa Kolumba oraz tworzy notatkę na temat tej postaci					+
	– opisuje na podstawie ilustracji w podręczniku wygląd Azteków		+			
	– zaznacza na osi czasu datę wynalezienia druku		+			
	– na podstawie odszukanych informacji sporządza notatkę dotyczącą wybranego twórcy renesansowego					+
W Rzeczypospolitej Szlacheckiej		K	P	R	D	W
Wiadomości	– przedstawia, kim byli Zygmunt I Stary, Zygmunt II August, Mikołaj Rej i Jan Kochanowski	+				
	– wskazuje na wpływy włoskie w Polsce ostatnich Jagiellonów				+	
	– tłumaczy, czym były arrasy	+				
	– podaje przykłady budynków renesansowych, które można zobaczyć w Polsce		+			
	– określa, czym zajmowali się paziowie oraz damy dworu		+			

– wymienia charakterystyczne elementy architektury renesansowej			+		
– porównuje funkcję, jaką pełnił dawniej Zamek Królewski, z przeznaczeniem współczesnej siedziby prezydenta Polski				+	
– Wie, co to konstytucji <i>nihil novi</i>		+			
– tłumaczy, na czym polegała przemiana rycerstwa w stan szlachecki			+		
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>szlachta, przywilej, sejm walny, sejmik, poseł, herb</i>	+				
– tłumaczy, na czym polegała uprzywilejowana pozycja szlachty		+			
– przedstawia skład sejmu walnego	+				
– wymienia różne grupy tworzące stan szlachecki		+			
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>magnateria, szlachta średnia, szlachta zagrodowa, gołota, kontusz, żupan</i>			+		
– wskazuje różnice występujące w obrębie stanu szlacheckiego				+	
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>folwark, pańszczyzna, kmieć, flisak, spichlerz</i>	+				
– wymienia przyczyny wzrostu gospodarczego znaczenia szlachty			+		
– określa, jakie znaczenie miała Wisła dla rozwoju handlu zbożem w XVI w.		+			
– określa funkcje poszczególnych zabudowań wchodzących w skład folwarku szlacheckiego				+	
– omawia rolę Gdańska w handlu zbożem w XVI wieku			+		
– porównuje funkcjonowanie portów morskich w XVI i XXI wieku					+
– wymienia postanowienia unii lubelskiej		+			
– określa pozytywne i negatywne skutki unii lubelskiej			+		
– wymienia narodowości żyjące w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów	+				
– wyjaśnia znaczenie terminu <i>tolerancja religijna</i>	+				
– ocenia różnorodność religijną społeczeństwa I Rzeczypospolitej w kontekście sytuacji panującej w innych państwach europejskich			+		
– tłumaczy, co gwarantowały szlachcie zapisy konfederacji warszawskiej					+
– omawia prawa grup wyznaniowych we współczesnej Polsce			+		
– przedstawia, kim był Henryk Walezy		+			
– wyjaśnia znaczenie terminu <i>wolna elekcja</i>	+				
– określa przyczyny ustanowienia Artykułów henrykowskich		+			
– ocenia nadużywanie zasady liberum veto podczas obrad sejmów szlacheckich		+			
– wskazuje różnice między Artykułami henrykowskimi a pacta conventa					+
– określa znaczenie, jakie miało dla Rzeczypospolitej wprowadzenie wolnej elekcji			+		
– wskazuje, co wydarzyło się w latach 1655, 1660 i 1683	+				

	– opowiada o roli, jaką odegrał Stefan Czarniecki podczas wojny z Królestwem Szwecji			+		
	– przedstawia, kim byli Stefan Czarniecki i Jan III Sobieski	+				
	– określa znaczenie obrony klasztoru na Jasnej Górze dla Polaków walczących podczas potopu szwedzkiego		+			
	– wymienia państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.,		+			
	– przedstawia przyczyny i skutki wojen prowadzonych przez Polskę w XVII w			+		
	– określa skutki zwycięstwa wojsk polskich w bitwie pod Wiedniem				+	
Umiejętności	– zaznacza na osi czasu datę złożenia hołdu pruskiego		+			
	– odszukuje w różnych źródłach utwory Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego			+		
	– zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji <i>nihil novi</i>		+			
	– na podstawie infografiki z podręcznika porównuje różne stroje szlacheckie		+			
	– porównuje szlachecki sejm walny i współczesny polski parlament					+
	– opisuje na podstawie infografiki zabudowę folwarku szlacheckiego		+			
	– wskazuje na mapie obszary Rzeczypospolitej objęte intensywną uprawą zbóż			+		
	– zaznacza na osi czasu daty zawarcia unii lubelskiej i uchwalenia konfederacji warszawskiej		+			
	– wskazuje na mapie terytorium Rzeczypospolitej Obojga Narodów	+				
	– zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji w Polsce		+			
	– pozyskuje z różnych źródeł informacje dotyczące zasad wyboru prezydenta Polski			+		
	– omawia na podstawie ilustracji z podręcznika przebieg wolnej elekcji	+				
	– zaznacza daty 1655, 1660 i 1683 na osi czasu		+			
	– odnajduje je na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita prowadziła wojny w XVII w.,		+			
	– wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew stoczonych przez wojsko polskie w XVII w.			+		
	– analizuje tekst źródłowy zamieszczony w podręczniku i formułuje na jego podstawie proste wnioski			+		
	– opisuje uzbrojenie husarii na podstawie ilustracji w podręczniku	+				
	– porównuje zasięg terytorialny Rzeczypospolitej Obojga Narodów z granicami współczesnej Polski				+	
Upadek Rzeczypospolitej		K	P	R	D	W
Wiadomości	– opowiada, co wydarzyło się w latach 1764, 1772 i 1773	+				
	– wymienia przyczyny słabości i upadku Rzeczypospolitej w XVIII w., dzieląc je			+		

na wewnętrzne i zewnętrzne					
– przedstawia, kim byli Stanisław August Poniatowski, Ignacy Krasicki i Tadeusz Rejtan	+				
– wymienia postulaty konfederatów barskich	+				
– wyjaśnia, na czym polegała działalność Szkoły Rycerskiej i Komisji Edukacji Narodowej		+			
– omawia zmiany, jakie w polskim systemie oświaty wprowadzili Stanisław August Poniatowski i członkowie Komisji Edukacji Narodowej		+			
– ocenia postawę Tadeusza Rejtana					+
– dostrzega związek zachodzący między wykształceniem obywateli a ich poczuciem odpowiedzialności za państwo			+		
– opowiada, co wydarzyło się w latach 1788, 1791, 1792 i 1793	+				
– przedstawia, kim byli Stanisław Małachowski i Hugo Kołłątaj	+				
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Sejm Wielki</i> , <i>konstytucja</i>	+				
– omawia reformy Sejmu Wielkiego		+			
– wymienia główne postanowienia zapisane w Konstytucji 3 maja		+			
– podaje nazwy państw, które dokonały II rozbioru Polski	+				
– omawia skutki reformy oświaty w okresie stanisławowskim				+	
– wymienia działaczy politycznych, którzy w XVIII w. dążyli do przeprowadzenia reformy państwa polskiego			+		
– tłumaczy, dlaczego rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja jest obecnie świętem narodowym			+		
– zna daty wybuchu powstania kościuszkowskiego oraz III rozbioru Polski	+				
– tłumaczy, dlaczego Tadeusz Kościuszko wydał Uniwersał połaniecki			+		
– przedstawia, kim byli Tadeusz Kościuszko, Jan Henryk Dąbrowski i Jan Kiliński	+				
– określa przyczyny wybuchu powstania kościuszkowskiego		+			
– wskazuje na rolę kosynierów w walkach powstańczych		+			
– wymienia miejsca głównych starć powstańców z armią rosyjską			+		
– ocenia okoliczności, które spowodowały upadek Rzeczypospolitej					+
– opowiada o późniejszych losach Tadeusza Kościuszki				+	
– przedstawia, kim byli Wolter, Monteskiusz, James Watt, Gabriel Fahrenheit, Peter Paul Rubens, Canaletto		+			
– porównuje sztukę barokową i klasycystyczną				+	
– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>barok</i> , <i>oświecenie</i> , <i>klasycyzm</i>	+				
– podaje przykłady budowli barokowych i klasycystycznych	+				

	– nazywa dziedziny nauki i techniki, w których w XVIII w. dokonał się największy postęp		+			
	– tłumaczy, czym była <i>Wielka encyklopedia francuska</i>		+			
	– opowiada o rozwoju literatury i teatru w epoce baroku				+	
	– wyjaśnia, dlaczego wielu myślicieli oświeceniowych krytykowało Kościół					+
	– tłumaczy, co spowodowało postęp nauki w epoce oświecenia			+		
	– charakteryzuje sztukę barokową i klasycystyczną			+		
	–					
Umiejętności	– zaznacza daty 1764, 1772 i 1773 na osi czasu		+			
	– wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą podczas I rozbioru			+		
	– opisuje obraz Jana Matejki <i>Rejtan, czyli upadek Polski</i>				+	
	– zaznacza daty 1788, 1791, 1792 i 1793 na osi czasu		+			
	– opisuje obraz Jana Matejki <i>Konstytucja 3 maja 1791 roku</i>	+				
	– wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą podczas II rozbioru			+		
	– porównuje Konstytucję 3 maja z obowiązującą współcześnie konstytucją z 1997 r.					+
	– zaznacza na osi czasu daty wybuchu powstania kościuszkowskiego oraz III rozbioru Polski		+			
	– pokazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą po III rozbiorze	+				
	– na podstawie ilustracji i tekstu z podręcznika wymienia charakterystyczne cechy sztuki barokowej i klasycystycznej	+				
	– pozyskuje z różnych źródeł informacje na temat wybranej wybitnej postaci żyjącej w epoce baroku lub oświecenia				+	

KLASA VI

Wymagane wiadomości i umiejętności:

Uczeń:

1. Walka o odzyskanie niepodległości:

- umiejscawia w czasie powstanie listopadowe
- wymienia cele walki powstańców oraz przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranych powstaniach: listopadowym i styczniowym
- wskazuje na mapie państwa, które przyjęły najwięcej emigrantów z ziem polskich
- rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową
- zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla kultury polskiej: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Marii Skłodowskiej-Curie, Heleny Modrzejewskiej
- umiejscawia w czasie powstanie styczniowe.

2. Pod zaborami:

- omawia, na wybranym przykładzie, walkę o język polski w nauczaniu
- zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla rozwoju kultury polskiej: Jana Matejki, Stanisława Moniuszki, Henryka Sienkiewicza i Stanisława Wyspiańskiego
- opowiada o rozwoju przemysłowym w XIX w., używając pojęć: maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf, fabryka
- zbiera z różnych źródeł informacje o zasługach dla kultury polskiej Marii Skłodowskiej – Curie
- wskazuje na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich
- rozróżnia rzemieślnicze i fabryczne (maszynowe) formy produkcji
- opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce.

3. Odrodzenie państwa polskiego:

- wymienia czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę
- zbiera informacje o zasługach dla państwa polskiego Józefa Piłsudskiego i Romana Dmowskiego
- wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów
- wymienia osiągnięcia II Rzeczypospolitej: port w Gdyni, Centralny Okręg Przemysłowy, osiągnięcia kulturalne (Władysław Reymont) i sportowe (Janusz Kusociński).

4. Między wojnami:

- omawia postanowienia traktatu wersalskiego
- podaje charakterystyczne cechy polityki Józefa Stalina i Adolfa Hitlera wobec własnych społeczeństw i państw podbitych.

5. Druąa wojna światowa:

- wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę
- charakteryzuje życie ludności na okupowanych terytoriach Polski z uwzględnieniem losów ludności żydowskiej
- omawia formy oporu społeczeństwa wobec okupantów
- opisuje postawę ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy.

6. Polska Rzeczpospolita Ludowa:

- wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów
- opowiada o Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, używając pojęć: odbudowa zniszczeń wojennych, awans społeczny i likwidacja analfabetyzmu, planowanie centralne, zależność od ZSRR, dyktatura partii komunistycznej, cenzura, opozycja demokratyczna
- wskazuje na mapie III Rzeczpospolitą i jej sąsiadów
- opisuje powstanie i działania Solidarności, używając określeń: strajk, walka bez przemocy, stan wojenny, „Okrągły Stół”.

7. Polska współczesna:

- wyjaśnia, jakie najważniejsze zmiany zaszły w Polsce w 1989 roku
- wyjaśnia, w czym wyraża się demokratyczny charakter państwa polskiego, używając pojęć: wolne wybory, wolne media, konstytucja
- wymienia organy władzy w III Rzeczypospolitej: parlament, prezydent, rządy, sądy i omawia najważniejszą funkcję każdego z tych organów w systemie politycznym
- podaje przykłady praw i obowiązków obywateli Rzeczypospolitej Polskiej
- omawia wybrane prawa dziecka i podaje, gdzie można się zwrócić, gdy są one łamane

- wyjaśnia znaczenie pracy w życiu człowieka i dostrzega jej społeczny podział
- opisuje różne grupy społeczne, wskazując ich role w społeczeństwie
- podaje przykłady ważnych problemów współczesnej Polski, korzystając z różnych źródeł informacji (od osób dorosłych, z prasy, radia, telewizji, Internetu)
- opowiada o uczestnictwie Polski we wspólnocie europejskiej, używając pojęć: Unia Europejska, europejska solidarność, stosunki międzynarodowe oraz rozpoznaje symbole unijne: flagę i hymn Unii Europejskiej („Oda do radości”).

8. Problemy ludzkości:

- opisuje i ocenia na przykładach wpływ techniki na środowisko naturalne i życie człowieka
- wymienia korzyści i niebezpieczeństwa korzystania z mediów elektronicznych
- wyjaśnia, co oznacza powiedzenie: „ świat stał się mniejszy” i wskazuje przyczyny tego zjawiska
- opowiada o przejawach nędzy na świecie oraz formułuje własną opinię o działaniach pomocowych podejmowanych przez państwa lub organizacje pozarządowe
- wyjaśnia na przykładach przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych na świecie.

W poniższej tabeli zestawiono poszczególne poziomy wymagań z konkretnymi ocenami szkolnymi.

Poziom	Ocena
K	dopuszczająca
K+P	dostateczna
K+P+R	dobra
K+P+R+D	bardzo dobra / celująca*
K+P+R+D+W	celująca

poziom K – konieczny

poziom P – podstawowy

poziom R – rozszerzający

poziom D – dopełniający

poziom W – wykraczający

- * Pełne opanowanie wymagań sformułowanych w podstawie programowej jest podstawą do wystawienia uczniowi oceny celującej. Nauczyciel decyduje, które wymagania wykraczające poza podstawę programową są dodatkowymi elementami decydującymi o ocenie celującej.

WYMAGANIA PROGRAMOWE DLA KLASY VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ według programu „ Wczoraj i dziś” autorstwa dr Tomasza Maćkowskiego dostosowane do podręcznika o tym samym tytule, którego autorem jest dr Grzegorz Wojciechowski						
Badana czynność uczniów		Poziomy wymagań				
Walka o odzyskanie niepodległości		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rewolucja, emigracja, zabór</i>		+			
	– podaje datę wybuchu rewolucji francuskiej			+		
	– przedstawia okoliczności, w jakich doszło do utworzenia Legionów Polskich we Włoszech		+			
	– wyjaśnia, do jakich wydarzeń historycznych nawiązują słowa polskiego hymnu narodowego	+				
	– wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie					

	– tłumaczy, z jakich ziem składało się Księstwo Warszawskie					+
	– podaje przyczyny wybuchu rewolucji francuskiej				+	
	– przedstawia postanowienia kongresu wiedeńskiego dotyczące sprawy polskiej				+	
	– wymienia najważniejsze bitwy powstania listopadowego			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>manifestacja</i> , <i>branka</i> , <i>katorga</i>		+			
	– podaje przyczyny i skutki powstania styczniowego			+		
	– wymienia cele walki powstańców		+			
	– opowiada, kim był Romuald Traugutt		+			
	– podaje przykłady represji zastosowanych przez Rosję wobec Polaków po klęsce powstania z lat 1863–1864		+			
	– omawia sytuację panującą w Królestwie Polskim w przededniu powstania styczniowego					+
	– wyjaśnia, jak funkcjonowało podziemne państwo polskie					+
	– wymienia państwa, do których po upadku powstania listopadowego udało się najwięcej Polaków		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Wielka Emigracja</i>	+				
	– podaje przyczyny Wielkiej Emigracji	+				
	– wymienia najważniejsze osiągnięcia wybitnych Polaków działających na emigracji w XIX w.		+			
	– tłumaczy, czym był romantyzm					+
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>emisariusz</i> , <i>Wiosna Ludów</i>					+
	– wyjaśnia, dlaczego w XIX w. Polacy walczyli o wolność innych narodów					+
	– wymienia polskich twórców działających poza granicami Polski					+
Umiejętność i	– zaznacza na osi czasu datę III rozbioru Polski	+				
	– ocenia, jakie znaczenie miało dla Polaków utworzenie Księstwa Warszawskiego					+
	– opowiada, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Napoleon Bonaparte	+				
	– opisuje sytuację Rzeczypospolitej na przełomie XVIII i XIX w.			+		
	– opisuje dalsze losy Legionów Polskich					+
	– zaznacza na osi czasu daty wybuchu i upadku powstania listopadowego		+			
	– wskazuje na mapie obszar Królestwa Polskiego		+			
	– zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania styczniowego	+				
	– omawia charakter walk powstańczych					+
	– wskazuje na mapie obszary dłuższego utrzymywania się walk partyzanckich			+		
	– porównuje powstanie listopadowe ze styczniowym					+
	– interpretuje utwór <i>Boże coś Polskę</i>					+

	– opowiada, kim byli Fryderyk Chopin, Adam Mickiewicz i Józef Bem		+			
	– ocenia, jakie znaczenie dla rozwoju kultury polskiej miał dorobek twórców emigracyjnych					+
Pod zaborami						
		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>germanizacja, rusyfikacja, cenzura, strajk szkolny, spółdzielnia</i>	+				
	– podaje przyczyny strajku szkolnego polskich dzieci we Wrześni w 1901 r.		+			
	– wymienia zasługi, jakie dla rozwoju kultury polskiej wnieśli: Jan Matejko, Stanisław Moniuszko, Henryk Sienkiewicz, Stanisław Wyspiański, Helena Modrzejewska		+			
	– porównuje sytuację ludności polskiej w zaborze rosyjskim, austriackim i pruskim				+	
	– opisuje sposoby walki Polaków z germanizacją i rusyfikacją			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>maszyna parowa, robotnik, fabrykant, związek zawodowy, strajk, socjalizm, komunizm, rewolucja przemysłowa, manufaktura</i>	+				
	– wymienia najlepiej rozwinięte gałęzie przemysłu w każdym z zaborów		+			
	– rozróżnia emigrację polityczną i zarobkową		+			
	– wymienia przyczyny i skutki rewolucji przemysłowej				+	
	– porównuje warunki życia robotników z sytuacją fabrykantów			+		
	– przedstawia postulaty głoszone przez zwolenników socjalizmu					+
	– przedstawia dokonania Marii Skłodowskiej -Curie, Ludwika Pasteura, Wilhelma Roentgena	+				
	– omawia postęp, jaki dokonał się w medycynie i naukach przyrodniczych w XIX w.		+			
	– wymienia najważniejsze XIX-wieczne wynalazki i tłumaczy, jakie zmiany przyniosły one w życiu codziennym ówczesnych ludzi	+				
	– wyjaśnia, czym jest Nagroda Nobla		+			
– wymienia najważniejsze dokonania Ignacego Łukasiewicza i Tomasa Edisona			+			
Umiejętność i	– tłumaczy, na czym polegał protest Michała Drzymały	+				
	– na podstawie tekstu źródłowego omawia sytuację polskich dzieci w zaborze rosyjskim			+		
	– opowiada o rozwoju przemysłu w XIX w.	+				
	– rozróżnia rzemieślnicze i fabryczne formy produkcji	+				
	– opisuje warunki pracy w XIX-wiecznej fabryce	+				
	– wskazuje na mapie państwa, w których najczęściej osiedlali się emigranci z ziem polskich		+			
	– opowiada, kim był Hipolit Cegielski			+		
	– wskazuje na mapie Galicję			+		

	– porównuje warunki pracy w XIX-wiecznych fabrykach z tymi panującymi we współczesnych zakładach przemysłowych					+
	– wyjaśnia, jakie zastosowanie znalazł silnik parowy	+				
	– ocenia wpływ rozwoju kolei żelaznych na życie ludzi	+				
	– porównuje warunki życia w XIX-wiecznym mieście z tymi panującymi współcześnie			+		
	– ocenia, który XIX-wieczny wynalazek miał największy wpływ na życie ludzi				+	
Odrodzenie państwa polskiego		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>front, bolszewicy, wojna domowa</i>	+				
	– tłumaczy, dlaczego konflikt zbrojny z lat 1914-1918 określa się jako wojnę światową		+			
	– podaje przyczyny wybuchu I wojny światowej			+		
	– wymienia społeczno-gospodarcze skutki I wojny światowej			+		
	– przedstawia rodzaje broni zastosowane po raz pierwszy w czasie konfliktu zbrojnego z lat 1914-1918					+
	– wymienia przyczyny wybuchu rewolucji w Rosji w 1917 roku				+	
	– tłumaczy, jakie zmiany zaszły w Rosji w wyniku rewolucji					+
	– tłumaczy, jaki cel przyświecał utworzeniu Legionów Polskich	+				
	– wymienia zasługi Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego dla Polski		+			
	– wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada 1918 r. został uznany za datę odzyskania niepodległości przez Polskę	+				
	– wymienia czynniki, które zadecydowały o odzyskaniu niepodległości przez Polskę w 1918r.			+		
	– omawia trudności, z jakimi zmagало się odrodzone państwo polskie					+
	– tłumaczy, jaki był wpływ zniszczeń dokonanych w wyniku I wojny światowej na proces odbudowy Polski					+
	– podaje nazwy państw sąsiadujących z Polską w dwudziestoleciu międzywojennym	+				
	– tłumaczy, w jakim celu wybuchły powstania wielkopolskie i III powstania śląskie		+			
	– wyjaśnia, jakie było znaczenie Bitwy Warszawskiej dla losów odrodzonej Polski		+			
	– wyjaśnia, co osiągnęli Polacy w wyniku powstania wielkopolskiego i III powstania śląskiego				+	
	– wymienia skutki wojny polsko- bolszewickiej			+		
– wyjaśnia, w jaki sposób spory graniczne wpłynęły na stosunki dyplomatyczne II Rzeczypospolitej z sąsiednimi państwami					+	

	– tłumaczy, kogo nazywa się Orłętami Lwowskimi				+	
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>parlament, marszałek Polski, partia, opozycja, zamach majowy, ziemiaństwo, grekokatolicyzm</i>	+				
	– określa, dlaczego Polskę po 1918 r. nazywa się II Rzeczpospolitą	+				
	– wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w ustroju Polski po zamachu majowym		+			
	– wymienia mniejszości narodowe i religijne zamieszkujące II Rzeczpospolitą	+				
	– wyjaśnia, kim był Gabriel Narutowicz				+	
	– przedstawia okoliczności, w jakich doszło do zamachu majowego					+
	– wie, czym jest ikona					+
	– omawia trudności, z jakimi zmagало się odrodzone państwo polskie			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów <i>analfabetyzm, Centralny Okręg Przemysłowy</i>		+			
	– wymienia najważniejsze sukcesy gospodarcze II Rzeczypospolitej		+			
	– przedstawia znaczenie budowy portu w Gdyni i powstania Centralnego Okręgu Przemysłowego dla II Rzeczypospolitej		+			
	– tłumaczy, kim był Władysław Reymont	+				
	– wyjaśnia, w jaki sposób władze II Rzeczypospolitej zwalczały analfabetyzm				+	
	– tłumaczy, kim był Eugeniusz Kwiatkowski					+
	– wymienia najpopularniejsze rozrywki mieszkańców II Rzeczypospolitej				+	
Umiejętność i	– zaznacza na osi czasu okres, w którym trwała I wojna światowa, oraz datę podpisania traktatu wersalskiego	+				
	– Wskazuje na mapie kraje należące do ententy i państwa centralne		+			
	– wskazuje na mapie obszary, na których toczyła się I wojna światowa			+		
	– zaznacza na osi czasu datę odzyskania niepodległości przez Polskę	+				
	– na podstawie tekstu źródłowego przedstawia sytuację w Warszawie w pierwszych dniach wolności	+				
	– opowiada, jak obchodzi się Narodowe Święto Niepodległości w miejscu jego zamieszkania				+	
	– zaznacza na osi czasu daty wybuchu powstania wielkopolskiego i III powstania śląskiego oraz Bitwy Warszawskiej	+				
	– wskazuje na mapie granice II Rzeczypospolitej	+				
	– wymienia i wskazuje na mapie obszary, o które Rzeczpospolita toczyła walki w latach 1918-1921		+			
	– opowiada, jakie decyzje dotyczące ziem polskich zapadły na konferencji pokojowej w Wersalu					
	– umiejscawia na mapie Wolne Miasto Gdańsk			+		
	– wskazuje na mapie obszary, na których przeprowadzono plebiscyty				+	

	– zaznacza na osi czasu datę zamachu majowego					
	– tłumaczy, na czym polegał demokratyczny charakter państwa polskiego do 1926 r.		+			
	– charakteryzuje społeczeństwo II Rzeczypospolitej				+	
	– wskazuje na mapie obszary zamieszkiwane przez poszczególne mniejszości narodowe			+		
	– ocenia decyzję Józefa Piłsudskiego o zorganizowaniu zamachu majowego					+
	– opisuje warunki życia wybranej grupy społecznej mieszkającej II Rzeczypospolitej				+	
	– wskazuje na mapie Gdynię	+				
	– wskazuje na mapie najważniejsze ośrodki przemysłowe w międzywojennej Polsce			+		
	– opowiada o rozwoju polskiej kultury i sportu w dwudziestoleciu międzywojennym				+	
	– ocenia, które osiągnięcie II Rzeczypospolitej było najważniejsze, i uzasadnia swoją opinię					+

Świat między wojnami		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia termin <i>dwudziestolecie międzywojenne</i>	+				
	– tłumaczy, jakie znaczenie dla rozwoju nauki miały osiągnięcia Aleksandra Fleminga i Alberta Einsteina		+			
	– podaje przykłady rozrywek, które rozpowszechniły się w epoce międzywojennej	+				
	– tłumaczy, czym jest jazz					+
	– wymienia najpopularniejszych bohaterów komiksów i filmów z okresu międzywojennego			+		
	– rozwija skrót ZSRR		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>totalitaryzm, propaganda, łagier</i>	+				
	– wymienia charakterystyczne cechy polityki Stalina wobec społeczeństwa ZSRR		+			
	– tłumaczy, czym był Wielki Głód		+			
	– przedstawia okoliczności powstania Związku Radzieckiego			+		
	– porównuje sposób sprawowania władzy w państwie totalitarnym z rządami w kraju demokratycznym				+	
	– wyjaśnia, dlaczego Korea Północna jest przykładem państwa totalitarnego					+
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>nazizm, rasizm, kanclerz, obóz koncentracyjny</i>	+				
	– określa stosunek Hitlera do ludności żydowskiej	+				
	– wyjaśnia, czym była „noc kryształowa”		+			
	– podaje charakterystyczne cechy polityki Adolfa Hitlera wobec społeczeństwa niemieckiego		+			
	– przedstawia okoliczności, w jakich Hitler zdobył władzę w Niemczech			+		
– wyjaśnia, jaki stosunek miał Hitler do traktatu wersalskiego, państw demokratycznych i ZSRR				+		

	– porównuje sposób sprawowania władzy przez Hitlera w III Rzeszy z rządami Stalina w Związku Radzieckim					+
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Wehrmacht</i> , <i>Armia Czerwona</i> , <i>Prusy Wschodnie</i>	+				
	– charakteryzuje politykę ustępstw prowadzoną przez państwa zachodnie względem Hitlera		+			
	– wymienia żądania wysuwane przez III Rzeszę wobec Polski	+				
	– charakteryzuje stanowisko polskich władz wobec żądań niemieckich		+			
	– podaje przykłady łamania traktatu wersalskiego przez Hitlera			+		
	– charakteryzuje politykę Adolfa Hitlera wobec Austrii i Czechosłowacji w latach 1938–1939					+
	– wymienia działania, jakie podjęła Rzeczpospolita na wypadek konfliktu zbrojnego z III Rzeszą				+	
	– tłumaczy, dlaczego podpisanie paktu Ribbentrop- Mołotow jest nazywane IV rozbiorem Polski			+		
Umiejętność i	– na podstawie mapy omawia najważniejsze zmiany terytorialne w Europie po I wojnie światowej		+			
	– opowiada, jak rozwój nauki i techniki w powojennym świecie wpłynął na codzienne życie ludzi				+	
	– wyjaśnia, jakie zmiany zaszły w modzie po 1918r.			+		
	– objaśnia, na czym polegało upaństwowienie gospodarki w Związku Radzieckim		+			
	– na podstawie tekstu źródłowego opowiada o warunkach życia w łagrach				+	
	– ocenia metody, jakie stosował Stalin, aby wymusić posłuszeństwo na mieszkańcach ZSRR					+
	– zaznacza na osi czasu datę objęcia urzędu kanclerza Niemiec przez Adolfa Hitlera	+				
	– tłumaczy, kogo Hitler obarczył winą za klęskę Niemiec w I wojnie światowej		+			
	– na podstawie tekstu źródłowego omawia sytuację Żydów w hitlerowskich Niemczech			+		
	– wyjaśnia, jakie zagrożenia dla współczesnego świata niesie rasizm i dlaczego należy z nim walczyć				+	
	– tłumaczy, jakie zagrożenie dla Rzeczypospolitej stwarzał tajny protokół dołączony do paktu Ribbentrop-Mołotow		+			
	– ocenia stanowisko państw zachodniej Europy względem III Rzeszy			+		
	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, dlaczego polskie władze nie przyjęły niemieckich żądań w 1939 r.			+		
	– ocenia politykę polskich władz względem Czechosłowacji					+
	– ocenia, czy stanowisko Polski wobec żądań niemieckich było słuszne				+	

II wojna światowa		K	P	R	D	W
Wiadomości	– podaje przyczyny wybuchu wojny w 1939 r.		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kampania wrześniowa, internowanie</i>	+				
	– wymienia najważniejsze bitwy kampanii wrześniowej		+			
	– przedstawia skutki klęski Polski w kampanii wrześniowej		+			
	– omawia przyczyny klęski Rzeczypospolitej w 1939 r.			+		
	– wyjaśnia, na czym polega wojna totalna				+	
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>inwazja, alianci, państwa osi, koalicja antyhitlerowska</i>	+				
	– wymienia najważniejsze państwa walczące po stronie aliantów oraz sojuszników Niemiec		+			
	– wyjaśnia, dlaczego Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny			+		
	– podaje nazwy państw, które najbardziej przyczyniły się do klęski Niemiec i Japonii		+			
	– wymienia bitwy mające największy wpływ na przebieg II wojny światowej		+			
	– wymienia przyczyny i skutki użycia broni atomowej przeciwko Japończykom w 1945 r.			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>okupacja, inteligencja, łapanka, getto, Armia Krajowa, Polskie Państwo Podziemne</i>		+			
	– wymienia formy oporu polskiego społeczeństwa wobec okupantów		+			
	– podaje przyczyny i skutki powstania warszawskiego			+		
	– wymienia obszary, na których dokonano zbrodni wołyńskiej			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>obóz zagłady, konspiracja</i>	+				
	– tłumaczy, czym był Holokaust		+			
	– wymienia Auschwitz-Birkenau jako przykład największego niemieckiego obozu zagłady na ziemiach polskich		+			
	– wymienia polskie miasta, w których podczas II wojny światowej Niemcy utworzyli największe getta			+		
– podaje przyczyny wybuchu powstania w getcie warszawskim				+		
– tłumaczy, co wydarzyło się w Jedwabnem w 1941 r.				+		
Umiejętności	– zaznacza na osi czasu daty rozpoczęcia II wojny światowej oraz agresji ZSRR na Polskę	+				
	– wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę oraz linię podziału ziem polskich między Niemcy a ZSRR	+				
	– omawia wkład ludności cywilnej w obronę kraju w 1939 r.		+			
	– opisuje najważniejsze bitwy kampanii wrześniowej			+		

– ocenia postawę polskich żołnierzy i ludności cywilnej w pierwszych tygodniach wojny					+
– tłumaczy, w jaki sposób współcześnie upamiętnia się bohaterstwo polskich żołnierzy walczących w kampanii wrześniowej				+	
– zaznacza na osi czasu daty ataku III Rzeszy na ZSRR i przystąpienia USA do koalicji antyhitlerowskiej		+			
– wskazuje na mapie kraje, które padły ofiarą agresji hitlerowskiej	+				
– tłumaczy, jakie znaczenie dla dalszych losów II wojny światowej miało przyłączenie się USA i ZSRR do walki po stronie aliantów		+			
– opowiada o najważniejszych działaniach wojennych w Europie i na Dalekim Wschodzie w latach 1940–1942				+	
– ocenia znaczenie przyłączenia się ZSRR i USA do koalicji antyhitlerowskiej					+
– zaznacza na osi czasu datę zakończenia II wojny światowej	+				
– opowiada, gdzie poza granicami naszego kraju walczyli polscy żołnierze w czasie II wojny światowej		+			
– tłumaczy, jakie zagrożenia dla ludzkości niesie użycie broni atomowej		+			
– opisuje wkład polskich jednostek wojskowych w pokonanie Niemiec i ich sojuszników			+		
– ocenia decyzję amerykańskiego dowództwa o zrzuconiu bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki					+
– wyjaśnia, w jaki sposób obecnie upamiętnia się polskich żołnierzy walczących w czasie II wojny światowej				+	
– zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania warszawskiego	+				
– wskazuje na mapie największe getta i obozy hitlerowskie		+			
– tłumaczy, w jaki sposób Niemcy i ZSRR dążyły do wyniszczenia narodu polskiego			+		
– omawia przebieg powstania warszawskiego				+	
– opowiada, czym była zbrodnia katyńska oraz zbrodnia wołyńska			+		
– wskazuje na mapie miejsca mordu polskich oficerów w 1940 r.			+		
– opisuje charakter Polskiego Państwa Podziemnego				+	
– ocenia postawę cywilów i żołnierzy walczących w powstaniu warszawskim					+
– tłumaczy, w jaki sposób obecnie upamiętnia się wydarzenia z czasów II wojny światowej			+		
– opowiada o losach swojej miejscowości w latach 1939-1945					+
– zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania w getcie warszawskim	+				
– opisuje sytuację ludności żydowskiej pod okupacją niemiecką	+				

	– przedstawia zasługi Ireny Sendlerowej		+			
	– przedstawia postać Janusza Korczaka			+		
	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, w jaki sposób Polacy ratowali żydowskie dzieci			+		
	– ocenia postawy, jakie Polacy przyjmowali wobec Holokaustu w czasie II wojny światowej				+	
	– opowiada o wojennych losach ludności żydowskiej w swoim miejscu zamieszkania					+
	– wyjaśnia, w jaki sposób upamiętnia się osoby, które ratowały Żydów podczas wojny				+	
Polska Rzeczpospolita Ludowa		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>zimna wojna, NATO, Układ Warszawski, wyścig zbrojeń</i>	+				
	– tłumaczy, z czego wynikał podział powojennej Europy	+				
	– wyjaśnia, w jakich dziedzinach USA i ZSRR rywalizowały ze sobą w drugiej połowie XX w.		+			
	– tłumaczy, czym był mur berliński			+		
	– omawia przyczyny wojny w Wietnamie					+
	– wyjaśnia, jak zmieniła się sytuacja w Europie od momentu zakończenia zimnej wojny				+	
	– podaje nazwy obszarów przyłączonych do państwa polskiego po 1945 r.	+				
	– wyjaśnia, w jaki sposób komuniści przejęli władzę w powojennej Polsce		+			
	– charakteryzuje stosunek komunistycznych władz do działaczy opozycyjnych		+			
	– wymienia skutki przejęcia władzy w Polsce przez komunistów		+			
	– rozwija skróty PZPR i PRL	+				
	– wymienia metody stosowane przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa do walki z przeciwnikami władzy komunistycznej					+
	– podaje przykłady świadczące o zależności Polski od ZSRR		+			
	– wymienia trudności, z jakimi zmagali się mieszkańcy PRL	+				
	– wymienia pozytywne i negatywne strony życia w komunistycznej Polsce				+	
	– wyjaśnia, na czym polegała propaganda sukcesu głoszona w czasach PRL					+
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>opozycja demokratyczna, Milicja Obywatelska, Radio Wolna Europa</i>	+				
	– przedstawia stosunek władz komunistycznych do żołnierzy i działaczy podziemia niepodległościowego		+			
	– wymienia żądania uczestników manifestacji organizowanych w PRL przeciwko rządowi komunistów		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Żołnierze Wyklęci</i>				+	
– określa, w jakim celu powołano Komitet Obrony Robotników			+			

	– omawia formy oporu Polaków wobec komunistycznej władzy				+	
	– przedstawia rolę Kościoła katolickiego i Polaków działających na emigracji w czasach PRL					+
	– wyjaśnia, w jakich okolicznościach powstała Solidarność i jakie żądania wysuwała wobec rządzących		+			
	– wymienia przykłady ograniczania praw i wolności obywatelskich Polaków w okresie stanu wojennego	+				
	– tłumaczy, na czym polegała walka bez przemocy prowadzona przez działaczy opozycji demokratycznej		+			
	– wymienia przyczyny strajków w 1980 r.			+		
	– wyjaśnia, w jakim celu Wojciech Jaruzelski wprowadził stan wojenny				+	
	– podaje przykłady działań, jakie w okresie stanu wojennego władze podejmowały przeciwko opozycji				+	
	– tłumaczy, na czym polegała działalność Służby Bezpieczeństwa					+
Umiejętność i	– wskazuje na mapie państwa należące do NATO oraz kraje tworzące Układ Warszawski	+				
	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia znaczenie terminu <i>żelazna kurtyna</i>			+		
	– opisuje rolę NATO we współczesnym świecie – wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów					+
	– opowiada o PRL, używając wyrażen: <i>zależność od ZSRR, odbudowa zniszczeń wojennych</i>		+			
	– wskazuje na mapie granice Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i wymienia jej sąsiadów		+			
	– porównuje obszar powojennej Polski z terytorium II Rzeczypospolitej			+		
	– tłumaczy, czym były przesiedlenia ludności				+	
	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, w jaki sposób komuniści odnieśli zwycięstwo wyborcze w 1947 r.			+		
	– ocenia działania podejmowane przez komunistów w celu zdobycia władzy w Polsce				+	
	– wyjaśnia, na czym polegała dyktatura partii komunistycznej		+			
	– tłumaczy, czym było i jakie problemy powodowało centralne planowanie w gospodarce		+			
	– tłumaczy, czym charakteryzowały się czasy stalinowskie w Polsce					+
	– opowiada, jakie zmiany wprowadzili komuniści w polskiej gospodarce				+	
	– zaznacza na osi czasu daty wystąpień w Poznaniu w 1956 r., na Wybrzeżu w 1970 r. oraz w Radomiu, Ursusie i Płocku w 1976					

	– tłumaczy, w jaki sposób władze komunistyczne odnosiły się do manifestacji organizowanych przez społeczeństwo		+			
	– wyjaśnia, jaką rolę odegrał papież Jan Paweł II w walce Polaków o swobody demokratyczne		+			
	– tłumaczy, dlaczego członkowie podziemia niepodległościowego kontynuowali walkę z komunistami po 1945 r.			+		
	– opowiada o zasługach kardynała Stefana Wyszyńskiego i Jana Pawła II					+
	– porównuje współczesne strajki z demonstracjami organizowanymi				+	
	– zaznacza na osi czasu daty powstania Solidarności i wprowadzenia stanu wojennego w Polsce	+				
	– opowiada, kim był Lech Wałęsa		+			
	– opowiada o pacyfikacji kopalni „Wujek”					
	– przedstawia sylwetkę Jerzego Popiełuszki				+	
	– przybliża działalność współczesnych noblistów			+		
Współczesna Polska						
		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Okrągły Stół, wolne wybory</i>	+				
	– podaje oficjalną nazwę państwa polskiego	+				
	– tłumaczy, kim był Tadeusz Mazowiecki		+			
	– wymienia najważniejsze zmiany, jakie nastąpiły w Polsce i Europie w latach 1989-1991		+			
	– podaje przyczyny i skutki obrad Okrągłego Stołu			+		
	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>Jesień Narodów</i>				+	
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>konstytucja, władze samorządowe, wolne media, opinia publiczna</i>	+				
	– wymienia kompetencje poszczególnych organów władzy państwowej w Polsce		+			
	– wymienia organy władzy w Polsce	+				
	– wymienia przykłady działań realizowanych przez władze gminy, powiatu i województwa	+				
	– podaje nazwiska prezydentów Rzeczypospolitej wybranych w demokratycznych wyborach		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gmina, powiat, województwo</i>			+		
	– określa, kto aktualnie sprawuje urząd prezesa Rady Ministrów			+		
	– wymienia najważniejsze problemy miejscowości lub gminy, w której mieszka, i proponuje sposoby ich rozwiązania					+
	– tłumaczy, dlaczego sądy i trybunały są niezależne od pozostałych organów władzy				+	
	– wyjaśnia, czym są prawa człowieka	+				
	– określa rolę Organizacji Narodów Zjednoczonych w dziedzinie przestrzegania praw człowieka na świecie					
– tłumaczy, czym zajmują się Rzecznik Praw Obywatelskich i Rzecznik Praw Dziecka	+					

	– podaje nazwy instytucji, do których mogą się zwrócić młodzi ludzie, gdy ich prawa są łamane	+				
	– wymienia uczniowskie prawa i obowiązki	+				
	– przedstawia okoliczności sformułowania praw człowieka				+	
	– wyjaśnia, komu przyznawany jest Order Uśmiechu					+
	– podaje przykłady grup społecznych	+				
	– określa znaczenie pracy w życiu	+				
	– Wyjaśnia znaczenie terminów: <i>kwalfikacje, gospodarka rynkowa, prywatyzacja</i>		+			
	– przedstawia zmiany, jakie zaszły w polskiej gospodarce po 1989				+	
	– podaje przykłady zawodów przeszłości i przyszłości			+		
	– Wymienia pozytywne i negatywne skutki emigracji zarobkowej Polaków				+	
	– wyjaśnia znaczenie terminu <i>integracja</i>	+				
	– wymienia główne dziedziny, w jakich współpracują ze sobą państwa członkowskie Unii Europejskiej		+			
	– podaje przykłady krajów należących do UE	+				
	– rozpoznaje symbole UE – flagę i hymn	+				
	– podaje przykłady działań podejmowanych przez państwa członkowskie wspólnoty w celu integracji		+			
	– wyjaśnia, dlaczego po II wojnie światowej politycy europejscy zaczęli dążyć do zjednoczenia Europy					
	– wyjaśnia, kim był Robert Schuman				+	
	– tłumaczy, jakie możliwości stwarza młodym Polakom członkostwo naszego kraju w Unii Europejskiej	+		+		
	– wymienia korzyści i ograniczenia związane z przynależnością Polski do UE		+			
	– określa, jakie znaczenie dla Polaków miało przystąpienie Rzeczypospolitej do strefy Schengen		+			
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>referendum, budżet</i>				+	
	– wyjaśnia, czym jest Parlament Europejski			+		
Umiejętność i	– zaznacza na osi czasu daty obrad Okrągłego Stołu i pierwszych wolnych wyborów	+				
	– opowiada, kto został pierwszym prezydentem Polski wybranym w demokratycznych wyborach		+			
	– wskazuje na mapie Europy państwa, które powstały lub odrodziły się po upadku ZSRR			+		
	– opowiada, jakie zmiany zaszły w polskiej szkole na skutek przeobrażeń politycznych po 1989 r.				+	
	– ocenia znaczenie wyborów z 4 czerwca 1989r.					+
	– zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej	+				
	– wskazuje na mapie III Rzeczpospolitą i jej sąsiadów	+				
	– tłumaczy, w czym wyraża się demokratyczny charakter państwa polskiego		+			

	– na przykładach omawia zakres działań oraz sposób powoływania władz samorządowych w naszym kraju		+			
	– wyjaśnia, w jaki sposób uczniowie mogą wpływać na organizację życia szkoły				+	
	– podaje przykłady praw i obowiązków obywateli Rzeczypospolitej		+			
	– omawia wybrane prawa dziecka		+			
	– omawia wybrane prawa i obowiązki polskich obywateli			+		
	– podaje przykłady działań mających na celu obronę praw człowieka na świecie					+
	– omawia rolę, jaką odgrywają określone grupy społeczne w społeczeństwie		+			
	– tłumaczy na konkretnym przykładzie, na czym polega społeczny podział pracy		+			
	– na podstawie różnych źródeł informacji podaje przykłady najistotniejszych problemów współczesnych Polaków		+			
	– opisuje funkcjonowanie wybranych grup społecznych					+
	– tłumaczy, w czym wyraża się europejska solidarność	+				
	– opowiada o podejmowanych w średniowieczu próbach zjednoczenia kontynentu europejskiego				+	
	– objaśnia symbolikę flagi UE			+		
	– omawia etapy procesu integracji europejskiej					+
	– na podstawie fragmentu <i>Ody do radości</i> podejmuje próbę interpretacji tego poematu					+
	– zaznacza na osi czasu daty przystąpienia Polski do NATO i Unii Europejskiej	+				
	– omawia drogę Polski do członkostwa w UE				+	
	– ocenia fakt przystąpienia Polski do Unii Europejskiej					+
Problemy ludzkości						
		K	P	R	D	W
Wiadomości	– wymienia zmiany, jakie zaszły w dziedzinie transportu w drugiej połowie XX w.	+				
	– tłumaczy, co oznacza powiedzenie <i>świat stał się mniejszy</i> , i wskazuje przyczyny tego zjawiska		+			
	– wyjaśnia, co wydarzyło się w 1986 r. w Czarnobylu			+		
	– wyjaśnia, jak wykorzystuje się w szkołach nowoczesne technologie				+	
	– wymienia skutki degradacji środowiska naturalnego przez człowieka					+
	– podaje przykłady działań podejmowanych w celu ograniczenia zanieczyszczeń				+	
	– określa, czym jest kultura masowa		+			
	– tłumaczy, jak rozwój komputerów, Internetu i telefonii komórkowej wpłynął na życie ludzi	+				
	– podaje przykłady korzyści i zagrożeń związanych z użytkowaniem mediów elektronicznych	+				
	– wymienia zasady bezpiecznego korzystania z Internetu	+				

	– przedstawia rozwój telewizji, komputerów i Internetu					+
	– wyjaśnia, do jakich osób lub instytucji mogą zwrócić się ofiary przemocy w sieci			+		
	– tłumaczy, jakich reguł powinni przestrzegać użytkownicy Internetu				+	
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Trzeci Świat, slumsy</i>	+				
	– wymienia problemy, z którymi zmagają się mieszkańcy państw Trzeciego Świata		+			
	– podaje przykłady działań pomocowych podejmowanych przez organizacje międzynarodowe i państwa		+			
	– wymienia powody, dla których należy wspierać mieszkańców ubogich państw			+		
	– podaje przykłady międzynarodowych organizacji niosących pomoc krajom Trzeciego Świata oraz polskich organizacji charytatywnych				+	
	– tłumaczy, na czym polega wolontariat				+	
	– określa, jakie znaczenie ma pomoc udzielana krajom Trzeciego Świata					+
	– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>terroryzm, wojna lokalna</i>	+				
	– wyjaśnia, jak społeczność międzynarodowa reaguje na wybuchy konfliktów zbrojnych		+			
	– wymienia największe konflikty zbrojne ostatnich kilkudziesięciu lat	+				
	– tłumaczy, jakie są przyczyny napiętych relacji między Zachodem a światem islamskim		+			
	– wyjaśnia, czym jest terroryzm i jakie stwarza zagrożenia	+				
	– przedstawia sposoby walki z międzynarodowym terroryzmem		+			
	– tłumaczy, dlaczego należy rozwiązywać spory za pomocą rozmów	+				
	– podaje przyczyny masowych wystąpień w państwach islamskich w latach 2010–2011				+	
	– podaje przyczyny konfliktu izraelsko-palestyńskiego			+		
	– wymienia przyczyny i skutki wojen w Afganistanie (2001 r.) i Iraku (2003 r.)					+
	– przedstawia okoliczności sporu ukraińsko-rosyjskiego o Krym (2014 r.)					+
Umiejętność i	– zaznacza na osi czasu datę lądowania człowieka na Księżycu	+				
	– ocenia, w jaki sposób rozwój nauki i techniki wpłynął na życie człowieka oraz środowisko naturalne		+			
	– opisuje przebieg podboju kosmosu trwającego od połowy XX w. i określa, jak wpłynął on na życie ludzi					+
	– na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnia, w jaki sposób ludzkość zużywa zasoby naturalne Ziemi			+		

– ocenia, czy postęp techniczny przynosi współczesnemu światu więcej korzyści czy zagrożeń				+	
– omawia znaczenie kultury amerykańskiej na świecie				+	
– wskazuje na mapie obszary, w których odsetek ludzi cierpiących głód jest najwyższy	+				
– ocenia, jaki rodzaj pomocy udzielanej państwom biednego Południa jest najbardziej skuteczny					+
– porównuje sytuację dzieci w Polsce z warunkami życia młodych ludzi w krajach Trzeciego Świata				+	
– zaznacza na osi czasu datę ataku terrorystycznego na World Trade Center	+				
– opowiada, w jaki sposób państwa i organizacje międzynarodowe starają się zapobiegać konfliktom na świecie		+			
– wskazuje na mapie rejony, w których dochodzi do konfliktów zbrojnych i wojen			+		

Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności z historii w klasach IV-VI:

Forma sprawdzania wiedzy i umiejętności	Ilość punktów	Częstotliwość sprawdzania
Praca klasowa	30	3 w semestrze (uczeń poprawia ocenę w terminie określonym w statucie szkoły)
Kartkówka	10	2 w semestrze (uczeń poprawia ocenę w terminie określonym w statucie szkoły)
Odpowiedzi ustne		2 razy w semestrze (uczeń poprawia ocenę w terminie określonym w statucie szkoły)
Prace domowe		8 – 10 razy w semestrze (trzeci brak zadania domowego ocena niedostateczna)
Praca samodzielna		1 w semestrze
Aktywność na lekcjach		trzeci plus ocena bardzo dobra

Kryteria oceniania pracy samodzielnej (projekt, referat, wypracowanie):

- ujęcie tematu
- samodzielność pracy
- poprawność językowa
- struktura przedstawienia problemu
- poprawność merytoryczna
- forma prezentacji

Kryteria na poszczególne oceny:

Ocena celująca

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury, w tym m.in. historyczne, użytkowe, mapy, tabele, schematy przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej;
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem historycznym;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- z powodzeniem bierze udział w konkursach historycznych;
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów;
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe;
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera;
- wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi;
- analizuje procesy historyczne, potrafi wskazać przyczyny i skutki omawianych wydarzeń;
- potrafi powiązać procesy historyczne z wydarzeniami współczesnymi;
- potrafi powiązać wydarzenia historyczne z historią własnego region;

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji;
- posługuje się bogatym słownictwem historycznym;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych historią;
- aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Ocena dobra

Uczeń:

- w większości opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne;
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje;
- potrafi wykorzystywać terminologię historyczną;
- bierze czynny udział w lekcji;
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Ocena dostateczna

Uczeń:

- częściowo opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia

- rozwiązuje przy pomocy nauczyciela;
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- wypowiedzi ucznia cechuje ubogie słownictwo historyczne;
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana;
- czasem myli terminy historyczne;
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach;
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu umiejętności zapisane w podstawie programowej;
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela;
- ma problemy z czytaniem tekstów historycznych, ale podejmuje próby ich odbioru;
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów źródłowych;
- ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań;
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela;
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy;
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach z zakresu podstawy programowej;
- nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach historycznych dostosowanych do poziomu edukacyjnego;
- nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela;
- wykazuje się niechęcią do nauki;
- zaniedbuje wykonywanie prac domowych;
- nie angażuje się w pracę grupy.

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA - PRZYRODA

FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI :

- 1) Prace klasowe
- 2) Kartkówki
- 3) Testy
- 4) Notatki w postaci słownej i graficznej z prowadzonych doświadczeń i hodowli
- 5) posługiwanie się przyrządami (termometrem, kompasem, lupą).
- 6) Czytanie planów, map
- 7) Odpowiedź ustna
- 8) Aktywność na lekcjach (3 plusy – ocena bardzo dobra)
- 9) Sprawdzania zadań domowych
- 10) Inne formy : zielnik, plan, ilustracja, plakat. Makieta. Kolekcja okazów przyrodniczych.
- 11) Uczeń może być nieprzygotowany do zajęć w przypadkach losowych.

KLASA IV

PRZYRODA W KLASIE IV

Po ukończeniu klasy IV uczeń poprawnie:

CO TO JEST PRZYRODA I JAK JĄ OBSERWOWAĆ?

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa składniki krajobrazu;
- opisuje zasady prawidłowego uczenia się, wskazuje warunki i miejsce sprzyjające nauce;
- poprawnie planuje własne zajęcia;
- postrzega przyrodę za pomocą zmysłów;
- posługuje się przyrządami stosowanymi w badaniach przyrodniczych;
- prowadzi obserwacje w klasie i w terenie;
- jest wnikliwym obserwatorem przyrody;
- dokumentuje przeprowadzone obserwacje w formie schematycznego rysunku lub opisu;
- rozumie istotny wpływ ruchu, odżywiania i snu na zdrowie człowieka.

OBSERWACJE PRZYRODY

Uczeń:

- wyznacza kierunki główne i pośrednie;
- przeprowadza obserwację wędrówki Słońca nad widnokretem;
- planuje i prowadzi uprawy roślin ozdobnych i hodowle zwierząt domowych;
- jest systematyczny i odpowiedzialny w prowadzeniu hodowli zwierząt domowych;
- formułuje wnioski z obserwacji przyrodniczych;
- rozpoznaje rośliny trujące lub szkodliwe dla człowieka i właściwie z nimi postępuje;
- obserwuje i dokumentuje fazy wzrostu rośliny.

CO TO SĄ ORGANIZMY ŻYWE? CO JE ŁĄCZY, A CO DZIELI?

Uczeń:

- wie, że organizmy zbudowane są z komórek;
- wskazuje podobieństwa i różnice w budowie komórki roślinnej i zwierzęcej;
- charakteryzuje przystosowania wybranych organizmów do warunków życia;
- nazywa zależności pokarmowe między organizmami;
- przedstawia łańcuchy pokarmowe na schemacie lub modelu.

JAK POZNAWAĆ BLIŻSZĄ I DALSZĄ OKOLICĘ?

Uczeń:

- posługuje się planem, mapą;
- oblicza odległość rzeczywistą w terenie oraz odległość na mapie za pomocą podziałki liniowej;
- identyfikuje znaki na mapie z obiektami w terenie;
- rozróżnia wklęsłe i wypukłe formy terenu na mapie poziomicowej.

ŻYCIE W WODZIE

Uczeń:

- identyfikuje i nazywa różne stany skupienia wody;
- omawia obieg wody w przyrodzie;
- wymienia czynniki warunkujące życie w wodzie;

- charakteryzuje przystosowania organizmów do życia w wodzie i zależności występujące między nimi

ŻYCIE NA LĄDZIE

Uczeń:

- rozpoznaje i nazywa pospolite gatunki roślin i zwierząt najbliższej okolicy;
- rozpoznaje i nazywa wybrane gatunki drzew na podstawie prostego klucza graficznego;
- charakteryzuje warunki życia w różnych warstwach lasu;
- ma świadomość globalnej i lokalnej skali zagrożenia środowiska przyrodniczego;
- jest przekonany o wpływie działalności człowieka na stan środowiska przyrodniczego;
- ma świadomość wpływu i znaczenia podejmowanych przez ludzi działań proekologicznych.

KLASA V

FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI :

- 1) Prace klasowe
- 2) Kartkówki
- 3) Testy
- 4) Notatki w postaci słownej i graficznej z prowadzonych doświadczeń i hodowli
- 5) posługiwanie się przyrządami (termometrem, kompasem, lupą).
- 6) Czytanie planów, map
- 7) Odpowiedź ustna
- 8) Aktywność na lekcjach (3 plusy – ocena bardzo dobra)
- 9) Sprawdzania zadań domowych
- 10) Inne formy: zielnik, plan, ilustracja, plakat, makieta, kolekcja okazów przyrodniczych.
- 11) Uczeń może być nieprzygotowany do zajęć w przypadkach losowych.

JAK JEST ZBUDOWANY I JAK DZIAŁA MÓJ ORGANIZM?

Uczeń:

- rozróżnia i nazywa narządy i układy narządów człowieka;
- określa zależności w funkcjonowaniu różnych narządów człowieka;
- rozumie potrzebę prowadzenia zdrowego stylu życia, dbania o własne zdrowie;
- podaje sposoby zmniejszania hałasu i dbania o wzrok;
- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej w nagłych sytuacjach;
- wie, jak wezwać służby ratownicze;
- jest gotów pomagać każdej osobie wymagającej pierwszej pomocy przedmedycznej.

JAK POWSTAJE I JAK ROZWIJA SIĘ KAŻDY Z NAS?

Uczeń:

- charakteryzuje etapy rozwoju człowieka od zapłodnienia do narodzin;
- charakteryzuje etapy rozwoju człowieka od etapu noworodkowego do dorosłości i starości;
- rozróżnia i definiuje typy dojrzałości człowieka: biologiczną (fizyczną), psychiczną i społeczną;
- reprezentuje postawę szacunku dla życia człowieka;
- reprezentuje postawę szacunku dla ludzi starszych.

JAK BYĆ ZDROWYM I CO WARTO WIEDZIEĆ O CHOROBIĘ?

Uczeń:

- nazywa i klasyfikuje najczęściej występujące choroby człowieka;
- dostrzega zależności między trybem życia, profilaktyką a częstotliwością zachorowań;
- jest wrażliwy na potrzeby osób chorych, niepełnosprawnych, starszych;
- jest asertywny;
- dostrzega zagrożenia w miejscach nauki i wypoczynku oraz podczas drogi do domu i do szkoły.

JAK ZBUDOWANA JEST MATERIA I JAKIE MA WŁAŚCIWOŚCI?

Uczeń:

- zna rodzaje ruchu, wpływ sił na ruch i prędkość;
- obserwuje zjawiska elektryczne i magnetyczne w przyrodzie;
- podaje przykłady zastosowań różnych maszyn prostych w życiu człowieka;
- zna model drobinowy budowy materii;
- dostrzega różnorodność substancji i mieszanin w życiu codziennym człowieka;
- charakteryzuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów;
- definiuje proces dyfuzji;
- dostrzega wpływ temperatury na stan skupienia substancji;
- charakteryzuje właściwości różnorodnych substancji;
- podaje różne sposoby rozdzielania substancji;
- podaje przykłady podstawowych przemian chemicznych spotykanych w życiu człowieka;
- stosuje zasady bezpieczeństwa przy obchodzeniu się z substancjami chemicznymi;
- stosuje zasady bezpieczeństwa podczas przeprowadzania doświadczeń i eksperymentów.

CO KAŻDY POLAK WIEDZIEĆ POWINIEN?

Uczeń:

- określa położenie Polski w Europie, państw sąsiadujących z Polską w Europie;
- charakteryzuje cechy wybranych krajobrazów Polski;
- rozpoznaje i nazywa skały i gleby w najbliższej okolicy;
- dostrzega zależności między grubością warstwy próchniczej a żyznością gleby;
- obserwuje zjawiska zachodzące w ciekach wodnych;
- dostrzega zróżnicowanie przyrodnicze Polski;
- jest wnikliwym obserwatorem przyrody.

CO WARTO WIEDZIEĆ O PRZYRODZIE POLSKI? POBRZEŻA I POJEZIERZA.

Uczeń:

- charakteryzuje walory przyrodnicze, turystyczne i przemysłowe rejonu pobraży i pojezierzy Polski;
- omawia budowę glonów;
- dostrzega wpływ ruchu turystycznego oraz rozwoju przemysłu na środowisko przyrodnicze;
- zbiera i analizuje informacje o wybranych rejonach Polski.

CO WARTO WIEDZIEĆ O PRZYRODZIE POLSKI? NIZINY I WYŻYNY

Uczeń:

- opisuje walory przyrodnicze, turystyczne i przemysłowe rejonu nizin i wyżyn Polski;
- dostrzega wpływ ruchu turystycznego oraz rozwoju przemysłu na środowisko przyrodnicze;

- zbiera i analizuje informacje o wybranych rejonach Polski.

CO WARTO WIEDZIEĆ O PRZYRODZIE POLSKI? GÓRY

Uczeń:

- opisuje walory przyrodnicze, turystyczne i przemysłowe rejonu gór Polski;
- dostrzega wpływ ruchu turystycznego oraz rozwoju przemysłu na środowisko przyrodnicze.
- zbiera i analizuje informacje o wybranych rejonach Polski.

JAK CHRONIĆ PRZYRODĘ?

Uczeń:

- prezentuje postawę „wrażliwego” przyrodnika;
- charakteryzuje różnorodne formy ochrony przyrody w Polsce.

NARZĘDZIA POMIARU OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Inne formy aktywności np.: udział w konkursach przyrodniczych, wykonywanie pomocy dydaktycznych, aktywny udział w pracach koła ekologicznego

KLASA VI

Po ukończeniu klasy VI uczeń poprawnie:

JAK WIDZIMY I SŁYSZYMY?

- porównuje prędkości rozchodzenia się światła na podstawie zjawisk przyrodniczych, doświadczeń lub pokazów;
- bada doświadczalnie prostolinijne rozchodzenie się światła i jego konsekwencje np. camera obscura, cień;
- bada zjawisko odbicia światła: od zwierciadeł, powierzchni rozpraszających, elementów odblaskowych;
- wskazuje rodzaje źródeł dźwięku, bada doświadczalnie zależność powstającego dźwięku od. np. naprężenia i długości struny;
- bada rozchodzenie się dźwięków w powietrzu i ciałach stałych.

JAKIE JEST MIEJSCE ZIEMI WE WSZECHŚWIECIE?

- wyjaśnia założenia teorii heliocentrycznej Mikołaja Kopernika;
- wymienia nazwy planet Układu Słonecznego i porządkuje je według odległości od Słońca;
- opisuje kształt Ziemi z wykorzystaniem jej modelu – globusa;
- wskazuje na globusie: bieguny, równik, południk zerowy i 180⁰, półkule, kierunki główne;
- wskazuje na mapie świat: kontynenty, równik, południk zerowy i 180⁰, bieguny;
- odnajduje zależność między ruchem obrotowym Ziemi a zmianą dnia i nocy;
- wykazuje zależność między ruchem obiegowym Ziemi a zmianami pór roku.

LĄDY I OCEANY

- charakteryzuje wybrane organizmy oceanu, opisując ich przystosowania w budowie zewnętrznej do życia na różnej głębokości;
- opisuje przebieg największych wypraw odkrywczych, w szczególności Krzysztofa Kolumba i Ferdynanda Magellana.

JAKIE KRAJOBRAZY SPOTKA ODKRYWCA ŚWIATA?

- podaje przykłady współzależności między składnikami krajobrazu, zwłaszcza między klimatem (temp. powietrza, opady atmosferyczne) a rozmieszczeniem roślin i zwierząt;
- charakteryzuje warunki klimatyczne i przystosowanie do nich wybranych organizmów – lasu równikowego wilgotnego, sawanny, pustyni gorącej i lodowej, stepu, tundry, tajgi;
- opisuje krajobrazy świata – lasu równikowego wilgotnego, sawanny, pustyni gorącej i lodowej, stepu, tajgi, tundry rozpoznaje je na ilustracji oraz lokalizuje na mapie;
- rozpoznaje i nazywa organizmy roślinne i zwierzęce typowe dla lasu równikowego wilgotnego, sawanny, pustyni gorącej i lodowej, stepu, tajgi, tundry;
- opisuje krajobrazy wybranych obszarów Europy (śródlądowy), rozpoznaje je na ilustracji oraz lokalizuje na mapie

JAK ROZWIJA SIĘ ŻYCIE W ŚRODOWISKU LĄDOWYM?

- opisuje przystosowania budowy zewnętrznej i czynności życiowych organizmów lądowych do środowiska życia, na przykładach obserwowanych organizmów;

CO GROZI NASZEJ PLANECIE I JAK JĄ CHRONIĆ?

- podaje przykłady negatywnego wpływu środowiska na zdrowie człowieka;
- proponuje działania sprzyjające środowisku przyrodniczemu;

PRZELICZANIE OCEN NA PROCENTY – UDZIAŁ PROCENTOWY OCEN W OCENIE CAŁOŚCIOWEJ

	WIADOMOŚCI	UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ	WKŁAD PRACY
CELUJĄCY (6)	<ul style="list-style-type: none"> – Wykracza poza treści omawiane na lekcjach – posługuje się bogatym poprawnym słownictwem – dyskutuje używając poprawnych argumentów na tematy związane z przyrodą – dzieli się swoją wiedzą z innymi – korzysta z wielu dodatkowych źródeł informacji 	<ul style="list-style-type: none"> – pełni funkcje asystenta nauczyciela – z powodzeniem organizuje konkursy zabawy i gry dotyczące tematyki przyrodniczej dla uczniów klas młodszych – przygotowuje zadania i zabawy sprawdzające stopień opanowania treści na kolejnych spotkaniach z przyrodą dla kolegów z klasy – proponuje doświadczenia i przewiduje ich efekty 	<ul style="list-style-type: none"> – sporządza materiały pomocnicze do realizacji zagadnień na lekcji – z własnej inicjatywy proponuje pomoc koleżeńską – uczestniczy w konkursach o tematyce przyrodniczej na terenie szkoły i poza nim – inicjuje akcje propagujące styl życia w zgodzie ze środowiskiem przyrodniczym – uczestniczy w działaniach na Ziemi jako dziedzictwa które należy zachować dla przyszłych pokoleń

BARDZO DOBRY (5)	<ul style="list-style-type: none"> - zna i rozumie wszystkie pojęcia i zagadnienia wprowadzane na lekcjach - posiada dużo dodatkowych informacji świadczących o zainteresowaniu tematyką zajęć i korzystaniu z dodatkowych źródeł informacji - posługuje się poprawnym językiem naukowym 	<ul style="list-style-type: none"> - w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli - argumentuje rzeczowo swoje zdanie - samodzielnie formułuje problemy stawia hipotezy - znajduje drogi prowadzące do rozwiązania problemu - tworzy uogólnienia - wnioskuje prawidłowo i zupełnie samodzielnie wykorzystuje zdobytą wiedzę w działaniach praktycznych - projektuje doświadczenia prezentuje je, interpretuje wyniki 	<ul style="list-style-type: none"> - czynnie uczestniczy w zajęciach - chętnie bierze udział w konkursach i akcjach związanych z tematyką przyrodniczą - ma wiele ciekawych pomysłów i dzieli się nimi z grupą - proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego
DOBRY (4)	<ul style="list-style-type: none"> - zna i rozumie większość zagadnień pojawiających się w podręczniku i na zajęciach - posiada dodatkową wiedzę na tematy, które go interesują w sposób szczególnie 	<ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie argumentuje swoje odpowiedzi - w sposób jasny i precyzyjny formułuje swoje myśli - opisuje sytuację problemową i poszukuje dróg rozwiązań - wnioskuje w sposób prawidłowy - stosuje zdobytą wiedzę w praktyce - właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> - wykonuje samodzielnie powierzone mu zadania - współpracuje umiejętnie z grupą - czynnie uczestniczy w zajęciach - wykonuje polecenia z sposób prawidłowy - chętnie bierze udział w akcjach związanych z ochroną środowiska
DOSTATECZNY (3)	<ul style="list-style-type: none"> - zna i rozumie podstawowe pojęcia i zadania omawiane na lekcjach - orientuje się w najważniejszych problemach związanych z przyrodą 	<p>Potrafi pod kierunkiem nauczyciela:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnić odpowiedzi i rozwiązania zadań - rozwiązać proste typowe problemy - wyciągnąć wnioski - zastosować zdobytą wiedzę w typowych sytuacjach życia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> - współpracuje z grupą przy realizacji zadań korzystając z pomocy nauczyciela i kolegów - posiada przejawiający się w codziennym życiu, pozytywny stosunek do środowiska przyrodniczego
DOPUSZCZAJĄCY (2)	<p>Przy pomocy nauczyciela potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić znaczenie niektórych (ważniejszych) pojęć i zagadnień omawianych na lekcjach - w minimalnym stopniu orientuje się w problematyce poruszanej na zajęciach - sporadycznie wykazuje się pewnymi wiadomościami na tematy przyrodnicze 	<p>Przy dużej pomocy nauczyciela potrafi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odtworzyć wnioski i argumenty podawane przez innych - odwzorować zaprezentowane przez innych rozwiązania problemów i zadań - zaprezentować po obserwacji niektóre z prezentowanych przez innych zastosowań praktycznych zdobywanej wiedzy 	<ul style="list-style-type: none"> - jest biernym uczestnikiem zajęć, ale nie przeszkadza w ich prowadzeniu - posiada pozytywny stosunek do środowiska przyrodniczego

NIEDOSTATECZNY (1)	<ul style="list-style-type: none"> - nie zna podstawowych pojęć i zagadnień omawianych na zajęciach - nie orientuje się w problematyce przyrodniczej 	<ul style="list-style-type: none"> - Nawet przy dużej pomocy nauczyciela nie potrafi: <ul style="list-style-type: none"> - odtworzyć podawanych przez innych rozwiązań, wiadomości - odwzorować podanych zastosowań profilaktycznych wiedzy zdobywanej na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> - nie włącza się do realizacji zadań na lekcji - nie współpracuje z grupą a wręcz przeciwnie swoim zachowaniem przeszkadza innym w realizowaniu zadań - przejawia negatywny stosunek do środowiska przyrodniczego
---------------------------	--	--	---

NARZĘDZIA POMIARU OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Inne formy aktywności np.: udział w konkursach przyrodniczych, wykonywanie pomocy dydaktycznych, aktywny udział w pracach koła ekologicznego

FORMY AKTYWNOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ W SEMESTRZE
Kartkówki	4
Odp. Ustna	3
Prace domowe	3
Aktywność na lekcji	Na bieżąco
Prace dodatkowe	Na bieżąco
Testy	2

ZAJĘCIA TECHNICZNE

KONTROLA I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z ZAJĘĆ TECHNICZNYCH W KLASIE IV – VI

Przy ustalaniu oceny z muzyki należy przede wszystkim brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

KLASA IV

Wymagane wiadomości i umiejętności w klasie IV.

Uczeń:

- wie, jak bezpiecznie i kulturalnie poruszać się po drodze i jak zachować się
- w środkach komunikacji publicznej,
- potrafi być odpowiedzialnym i kulturalnym turystą,
- zna zasady poruszania się rowerzysty po drodze rowerowej, chodniku, jezdni,
- określa pierwszeństwo uczestników ruchu podczas przejeżdżania przez skrzyżowanie,
- odczytuje informacje przekazywane przez znaki drogowe,
- wymienia elementy obowiązkowego wyposażenia roweru,
- wymienia kolejność operacji technologicznych,
- prawidłowo i bezpiecznie posługuje się narzędziami do obróbki papieru zgodnie z ich przeznaczeniem,
- właściwie organizuje miejsce pracy,

- wykonuję pracę według przyjętych założeń,
- umie nieść pomoc poszkodowanym w wypadkach losowych,
- zdaje egzamin na kartę rowerową.

KLASA V

Wymagane wiadomości i umiejętności w klasie V.

Uczeń:

- świadomie korzysta z osiągnięć techniki,
- potrafi wymienić sposoby porozumiewania się w technice
- zna pozytywne i negatywne skutki rozwoju techniki,
- dba o środowisko, [pojęcia: recykling, biodegradacja, ekologia]
- wie, jak bezpiecznie i kulturalnie poruszać się po drodze i jak się zachować w środkach komunikacji publicznej
- potrafi być odpowiedzialnym i kulturalnym turystą
- umie nieść pomoc poszkodowanym w zdarzeniach losowych
- rozróżnia materiały: papier, włókna, drewno, metale, szkło, tworzywa sztuczne,
- zna właściwości i sposoby otrzymywania materiałów
- wskazuje możliwości i różnorodności zastosowań materiałów
- prawidłowo i bezpiecznie posługuje się narzędziami do obróbki papieru, tkanin, drewna, tworzyw sztucznych, zgodnie z ich przeznaczeniem,
- rozumie znaczenie języka technicznego,
- stosuje pismo techniczne,
- wykonuje proste rzuty prostokątne
- właściwie organizuje miejsce pracy,
- wykonuję pracę według przyjętych założeń

KLASA VI

Wymagane wiadomości i umiejętności w klasie VI.

Uczeń:

- rozpoznaje obiekty na planie osiedla,
- omawia kolejne etapy budowy domu,
- potrafi wygodnie i elastycznie urządzić mieszkanie oraz bezpiecznie korzystać z jego wyposażenia
- wie, jak dbać o zdrowie, racjonalnie korzystać z wody i energii elektrycznej, z myślą o oszczędzaniu pieniędzy, ale też w trosce o środowisko,
- poznaje budowę i użytkowanie instalacji wodno-kanalizacyjnej,
- poznaje budowę i użytkowanie instalacji grzewczej,
- poznaje budowę i użytkowanie instalacji elektrycznej,
- poznaje budowę i użytkowanie instalacji gazowej,
- wie, co to instrukcja obsługi i karta gwarancyjna urządzeń technicznych
- potrafi zaprojektować własny pokój, tworzy kosztorys wyposażenia pokoju nastolatka,
- zna technologię rozwoju techniki
- potrafi bezpiecznie i oszczędnie korzystać z różnych urządzeń technicznych,
- wykonuje rzutowanie prostych brył geometrycznych, posługując się układem osi,
- kresli rzuty aksonometryczne bryły na podstawie jej rzutów prostokątnych,
- rysuje i wymiaruje wskazany przedmiot,
- dba o środowisko, [pojęcia: recykling, biodegradacja, ekologia]

- zna podstawowe grupy żywności,
- odczytuje kaloryczność produktów,
- zna normę energetyczną dla swojego wieku,
- układa jadłospis dla siebie,
- prawidłowo nakrywa do stołu,
- opracowuje poradnik w którym zachęca rówieśników do aktywności fizycznej.

Ocenianie poziomu opanowania treści programowych.

Zakres opanowania treści programowych:

Stopień celujący	Otrzymuje uczeń, który pracuje systematycznie, wykonuje zadania samodzielne, a także starannie i poprawnie pod względem merytorycznym. Opanował wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe, uzyskuje bardzo dobre oceny ze sprawdzianów, a podczas wykonywania praktycznych zadań bezpiecznie posługuje się narzędziami i dba o właściwą organizację miejsca pracy. Potrafi stosować wiadomości w sytuacji nietypowej, umie formułować problemy, proponuje rozwiązania oryginalne. Osiąga sukcesy w konkursach technicznych, szkolnych i pozaszkolnych.
Stopień bardzo dobry	Przysługuje uczniowi, który pracuje systematycznie, z reguły samodzielnie i z zachowaniem podstawowych zasad bezpieczeństwa. Wykonuje zadania poprawnie pod względem merytorycznym i w odpowiednio zorganizowanym miejscu pracy. W pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe, ponadto uzyskuje co najmniej dobre oceny ze sprawdzianów. Uczeń potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania problemów, zadań w nowych sytuacjach, korzysta z różnych źródeł informacji.
Stopień dobry	Potrafi zaplanować i bezpiecznie przeprowadzić doświadczenie-eksperyment uzyskuje uczeń, który podczas pracy na lekcjach korzysta z niewielkiej pomocy nauczyciela lub koleżanek i kolegów. Ze sprawdzianów otrzymuje co najmniej oceny dostateczne, a podczas wykonywania prac praktycznych właściwie dobiera narzędzia i utrzymuje porządek na swoim stanowisku. Opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem. Poprawnie stosuje wiadomości do rozwiązywania typowych problemów i zadań. Potrafi wykonać bezpiecznie zaplanowane doświadczenie, eksperyment. Prawidłowo posługuje się narzędziami, przyborami, sprzętem technicznym.
Stopień dostateczny	Uzyskuje uczeń, który opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem, potrafi zastosować wiadomości do rozwiązywania typowych zadań z pomocą nauczyciela. Wykonuje proste doświadczenie, eksperyment z pomocą nauczyciela, zna podstawowe nazwy narzędzi, przyborów, sprzętu technicznego.
Stopień dopuszczający	Otrzymuje uczeń, który z trudem wykonuje działania zaplanowane do zrealizowania podczas lekcji, ale podejmuje w tym kierunku starania. Ze sprawdzianów osiąga wyniki poniżej oceny

	dostatecznej. Pracuje niesystematycznie, często jest nieprzygotowany do lekcji. Uczeń ma braki w wiadomościach i umiejętnościach określonych programem, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia. Rozwiązuje z pomocą nauczyciela typowe zadania o niewielkim stopniu trudności, potrafi wykonać bardzo proste doświadczenie, eksperyment z pomocą nauczyciela.
Stopień niedostateczny	Uzyskuje uczeń, który nie zdobył wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia. W trakcie pracy na lekcji nie wykazuje zaangażowania, przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć, lekceważy podstawowe obowiązki szkolne. Nie potrafi rozwiązać zadań o elementarnym stopniu trudności z pomocą nauczyciela Nie potrafi bezpiecznie posługiwać się narzędziami, przyborami, sprzętem technicznym, nie wykazuje zainteresowania przedmiotem

Formy sprawdzenia osiągnięć uczniów, to:

- formy ustne (odpowiedź, aktywność na zajęciach, prezentacja 20%)
- formy praktyczne (prace wytwórcze, indywidualne i zespołowe 20%)
- formy pisemne (testy, rysunki, tabele, schematy 40%)
- zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, 10%
- obserwacja pracy ucznia 10%
- poprawia oceny w terminie ustalonym w statucie szkoły

ZAJĘCIA KOMPUTEROWE

KONTROLA I OCENIANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z ZAJĘĆ KOMPUTEROWYCH W KLASACH IV– VI

KLASA IV

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który zyskał wiedzę i umiejętności obejmujące pełny zakres programu, a w szczególności:

- Potrafi korzystać z różnych źródeł informacji (internet, multimedia itp.).
- Potrafi rozwiązywać zadania z o dużym stopniu trudności.
- Korzysta z literatury fachowej.
- Za prace klasowe i sprawdziany uzyskuje 98–100% punktów.
- Biegłe posługuje się zdobytymi umiejętnościami, rozwiązując problemy teoretyczne i praktyczne.
- Pomaga innym uczniom w rozwiązywaniu trudniejszych problemów.
- Bierze udział w konkursach.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w stopniu bardzo dobrym opanował treści przewidziane realizowanym programem, a w szczególności:

- Potrafi stosować poprawną terminologię informatyczną.
- Umie wybierać, łączyć i celowo stosować różne narzędzia informatyczne do rozwiązywania typowych problemów praktycznych i szkolnych.
- Rozumie i stosuje w praktyce normy prawne dotyczące ochrony praw autorskich.
- Dostrzega korzyści i zagrożenia związane z rozwojem zastosowań komputerów.

- Wyróżnia się systematycznością i obowiązkowością.
- Za prace klasowe i sprawdziany uzyskuje 90–97% punktów.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował w stopniu dobrym treści zawarte w realizowanym programie nauczania, a w szczególności:

- Potrafi samodzielnie rozwiązywać umiarkowanie złożone problemy.
- Potrafi stosować różne narzędzia informatyczne do rozwiązywania typowych praktycznych i szkolnych problemów.
- Samodzielnie, świadomie i bezpiecznie posługuje się systemem komputerowym i jego oprogramowaniem.
- Swobodnie posługuje się poznanymi pojęciami.
- Za prace klasowe i sprawdziany uzyskuje 75–89% punktów.
- Wyróżnia się systematycznością i obowiązkowością.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści zawarte w podstawie programowej, a w szczególności:

- Potrafi operować podstawowymi pojęciami i terminologią informatyczną.
- Potrafi rozwiązywać podstawowe problemy w zakresie podstawy programowej.
- Precyzyjnie formułuje swoje myśli.
- Pracując na komputerze, stosuje wiedzę zdobytą w innych dziedzinach.
- Sprawnie i bezpiecznie posługuje się urządzeniami, systemem komputerowym oraz oprogramowaniem.
- Korzysta z różnych multimedialnych i rozproszonych źródeł informacji dostępnych za pomocą komputera.
- Za prace klasowe i sprawdziany uzyskuje 50–74% punktów.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował prawie wszystkie treści przewidziane w podstawie programowej, jednak wykazuje pewne braki, a w szczególności potrafi:

- Potrafi korzystać z systemu operacyjnego przy pomocy nauczyciela.
- Potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się komputerem, jego urządzeniami i oprogramowaniem.
- Prawidłowo formułuje wypowiedzi opisujące zadania wykonywane za pomocą komputera.
- W bardzo prostych sytuacjach stosuje różne narzędzia informatyczne do rozwiązywania typowych praktycznych i szkolnych problemów.
- Za prace klasowe i sprawdziany uzyskuje 31–49% punktów.
- Opanował materiał w takim czasie, że możliwe jest kształcenie na wyższym poziomie.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, a w szczególności:

- Nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się sprzętem komputerowym.
- Nie zna podstawowych elementów komputera i ich funkcji.
- Nie umie wykorzystać podstawowych usług systemu operacyjnego.
- Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań, opartych na schematach.
- Nie opanował podstawowych pojęć i terminologii komputerowej.
- Nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie.
- Za prace klasowe i sprawdziany nie osiąga 30% punktów.
- Stopień opanowania czynności wykonywanych na komputerze uniemożliwia kształcenie na wyższym poziomie.

KLASA V

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który zyskał wiedzę i umiejętności obejmujące pełny zakres programu, a w szczególności:

- Biegłe posługuje się słownictwem informatycznym.
- Samodzielnie wysyła i odbiera posty w wybranym komunikatorze, korzysta i ocenia wypowiedzi uczestników forum pod kątem zgodności z prawem i obowiązującą netykieta.
- Samodzielnie posługuje się oprogramowaniem łącząc ich elementy (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji) i zapisuje efekty swej pracy na różnych nośnikach i w różnych formatach.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w stopniu bardzo dobrym opanował treści przewidziane realizowanym programem, a w szczególności:

- Biegłe posługuje się zasobami platformy edukacyjnej.
- Samodzielnie wykonuje zadania i ćwiczenia.
- Potrafi samodzielnie pobrać i zainstalować z sieci program.
- Bardzo sprawnie posługuje się oprogramowaniem łącząc ich elementy (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji) i zapisuje efekty swej pracy na różnych nośnikach.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował w stopniu dobrym treści zawarte w realizowanym programie nauczania, a w szczególności:

- Posługuje się podstawowym słownictwem informatycznym.
- Potrafi uruchomić program antywirusowy.
- Stosuje podstawowe zasady netykiety.
- Uruchamia wskazaną przez nauczyciela stronę internetową.
- Przegląda tematy na forum dyskusyjnym.
- Sprawnie posługuje się oprogramowaniem (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji) i zapisuje efekty swej pracy na różnych nośnikach.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści zawarte w podstawie programowej, a w szczególności:

- Zna i rozumie pojęcie wirus komputerowy.
- Wie, co to jest program antywirusowy.
- Potrafi uruchomić programy (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji) i zapisać efekty swej pracy.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował prawie wszystkie treści przewidziane w podstawie programowej, jednak wykazuje pewne braki, a w szczególności potrafi:

- Samodzielnie uruchamia komputer i loguje się do szkolnej sieci komputerowej.
- Zna i rozumie przepisy obowiązujące w pracowni komputerowej.
- Przestrzega regulaminu pracowni komputerowej.
- Wie, co to jest komunikator internetowy.
- Zna podstawowe zasady netykiety.
- Rozumie pojęcie „multimedia”.
- Potrafi uruchomić pod kierunkiem nauczyciela programy (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji) i zapisać efekty swej pracy.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, a w szczególności:

- Nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się sprzętem komputerowym.
- Nie zna podstawowych elementów komputera i ich funkcji.
- Nie umie wykorzystać podstawowych usług systemu operacyjnego.
- Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań, opartych na schematach.
- Nie opanował podstawowych pojęć i terminologii komputerowej.
- Nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie.
- Za prace klasowe i sprawdziany nie osiąga 30% punktów.

KLASA VI

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który zyskał wiedzę i umiejętności obejmujące pełny zakres programu, a w szczególności:

- Biegłe posługuje się słownictwem informatycznym, samodzielnie wymienia elementy budowy wewnętrznej komputera i zna ich znaczenie.
- Samodzielnie reaguje na pojawiające się komunikaty systemowe.
- Sprawnie posługuje się narzędziami systemowymi komputera.
- Samodzielnie i sprawnie posługuje się oprogramowaniem do odtwarzania dźwięków, zdjęć, filmów, animacji i potrafi je zapisywać w różnych formatach.
- Samodzielnie posługuje się oprogramowaniem łącząc ich elementy i wykorzystując ich funkcje (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, program do tworzenia prezentacji) i zapisuje efekty swej pracy na różnych nośnikach i w różnych formatach.
- Samodzielnie buduje schemat blokowy według instrukcji podanej w postaci listy kroków.
- Wykorzystuje procedury pierwotne do rysowania określonych figur geometrycznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który w stopniu bardzo dobrym opanował treści przewidziane realizowanym programem, a w szczególności:

- Sprawnie posługuje się słownictwem informatycznym, samodzielnie wymienia elementy budowy wewnętrznej komputera i zna ich znaczenie. Sprawnie posługuje się zasobami platformy edukacyjnej.
- Samodzielnie wykonuje zadania i ćwiczenia.
- Potrafi samodzielnie pobrać i zainstalować z sieci program, samodzielnie potrafi uruchamiać narzędzia systemowe i stosować je.
- Bardzo sprawnie posługuje się oprogramowaniem łącząc ich elementy (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji) i zapisuje efekty swej pracy na różnych nośnikach.
- Samodzielnie i sprawnie posługuje się oprogramowaniem do odtwarzania dźwięków, zdjęć, filmów, animacji i potrafi je zapisywać w różnych formatach.
- Zna budowę schematu blokowego, pojęcie algorytmu, zapisuje proste procedury.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował w stopniu dobrym treści zawarte w realizowanym programie nauczania, a w szczególności:

- Posługuje się podstawowym słownictwem informatycznym.
- Potrafi wymienić komputerowe urządzenia wejścia i wyjścia i wskazać elementy budowy wewnętrznej komputera.
- Potrafi pod kierunkiem nauczyciela sprawdzić zasoby dysku twardego i wskazać narzędzie systemowe.
- Dobrze posługuje się oprogramowaniem łącząc ich elementy (edytor graficzny,

edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji) i zapisuje efekty swej pracy.

- Dobrze posługuje się oprogramowaniem do odtwarzania dźwięków, zdjęć, filmów, animacji i potrafi je zapisywać i odtwarzać.
- Rozumie pojęcie algorytmu i wie, na czym polega jego zapis.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który opanował wszystkie treści zawarte w podstawie programowej, a w szczególności:

- Rozumie zagrożenia wynikające z niewłaściwego wykorzystania komputera.
- Potrafi właściwie zorganizować własne stanowisko pracy, zgodnie z zasadami BHP.
- Potrafi wymienić elementy budowy zewnętrznej komputera.
- Uruchamia pod kierunkiem nauczyciela narzędzia systemowe
- Potrafi posługiwać się oprogramowaniem użytkowym (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji) i zapisuje efekty swej pracy.
- Potrafi posługiwać się oprogramowaniem do odtwarzania dźwięków, zdjęć, filmów, animacji i potrafi je zapisywać i odtwarzać.
- Rozumie pojęcie algorytmu.
- Pod kierunkiem nauczyciela uruchamia środowisko programowania (Logomocja).

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który opanował prawie wszystkie treści przewidziane w podstawie programowej, jednak wykazuje pewne braki, a w szczególności potrafi:

- Samodzielnie uruchamia komputer i loguje się do szkolnej sieci komputerowej.
- Przestrzega przepisy obowiązujące w pracowni komputerowej regulaminu pracowni komputerowej.
- Wskazuje podstawowe elementy zestawu komputerowego.
- Potrafi posługiwać się oprogramowaniem użytkowym (edytor graficzny, edytor tekstu, arkusz kalkulacyjny, do tworzenia prezentacji).
- Wie, jakie urządzenia są potrzebne do cyfrowego odtwarzania dźwięków, obrazów i animacji i uruchamia je.
- Rozumie, do czego służą języki programowania.
- Pod kierunkiem nauczyciela uruchamia środowisko programowania (Logomocja).

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował treści zawartych w podstawie programowej, a w szczególności:

- Nie potrafi samodzielnie i bezpiecznie posługiwać się sprzętem komputerowym.
- Nie zna podstawowych elementów komputera i ich funkcji.
- Nie umie wykorzystać podstawowych usług systemu operacyjnego.
- Mimo pomocy nauczyciela nie potrafi rozwiązać prostych zadań, opartych na schematach.
- Nie opanował podstawowych pojęć i terminologii komputerowej.
- Nie wykazuje żadnych postępów w przyswojeniu wiedzy w wyznaczonym terminie.
- Za prace klasowe i sprawdziany nie osiąga 30% punktów.

PLASTYKA

KRYTERIA OCENIANIA I OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW Z PLASTYKI

Przy ustalaniu oceny z plastyki należy przede wszystkim brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć, a także:

- postawa, zachowanie, motywacja ucznia do pracy, przygotowanie do zajęć,
- zróżnicowane możliwości, zdolności plastyczne wpływające na ogólny efekt plastyczny prac,
- osobowość ucznia, odwaga wypowiedzi artystycznej, cechy temperamentu wpływające na sposób realizacji i formę wykonania zadań plastycznych,
- ograniczenia zdrowotne utrudniające wykonywanie niektórych zadań.

KLASA IV

Elementy formy plastyki i formy przestrzennej

Uczeń potrafi:

- dostrzec i określić różnicę między kreską, plamą barwną, fakturą i wykonać pracę z ich zastosowaniem,
- rozróżnić, otrzymać, zastosować barwy podstawowe i pochodne,
- wskazać barwy ciepłe i zimne,
- wymienić rodzaje gamy barwnej i dostrzec różnicę między szeroką i wąską gamą barwną,
- rozróżnić tonację barwną ciepłą i chłodną,
- określić rolę akcentu kolorystycznego i zastosować go w kompozycji,
- dostrzec równowagę, symetrię i rytmikę elementów w kompozycji oraz zastosować ją w wykonanej pracy,
- zaprojektować i wykonać znak plastyczny przedmiotu, miejsca czy zjawiska,
- dostrzec cechy istotne postaw czy przedmiotów i pokazać je w pracy,
- określić funkcjonalność przedmiotu,
- określić różnicę między przedmiotem produkowanym masowo a przedmiotem stworzonym przez artystę rzemieślnika,
- wyjaśnić rolę projektanta przedmiotów użytecznych wykonanych fabrycznie,
- wyjaśnić czym zajmuje się wzornictwo przemysłowe,
- zaprojektować i wykonać formę przestrzenną,
- ilustrować wydarzenia realne i fantastyczne,
- scharakteryzować sztukę ludową swojego regionu, kraju,
- określić tematykę malarstwa ludowego,
- wykonać prace według wzoru lub własnego projektu
- posługiwać się poznanymi technikami plastycznymi, także grafiką,
- omawia dzieła sztuki opisując nastrój obrazu, gamę barw, jego kompozycję, akcent kolorystyczny, realizm,
- Poznaje pojęcia: twórca i odbiorca sztuki, kontur, kolaż, frotaż, faktura, malarstwo, obraz, pejzaż, lawowanie, styl artysty, logo, oryginał, kopia, plagiat, reprodukcja, realizm, plener, pomnik, zabytek, budowla architektoniczna, sztuka prehistoryczna.

KLASA V

Elementy formy plastyki i formy przestrzennej.

Uczeń potrafi:

- orientacyjnie określić tematy dzieł malarskich (portret, pejzaż, martwa natura)
- utworzyć uproszczony szkic inspirowany znanym obrazem
- opisać cechy niektórych barw i gam barwnych
- wyodrębnić niektóre rodzaje barw w wybranych obrazach
- tworzyć prostą kompozycję, w której zastosowane są barwy czyste i złamane
- określić temperatury barw, porównywać temperatury barw ciepłych i zimnych,
- określić względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw otaczających
- łączyć elementy kilku technik w wykonywanej pracy plastycznej rozpoznać kompozycję otwartą i zamkniętą w niektórych dziełach malarskich
- określić cechy kompozycji statycznej i dynamicznej oraz niektórych sposobów przedstawiania bezruchu i ruchu na obrazie
- posługiwać się albumami, Internetem w celu poznawania znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji
- rozumie pojęcia: bryła, rzeźba, faktura i ich orientacyjne precyzowanie
- opisać niektóre cechy wybranej instalacji lub formy przestrzennej
- opisać niektóre elementy dzieł sztuki ziemi i sztuki publicznej
- tworzyć proste makiety kompleksu architektonicznego
- opisać niektóre cechy dzieł sztuki ludowej
- zna i opisuje wybrane budowle i rzeźby greckie
- tworzyć prostą kompozycję rysunkową, inspirowaną kształtem świątyni greckiej
- zna niektóre zdobycze architektoniczne starożytnego Rzymu
- komponować pracę plastyczną, portretu zainspirowanego tematyką rzeźb starożytnego Rzymu
- określić niektóre cechy stylu romańskiego i gotyckiego,
- tworzyć prostą kompozycję witrażową,
- określać wybrane tematy malarstwa, charakterystycznego dla epoki,
- tworzyć prostą pracę plastyczną z nawiązaniem do budowli renesansowej

KLASA VI

Elementy formy plastyki i formy przestrzennej.

Uczeń potrafi:

- wykonać obserwację zjawiska powidoku,
- omówić pojęcie względności barw,
- rozróżnić nasycenie i jasność barwy oraz wykonać prace z jej zastosowaniem,
- rozróżnić, zastosować i otrzymać barwy czyste i złamane,
- zaobserwować różnice walorowe w naturze i zinterpretować je w ćwiczeniu,
- zaprojektować i wykonać znak plastyczny przedmiotu, miejsca czy zjawiska,
- konstruować litery jednoelementowe i wykonać napis z ich zastosowaniem,
- zaobserwować cechy postaci w ruchu, określić je i oddać na płaszczyźnie lub w bryle,
- wykonać formę przestrzenną, przy zgodności formy i funkcji,
- wyjaśnić czym zajmuje się wzornictwo przemysłowe
- przeprowadzić obserwację prostych przedmiotów, zmieniając ich położenie i kąt ustawienia względem linii wzroku,
- rozróżnić układy statyczne i dynamiczne, otwarte, zamknięte, wykonać kompozycje

- z ich zastosowaniem,
- ilustrować na płaszczyźnie lub w bryle wydarzenia fantastyczne lub realne,
- zastosować zjawisko perspektywy malarskiej,
- określić cechy grafiki, porównać ją z dziełami na płaszczyźnie i w przestrzeni, wykonać odbitkę w technice druku płaskiego, wypukłego i wklęsłego,
- wykonać fotomontaż z dostępnych fotografii, grafikę komputerową,
- wykonać rekwizyt do przedstawienia teatralnego,
- wykonać plakat, szkice rysunkowe następujących po sobie kadrów,
- nawiązać do sztuki barokowej kompozycji dekoracyjnej,
- nawiązać do okresu klasycyzmu tworząc panoramę miasta,
- wykonać kompozycję w kolorystyce, ekspresji i dynamice sztuki romantycznej,
- nawiązać w pracy plastycznej do impresjonizmu i realizmu,
- posługiwać się ekspresją i deformacją w pracy.

Ocenianie jako analizowanie poziomu umiejętności ucznia

Obszary podlegające ocenie, przedmiot ocenianych umiejętności	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>Przygotowanie ucznia do zajęć (przygotowanie odpowiednich materiałów plastycznych, opanowanie wiedzy, wyszukanie informacji, wykonanie ćwiczeń i zadań wstępnych)</p>	<ul style="list-style-type: none"> –przygotowanie podstawowych materiałów umożliwiających wykonanie prostego ćwiczenia, –wyszukanie prostych informacji umożliwiających udział w lekcji i przygotowujących do realizacji ćwiczeń, –wykonanie zadania domowego w uproszczonej formie 	<ul style="list-style-type: none"> –przygotowanie ciekawych materiałów umożliwiających wykonanie oryginalnego ćwiczenia –wyszukanie bogatych informacji z różnych źródeł umożliwiających aktywny udział w lekcji, bardzo dobrze przygotowujących do realizacji ćwiczeń –wykonanie zadania domowego w rozbudowanej formie
<p>Postawa i zachowanie na zajęciach, podczas oglądania wystaw, zwiedzania zabytków i skansenów (kultura osobista w trakcie zajęć, wykonywanie poleceń, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas używania odpowiednich materiałów i narzędzi plastycznych, właściwa współpraca z innymi uczniami podczas wykonywanych zadań grupowych, odpowiednie zachowanie w galeriach, muzeach, skansenach podczas zwiedzania zabytków)</p>	<ul style="list-style-type: none"> –spełnianie podstawowych poleceń, poprawne, odpowiednie zachowanie na zajęciach, znajomość podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania prac, związanych ze stosowanymi materiałami i narzędziami plastycznymi, –podejmowanie częściowej współpracy z innymi uczniami podczas wykonywania zadań grupowych, –spełnienie podstawowych 	<ul style="list-style-type: none"> –spełnianie wszystkich poleceń, bardzo dobre zachowanie na zajęciach, znajomość wielu zasad bezpieczeństwa podczas wykonywania prac, związanych ze stosowanymi materiałami i narzędziami plastycznymi –podejmowanie pełnej, różnorodnej, współprac z innymi uczniami podczas wykonywania zadań grupowych –bardzo kulturalne zachowanie w galeriach,

	zasad zachowania w galeriach, skansenach, muzeach, podczas zwiedzania zabytków.	muzeach, skansenach, podczas zwiedzania zabytków
Ocena prac plastycznych , ze szczególnym zwróceniem uwagi na zaangażowanie, pomysłowość, obiektywne ocenianie walorów artystycznych tworzonych kompozycji (zgodność pracy z tematem, celowość zastosowania środków artystycznego wyrazu, techniki plastycznej)	–tworzenie prostych, schematycznych kompozycji plastycznych, w luźny sposób związanych z tematem, przypadkowy dobór środków wyrazu artystycznego, wykorzystywanie niektórych możliwości techniki wykonania pracy,	–tworzenie ciekawych oryginalnych kompozycji, w pełni oddających zadany temat, nietypowo ujmujących temat, celowy dobór środków artystycznego wyrazu w pracy plastycznej, wykorzystanie różnorodnych możliwości techniki
Wiedza o środkach artystycznego wyrazu, elementy wiedzy o dziedzinach sztuki i wybranych zagadnieniach z historii sztuki kręgu śródziemnomorskiego, omawianie i interpretowanie formy i przekazu dzieł, wykonanie prac, wypowiedzi	–wrywkowa wiedza o specyfice, zastosowaniu środków artystycznego wyrazu, znajomość podstawowych zagadnień dotyczących dziedzin plastyki i rodzajów dzieł, częściowa znajomość podstawowych zagadnień dotyczących dziedzin plastyki i rodzajów dzieł, częściowa znajomość niektórych zagadnień historii sztuki kręgu śródziemnomorskiego, omawianie i interpretowanie niektórych zagadnień odnoszących się do formy dzieła, niektórych treści, przekazu dzieł,	–pełna wiedza o specyfice, zastosowaniu środków artystycznego wyrazu, znajomość wielu zagadnień dotyczących dziedzin plastyki i rodzajów dzieł, dobra znajomość wybranych zagadnień z historii sztuki kręgu śródziemnomorskiego, omawianie i interpretowanie różnorodnych zagadnień odnoszących się do formy dzieła, niesionych przez nie różnych treści, przekazu dzieła
Aktywność artystyczna jako twórcza podstawa , odwaga, oryginalność myślenia podczas planowania i realizacji happeningów, akcji plastycznych	–stosowanie uproszczonych typowych rozwiązań, mało oryginalnych pomysłów w celu obmyślenia i realizacji happeningu, akcji plastycznej,	–kreatywność, odwaga, oryginalność myślenia podczas planowania i realizacji happeningów, akcji plastycznych i innych działań obejmujących nowe, współczesne dzieła sztuki, szukanie różnorodnych rozwiązań
Gotowość do uczestnictwa w kulturze , sposób oglądania ekspozycji muzealnych i wystaw, analizowanie formy i treści dzieł sztuki, zwiedzanie zabytkowych obiektów, skansenów	–bierne uczestniczenie w wydarzeniach kulturalnych, oglądanie wystaw bez zaangażowania i uważnego analizowania i interpretowania ich formy i treści, zwiedzanie	–aktywny udział w wydarzeniach kulturalnych, wykazywanie zainteresowania i przygotowania do oglądania wystaw, wnikliwe analizowanie i interpretowanie ich formy

	zabytków bez zauważania wielu istotnych elementów dotyczących stylu, formy, charakterystycznych fragmentów, znajdujących się tam dzieł sztuki, mało aktywny udział w zajęciach dotyczących tradycji regionalnych.	oraz treści, uważne zwiedzanie zabytków, obserwowanie różnorodnych istotnych elementów dotyczących stylu, formy, wielu charakterystycznych fragmentów budowli, dzieł sztuki znajdujących się w zabytkach, aktywność, zaangażowanie podczas zajęć dotyczących tradycji regionalnych.
--	---	---

Ocenianie poziomu opanowania treści programowych

Zakres opanowanych treści programowych	
Ocena niedostateczna	Poziom opanowanych treści nie umożliwia podjęcia nauki na następnym etapie edukacyjnym, nieuczestniczenie w kulturze.
Ocena dopuszczająca (treści konieczne)	Przyswojenie treści dotyczących plastyki, nabycie umiejętności umożliwiających realizację zadań życia codziennego dotyczących posługiwania się językiem plastyki w zakresie elementarnym, odnoszącym się do codziennych sytuacji życiowych, wykonywania schematycznych, znacznie uproszczonych prac plastycznych związanych z życiem codziennym, nieukształtowanie estetyki otoczenia, skąpe wypowiedzi o plastyce, bierne uczestnictwo w kulturze.
Ocena dostateczna (treści podstawowe)	Przyswojenie podstawowych treści umożliwiających realizowanie bardzo prostych, schematycznych, stereotypowych kompozycji plastycznych, uproszczone wypowiedzi o sztuce, świadomość potrzeby estetyki otoczenia, bierny stosunek do kształtowania estetyki otoczenia, mało aktywne uczestnictwo w kulturze.
Ocena dobra (treści rozszerzone)	Przyswojenie treści umożliwiających tworzenie złożonych praktycznych i teoretycznych ćwiczeń plastycznych, duża aktywność twórcza, analizowanie niektórych wskazanych treści zawartych w dziełach, przenoszenie wiedzy o plastyce na inne dziedziny życia, m.in. kształtowanie estetyki otoczenia, aktywne uczestnictwo w kulturze.
Ocena bardzo dobra [pełna realizacja podstawy programowej i wymagań podstawowych]	Bardzo dobre przyswojenie treści teoretycznych umiejętności plastycznych, wykonywanie różnorodnych, oryginalnych kompozycji plastycznych, bardzo duża aktywność twórcza, dobre posługiwanie się środkami wyrazu artystycznego w wykonywanych pracach, wnikliwe analizowanie treści dzieł, znajdowanie licznych powiązań między plastyką a innymi dziedzinami życia, aktywne wpływanie na estetykę otoczenia, rozszerzanie wiedzy poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów. bardzo aktywne uczestnictwo w kulturze

<p>Ocena celująca [treści wykraczające poza program i realizację podstawy programowej]</p>	<p>Wiedza i umiejętności plastyczne przewyższające swoim zakresem wymagania programowe, postawa twórcza, poszukująca, samodzielna, oryginalna twórczość plastyczna, świadome posługiwanie się środkami artystycznego wyrazu w podejmowanych pracach, analizowanie różnorodnych treści zawartych w dziełach sztuki, zauważanie różnorodnych powiązań plastyki z innymi dziedzinami życia, kształtowanie estetyki otoczenia w różnorodnych formach, rozszerzanie wiedzy poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów, wykraczające ponad program, bardzo aktywne uczestnictwo w kulturze, żywe zainteresowanie zjawiskami w sztuce i wydarzeniami artystycznymi. Udział w konkursach plastycznych pozaszkolnych.</p>
---	---

MUZYKA

KRYTERIA OCENIANIA Z MUZYKI

Przy ustalaniu oceny z muzyki należy przede wszystkim brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć, a także:

- postawa, zachowanie, motywacja ucznia do pracy, przygotowanie do zajęć, zróżnicowane możliwości, zdolności muzyczne, osobowość ucznia, odwaga wypowiedzi artystycznej

KLASA IV

- 1) Ocenę **celującą (6)** powinien otrzymać uczeń, który
 - bardzo dobrze śpiewa pod względem intonacyjnym, rytmicznym, dykcyjnym, artykulacyjnym, dynamicznym, we właściwym tempie i z prawidłową interpretacją słów i melodii,
 - potrafi rozpoznać budowę utworu muzycznego (zwrotka, refren),
 - bierze czynny udział w pracach chóru szkolnego lub zespołu muzycznego,
 - jest bardzo aktywny muzycznie,
 - wykonuje różne zadania twórcze, np. układa melodię do wiersza, akompaniament perkusyjny do piosenki,
 - posiada wiedzę i umiejętności przekraczające poziom wymagań na ocenę bardzo dobrą,
 - gra na flecie bez błędów, stosując odpowiednią interpretację utworu.
- 2) Ocenę **bardzo dobrą (5)** powinien otrzymać uczeń, który:
 - umie zaśpiewać z pamięci kilka pieśni poznanych w ciągu roku szkolnego oraz hymn państwowy (bardzo dobrze pod względem intonacyjnym i rytmicznym),
 - potrafi rytmizować teksty,
 - posiada umiejętności rozpoznawania (słuchanych w ciągu roku szkolnego) utworów z literatury muzycznej oraz określać ich cechy charakterystyczne,

- rozpoznaje podczas słuchania tańce narodowe,
 - umie rozpoznawać brzmienie instrumentów oraz podstawowych instrumentów perkusyjnych poznanych w kl. I – III,
 - gra na flecie proste melodie,
 - zna podstawowe pojęcia z programu kl. IV,
 - zna nazwiska wybitnych polskich kompozytorów.
- 3) Ocenę **dobrą (4)** powinien otrzymać uczeń, który:
- umie poprawnie zaśpiewać (rytmicznie, ale z błędami intonacyjnymi) wybrane dowolne piosenki i hymn państwowy,
 - samodzielnie tworzy i wykonuje prosty akompaniament perkusyjny,
 - posiada umiejętności i wiadomości w zakresie pozwalającym na rozumienie i określenie charakterystycznych cech słuchanego utworu,
- 4) Ocenę **dostateczną (3)** powinien otrzymać uczeń, który:
- umie zaśpiewać pieśni o średnim trudności (w śpiewie popełnia dużo błędów – głównie intonacyjnych)
 - rozpoznaje brzmienie kilku poznanych instrumentów,
 - potrafi określić znaczenie niektórych terminów muzycznych z programu kl. IV,
 - potrafi podać wartość rytmicznie nut i pauz,
 - bierze udział w lekcji w miarę swoich możliwości oraz uczestniczy w wybranych formach działalności muzycznej.
- 5) Ocenę **dopuszczającą (2)** powinien otrzymać uczeń, który:
- podejmuje próby śpiewania lub recytuje tekst piosenki,
 - próbuje powtarzać najprostsze ćwiczenia rytmiczne,
 - wymienia niektóre terminy rytmiczne,
 - w ograniczonym zakresie opanował ustalone umiejętności i wiadomości podstawowe.
 - wykazuje pozytywny stosunek do przedmiotu i potrafi wykonać z pomocą nauczyciela najprostsze zadania.
- 6) Ocenę **niedostateczną (1)** powinien otrzymać uczeń, który:
- mimo usilnych starań nauczyciela ma negatywny stosunek do przedmiotu oraz posiada bardzo duże braki z zakresu ustalonych podstawowych wymagań edukacyjnych, dotyczących wiadomości i umiejętności przewidywanych dla danej klasy.
 - mimo pomocy nauczyciela nie potrafi i nie chce wykonać najprostszyc poleczeń wynikających z programu danej klasy,
 - nie prowadzi zeszytu przedmiotowego.

KLASA V

Szczegółowe kryteria oceny kl.V

- 1) Ocenę **celującą (6)** powinien otrzymać uczeń, który
- opanował materiał i umiejętności spoza programu nauczania oraz przejawia wyjątkowe zdolności i zainteresowania muzyką
 - uczestniczy w koncertach muzyki, bierze udział w muzycznej oprawie szkolnych uroczystości
 - bierze czynny udział w zajęciach chóru lub innego zespołu muzycznego
 - wyróżnia się wybitną wiedza

- wykazuje zainteresowanie literaturą muzyczną wykraczającą poza program kl. V
 - na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, inicjuje różne zadania, projekty
 - zdobywa dodatkową wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji
 - gra na flecie prostym (keyboardzie, dzwoneczkach) bezbłędnie proste melodie
- 2) Ocenę **bardzo dobrą (5)** powinien otrzymać uczeń, który
- aktywnie uczestniczy w lekcjach
 - zadania wykonuje samodzielnie i bez pomocy nauczyciela
 - potrafi zaśpiewać z pamięci poprawnie kilka pieśni poznanych w ciągu roku szkolnego
 - tworzy akompaniament rytmiczny do melodii
 - rozpoznaje podczas słuchania formy muzyczne (AB, ABA, rondo) oraz potrafi określić ich elementy
 - rozpoznaje brzmienie instrumentów poznanych w klasach poprzednich oraz instrumentów strunowych i klawiszowych
 - gra na flecie prostym (keyboardzie, dzwoneczkach) bezbłędnie proste melodie
 - w pełni opanował przekazany przez nauczyciela zakres wiedzy i umiejętności
- 3) Ocenę **dobrą (4)** powinien otrzymać uczeń, który
- zazwyczaj jest aktywny na lekcjach
 - poprawnie zaśpiewa wybrane piosenki poznane w ciągu roku szkolnego
 - rozpoznaje brzmienie większości poznanych instrumentów
 - rozumie znaczenie większości terminów z programu nauczania kl.V
 - zadania rozwiązuje samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela (np. tworzy i wykonuje prosty akompaniament perkusyjny do melodii)
 - opanował przekazany przez nauczyciela zakres wiedzy i umiejętności w stopniu wystarczającym
- 4) Ocenę **dostateczną (3)** powinien otrzymać uczeń, który
- rzadko jest aktywny na lekcjach
 - opanował przekazaną przez nauczyciela wiedzę i umiejętności w podstawowym zakresie
 - potrafi zaśpiewać kilka piosenek o średnim stopniu trudności
 - rozpoznaje brzmienie kilku poznanych instrumentów
 - próbuje dobrać do piosenki najprostszy akompaniament perkusyjny
 - zadania wykonuje tylko z pomocą nauczyciela
 - nie angażuje się w zdobywanie nowych umiejętności muzycznych
- 5) Ocenę **dopuszczającą (2)** powinien otrzymać uczeń, który
- na lekcjach nie jest aktywny
 - podejmuje próby śpiewania lub recytuje teksty piosenek
 - próbuje powtarzać najprostsze ćwiczenia rytmiczne
 - wymienia niektóre terminy muzyczne, nazwiska kompozytorów, nazwy instrumentów
 - zadania wykonuje tylko z pomocą nauczyciela i wyłącznie po zachęcie z jego strony
 - opanował podany przez nauczyciela zakres wiedzy i umiejętności w stopniu niepełnym
- 6) Ocenę **niedostateczną (z)** powinien otrzymać uczeń, który
- nie jest w ogóle aktywny na lekcjach
 - nie opanował minimum zakresu wiedzy i umiejętności
 - demonstruje wyraźnie lekceważący stosunek do przedmiotu

- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego
- mimo usilnych starań nauczyciela ma negatywny stosunek do przedmiotu oraz posiada bardzo duże braki z zakresu ustalonych podstawowych wymagań edukacyjnych

KLASA VI

- 1) Ocenę **celującą (6)** powinien otrzymać uczeń, który
 - śpiewa z uwzględnieniem wszystkich środków wyrazu muzycznego, śpiewając w grupie pomaga kolegom pracującym wolniej, chętnie śpiewa solo i z pamięci,
 - opanował materiał i umiejętności spoza programu nauczania oraz przejawia wyjątkowe zdolności i zainteresowanie muzyką
 - uczestniczy w koncertach muzyki, bierze udział w muzycznej oprawie szkolnych uroczystości,
 - zdobywa dodatkową wiedzę korzystając z różnych źródeł informacji,
 - na lekcjach jest bardzo aktywny i zdyscyplinowany, inicjuje różne zadania i projekty,
 - wykazuje zainteresowanie literaturą muzyczną wykraczającą poza program klasy VI,
 - bierze czynny udział w zajęciach chóru lub innego zespołu muzycznego,
 - gra na flecie prostym (keyboardzie, dzwoneczkach melodycznych) bezbłędnie proste melodie

- 2) Ocenę **bardzo dobrą (5)** powinien otrzymać uczeń, który
 - aktywnie uczestniczy w lekcjach,
 - zadania wykonuje samodzielnie i bez pomocy nauczyciela,
 - potrafi zaśpiewać z pamięci kilka pieśni poznanych w ciągu roku szkolnego (uwzględniając środki wyrazu muzycznego),
 - tworzy akompaniament rytmiczny do melodii,
 - rozpoznaje podczas słuchania formy muzyczne (AB, ABA, rondo, wariacje) oraz potrafi określić ich elementy,
 - rozpoznaje brzmienie poznanych instrumentów,
 - gra na flecie prostym (keyboardzie, dzwoneczkach melodycznych) proste melodie,
 - w pełni opanował przekazany przez nauczyciela zakres wiedzy i umiejętności

- 3) Ocenę **dobłą (4)** powinien otrzymać uczeń, który
 - zazwyczaj jest aktywny na zajęciach,
 - rozpoznaje brzmienie większości poznanych instrumentów,
 - poprawnie zaśpiewa wybrane pieśni poznane w ciągu roku szkolnego,
 - rozumie znaczenie większości terminów z programu nauczania kl. VI,
 - zadania wykonuje samodzielnie lub z pomocą nauczyciela (np. tworzy i wykonuje prosty akompaniament perkusyjny do melodii),
 - opanował przekazany przez nauczyciela zakres wiedzy i umiejętności w stopniu wystarczającym

- 4) Ocenę **dostateczną (3)** powinien otrzymać uczeń, który
 - rzadko jest aktywny na lekcjach,
 - opanował przekazaną przez nauczyciela wiedzę i umiejętności w podstawowym zakresie,
 - potrafi zaśpiewać kilka piosenek o średnim stopniu trudności,
 - rozpoznaje brzmienie kilku poznanych instrumentów,

- próbuje dobrać i wykonać najprostszy akompaniament perkusyjny do piosenki,
- zadania wykonuje tylko z pomocą nauczyciela,
- nie angażuje się w zdobywanie nowych umiejętności

5) Ocenę **dopuszczającą (2)** powinien otrzymać uczeń, który

- na lekcjach nie jest aktywny,
- podejmuje próby śpiewania lub czyta teksty piosenek,
- próbuje powtarzać najprostsze ćwiczenia rytmiczne,
- wymienia niektóre terminy muzyczne, nazwiska kompozytorów, nazwy instrumentów,
- zadania wykonuje tylko z pomocą nauczyciela i wyłącznie po zachęce z jego strony

6) Ocenę **celującą (6)** powinien otrzymać uczeń, który

- nie jest w ogóle aktywny na lekcjach,
- nie opanował minimum z zakresu wiedzy i umiejętności,
- demonstruje wyraźnie lekceważący stosunek do przedmiotu,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- mimo usilnych starań nauczyciela ma negatywny stosunek do przedmiotu oraz posiada bardzo duże braki z zakresu ustalonych podstawowych wymagań edukacyjnych

Formy sprawdzania osiągnięć uczniów to:

- ukończone prace indywidualne i zespołowe,
- koncerty, występy na uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych, konkursy, prezentacje muzyczne

Umowy z uczniami:

- brak materiałów (trzy minusy- ocena niedostateczna)
- za nieoddanie pracy w terminie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, którą może poprawić w ciągu dwóch tygodni

WYCHOWANIE FIZYCZNE

NARZĘDZIE, CZAS PRZEMIAN I OBSERWACJI OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ Z WYCHOWANIA FIZYCZNEGO.

1. Przy wystawianiu oceny z wychowania fizycznego nauczyciel w szczególności bierze pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywaniu się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć oraz aktywność ucznia w działaniach podejmowanych przez szkołę na rzecz kultury fizycznej.
2. Ocena końcowo roczna może być podwyższona o jeden stopień w przypadku, gdy uczeń w ciągu całego roku uczestniczył w dodatkowych zajęciach sportowych organizowanych przez szkołę.
3. Na podstawie opinii lekarza uczeń będzie zwolniony z zajęć tylko z określonych ćwiczeń, a nie z całych zajęć.

POMIAR OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW ODBYWA SIĘ ZA POMOCĄ NASTĘPUJĄCYCH NARZĘDZI :

1. Zadania kontrolno – oceniające
2. Testy sprawnościowe
3. Wypowiedzi ustne
4. Znajomość przepisów gier i zabaw
5. Poprawność wykonywania zadania ruchowego
6. Indywidualny postęp
7. Aktywność na lekcji (trzy plusy = bardzo dobry ,trzy razy brak stroju = niedostateczny)
8. Stopień zaangażowania w zajęcia pozalekcyjne, w życie sportowe szkoły i poza nią
9. Obserwacja ucznia :
 - przygotowanie do lekcji
 - aktywność na lekcji
 - praca w grupie

Liczba i częstotliwość pomiarów jest zależna od realizowanego programu nauczania oraz liczby godzin, jest modyfikowana w zależności od warunków (np. zajęcia w terminie są uzależnione od pogody).

FORMY AKTYWNOŚCI	CZĘSTOTLIWOŚĆ W SEMESTRZE
* Zadania kontrolno – oceniające	2
* Testy sprawnościowe	1
* Wypowiedzi ustne	1
* Znajomość przepisów gier i zabaw	1
* Poprawność wyk. zadania ruchowego	na bieżąco
* Indywidualny postęp	na bieżąco
* Aktywność na lekcji	na bieżąco

KONTRAKT POMIĘDZY NAUCZYCIELEM A UCZNIEM

Przedmiotem oceniania z wychowania fizycznego jest:

1. Stopień opanowania materiału programowego
2. Stopień zaangażowania w zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne
3. Pozytywna postawa wobec przedmiotu
4. Chęć rozwoju swoich umiejętności i wiadomości, postęp w usprawnianiu się
5. Uczestnictwo w życiu sportowym szkoły i poza nią.

Wychowanie fizyczne jest przedmiotem artystycznym, w którym przy wystawianiu oceny należy w szczególności brać pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywaniu się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

Zadaniem szkolnego wychowania fizycznego nie jest: „produkcowanie sportowców”, ale uświadamianie uczniom dlaczego powinien aktywnie uczestniczyć w szeroko pojętej kulturze fizycznej. Chodzi tu przede wszystkim o aspekt zdrowotny, o wyrabianie nawyków ruchowych zdrowego stylu życia. Oceniamy nie za wynik, ale za aktywne i świadome uczestnictwo w zajęciach wychowania fizycznego.

KRYTERIA OCENY Z WYCHOWANIA FIZYCZNEGO	SIŁA OCENY W (%)
1. Uczestnictwo na lekcji (frekwencja)	15%
2. Aktywność i zaangażowanie	20%
3. Przygotowanie do lekcji (strój gimnastyczny)	15%
4. Zdyscyplinowanie i zachowanie	10%
5. Poziom sprawności fizycznej	10%
6. Udział w zajęciach poza lekcyjnych	5%
7. Udział w zawodach sportowych	5%
8. Poziom umiejętności ruchowych	5%
9. Wiadomości teoretyczne	10%

KRYTERIA OCEN Z WYCHOWANIA FIZYCZNEGO

1. Ocenę **celującą (6)** powinien otrzymać uczeń, który:
 - a) spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobra
 - b) aktywnie uczestniczy w życiu sportowym szkoły
 - c) zajmuje punktowane miejsca w zawodach szkolnych, międzyszkolnych, wojewódzkich, ogólnopolskich
 - d) pływa co najmniej dwoma przez siebie wybranymi stylami, skacze do wody.

2. Ocenę **bardzo dobrą (5)** powinien otrzymać uczeń, który:
 - a) uczeń całkowicie opanował program nauczania
 - b) jest bardzo sprawny fizycznie
 - c) ćwiczenia wykonuje właściwie technicznie, dokładnie zna założenia taktyczne i przepisy wszystkich dyscyplin sportowych zawartych w programie
 - d) posiada duży zasób wiadomości i umiejętnie wykorzystuje je w praktyce
 - e) systematycznie doskonali swoją sprawność i wykazuje duże postępy w osobistym usprawnianiu,
 - f) jego postawa społeczna zaangażowanie i stosunek do WF nie budzi najmniejszych zastrzeżeń
 - g) bierze aktywny udział w zajęciach SKS i zawodach sportowych mimo, że nie jest to działalność systematyczna.
 - h) pływa dwoma przez siebie wybranymi stylami, skacze do wody.

3. Ocenę **dobłą (4)** powinien otrzymać uczeń, który:
 - a) uczeń w zasadzie opanował materiał programowy,
 - b) dysponuje dobrą sprawnością fizyczną,
 - c) ćwiczenia wykonuje prawidłowo z małymi błędami technicznymi,
 - d) posiadane wiadomości potrafi wykorzystać w praktyce przy pomocy nauczyciela,
 - e) wykazuje stałe i dość dobre postępy w usprawnianiu,
 - f) jego stosunek do WF nie budzi większych zastrzeżeń,
 - g) nie bierze udziału w zajęciach pozalekcyjnych,
 - h) pływa strzałką pod wodą, nurkuje pod wodą.

4. Ocenę **dostateczną (3)** powinien otrzymać uczeń, który:
 - a) uczeń który opanował program na przeciętnym poziomie, ze znacznymi lukami,
 - b) dysponuje przeciętną sprawnością fizyczną,
 - c) ćwiczenia wykonuje niepewnie, w nieodpowiednim tempie z większymi błędami technicznymi,

- d) wykazuje małe postępy w usprawnianiu osobistym,
 - e) wykazuje znaczne luki w wiadomościach z zakresu WF a posiadanych nie potrafi wykorzystać w praktyce,
 - f) przejawia pewne braki w zakresie wychowania społecznego w postawie i stosunku do WF,
 - g) potrafi unosić się na wodzie bez przyborów na plecach i klatce.
5. Ocenę **dopuszczającą (2)** powinien otrzymać uczeń, który:
- a) uczeń nie opanował materiału programowego w stopniu dostatecznym i ma poważne luki,
 - b) jest mało sprawny fizycznie,
 - c) ćwiczenia wykonuje niechętnie i dużymi błędami technicznymi,
 - d) posiada wąski zakres wiadomości z WF,
 - e) nie jest pilny, często nie ćwiczy na lekcji i wykazuje bardzo małe postępy w usprawnianiu,
 - f) unosi się na wodzie za pomocą przyborów, nie boi się wody.
6. Ocenę **niedostateczną (1)** powinien otrzymać uczeń, który:
- a) uczeń nie spełnia wymagań stawianych przez program,
 - b) posiada bardzo niską sprawność fizyczną wykonuje jedynie najprostsze ćwiczenia z rażącymi błędami,
 - c) wykazuje całkowity brak wiedzy w zakresie WF,
 - d) ma lekceważący stosunek do zajęć i nie wykazuje żadnych postępów w usprawnianiu,
 - e) zazwyczaj nie ćwiczy na zajęciach i ma rażące braki w zakresie wychowania społecznego,
 - f) nie bierze czynnego udziału w zajęciach, wykonuje bierną postawę do nauki, ma lekceważący stosunek do zajęć.

KLASA IV

Gimnastyka:

Zmiany pozycji na sygnał, ćwiczenia ogólnorozwojowe, zwisy, nauczanie przewrotów, podskoki, przeskoki, wspinięcie się, przejścia równoważne.

Lekkoatletyka:

Marszobiegi w terenie, starty (wysokie, z różnych pozycji), skoki (w dal, z miejsca, wzwyż), rzuty (piłką lekarską, małymi piłkami).

Mini siatkówka:

Przepisy gry, gry i zabawy z piłką siatkową, pozycja siatkarska, nauczanie odbić górnych i dolnych, podbijanie piłki dłonią, gry uproszczone i właściwe.

Mini koszykówka:

Przepisy gry, gry i zabawy z piłką koszykową, poruszanie się po boisku, chwyty i podania piłki, kozłowanie, rzuty do kosza, gra w obronie i ataku, gra uproszczona i właściwa.

Mini piłka nożna:

Przepisy gry, gry i zabawy z piłką nożną, przyjmowanie piłki, panowanie nad piłką, bieg z piłką, prowadzenie slalomem, podanie strzały na bramkę, gra bramkowa, gry uproszczone i właściwe.

Mini piłka ręczna:

Nauczanie elementów gry w piłkę ręczną, gry i zabawy z piłką ręczną, przepisy.

Psychomotoryka:

Poznanie prawidłowej sylwetki ciała, mierzenie wysokości i ciężaru ciała, elementy pierwszej pomocy.

Gry i zabawy:

Gry i zabawy bieżne, rzutne, skoczne, zwinnościowe, wyścigi rzędów, gry wspomagające gry zespołowe.

Sporty zimowe:

Gry i zabawy na śniegu i lodzie.

Przepisy ruchu drogowego:

Pogadanki. Test Coopera.

Basen:

Pływanie różnymi stylami.

KLASA V

Gimnastyka:

Ćwiczenia ogólnorozwojowe, ćwiczenia równoważne, zwisy, doskonalenie przewrotów, mostek.

Lekkoatletyka:

Rzuty (piłka lekarska, małymi piłkami), nauczanie startu niskiego, skok w dal, bieg na 60m.

Mini piłka siatkowa:

Gry i zabawy z piłką, doskonalenie odbić górnych i dolnych, nauczanie zagrywki, kierowanie piłką, gra uproszczona i właściwa.

Mini piłka koszykowa:

Gry i zabawy z piłką, doskonalenie: podań i chwytów, kozłowania, rzutów do kosza, nauczanie dwutaktu, gra w obronie i w ataku, gry uproszczone i właściwe.

Mini piłka ręczna:

Gry i zabawy w piłkę, doskonalenie elementów piłki ręcznej, gra uproszczona.

Mini piłka nożna:

Gry i zabawy w piłkę, doskonalenie: prowadzenia i przyjęcia piłki, bieg z piłką, kierowanie piłką; drybling, zwody, strzały na bramkę, odbijanie głową, gra w obronie i w ataku, gra uproszczona i właściwa.

Psychomotoryka:

Doskonalenie nawyku prawidłowej postawy, ćwiczenia przeciw płaskostopiu, mierzenie wysokości i ciężaru ciała, elementy pierwszej pomocy.

Gry i zabawy:

Gry i zabawy: skoczne, rzutne, koordynacyjne, wyścigi rzędów, wspomagające gry zespołowe.

Sporty zimowe:

Gry i zabawy na śniegu i lodzie.

Przepisy ruchu drogowego:

Bhp na drodze: pogadanki.

Basen:

Pływanie różnymi stylami.

KLASA VI

Gimnastyka:

Ćwiczenia ogólnorozwojowe, doskonalenie przewrotów w przód i w tył, chód równoważny, przewrót w przód na skrzyni, ćwiczenia ze wstążką gimnastyczną, próba przeskoku przez kozła.

Lekkoatletyka:

Marszbiegi, start niski z biegiem na dystansie 60m, atletyka terenowa, skok w dal techniką naturalną, rzut piłką palantową, rzut piłką lekarską, skok wzwyż techniką naturalną.

Mini piłka siatkowa:

Doskonalenie odbić i przyjęć piłki górnych i dolnych, doskonalenie zagrywki, łączenie odbić, plasowanie piłki, gry i zabawy doskonalące; gra właściwa i uproszczona.

Mini piłka koszykowa:

Doskonalenie w grach i zabawach w piłkę, doskonalenie: chwytów i podań, kozłowania, rzutów do kosza, dwutaktu, gry w obronie i w ataku, gry uproszczone i właściwe, sędziowanie.

Mini piłka nożna:

Gry i zabawy doskonalące, doskonalenie panowania nad piłką, doskonalenie dryblingu, zwodów, strzałów na bramkę, odbijania głową, gra w obronie, ataku, gra bramkowa, gra uproszczona i właściwa.

Mini piłka ręczna:

Doskonalenie elementów piłki ręcznej, gra właściwa i uproszczona.

Psychomotoryka:

Doskonalenie nawyku prawidłowej postawy ciała, pomiar wysokości i ciężaru ciała, ćwiczenia przeciw płaskostopiu, elementy pierwszej pomocy.

Gry i zabawy:

Gry i zabawy: skoczne, rzutne, koordynacji; gry wspomagające gry zespołowe.

Sporty zimowe:

Gry i zabawy na śniegu i lodzie.

Przepisy ruchu drogowego:

Bhp na drodze – pogadanki.

Basen:

Pływanie różnymi stylami.

EKOLOGIA

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA - EKOLOGIA KLASY IV-VI

Celem zajęć z ekologii jest przekazywanie uczniom wiedzy i umiejętności, jak można kształtować własne życie, aby być przez właściwe zachowania proekologiczne zdrowym i stworzyć odpowiednie warunki dla siebie i przyszłych pokoleń.

FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI :

1. Testy
2. Kartkówki

3. Odpowiedź ustna
4. Notatki w postaci słownej i graficznej z prowadzonych doświadczeń i hodowli
5. Aktywność na lekcjach (3 plusy – ocena bardzo dobra)
6. Sprawdzania zadań domowych
7. Uczeń może być nieprzygotowany do zajęć w przypadkach losowych

PRZEWIDYWANE EFEKTY KOŃCOWE:

Uczeń:

1. Podejmuje racjonalne działania służące poprawie stanu środowiska
2. Segreguje odpady, oszczędnie korzysta z nośników energii
3. Zna zasady gospodarki odpadowej Gminy Milicz
4. Przeprowadza celowe obserwacje i eksperymenty
5. Dostrzega negatywne i pozytywne zmiany zachodzące w najbliższym otoczeniu
6. Rozumie wpływ swoich działań na stan środowiska
7. Aktywnie uczestniczy w akcjach środowiskowych związanych z ochroną przyrody
8. Bierze udział w konkursach ekologicznych
9. Docenia bogactwo i piękno przyrody, w szczególności Doliny Baryczy
10. Wykorzystuje swoją wiedzę do twórczego rozwiązywania problemów ekologicznych
11. Prowadzi proekologiczny styl życia

EWALUACJA

Program edukacji ekologicznej zakłada przede wszystkim wzrost świadomości ekologicznej uczniów szkoły podstawowej. Efektem wymiernym ma być zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów oraz wykształcenie nawyku ich segregowania w domach rodzinnych uczniów.

Ewaluacji podlegać będą

- efekty pracy uczniów, realizacja zamierzonych osiągnięć
- skuteczność stosowanych metod i technik realizacji programu oraz trafność ich doboru
- umiejętność pracy samodzielnej, w grupie, koncentracja i zaangażowanie, inicjatywa

Zatwierdzono
Uchwałą Rady Pedagogicznej
nr 17/2015
w dniu: 10.09.2015r.

Spis treści

CZĘŚĆ PIERWSZA –

ZASADY OGÓLNE	2
ROZDZIAŁ I	3
Założenia ogólne wewnątrzszkolnego systemu oceniania	3
ROZDZIAŁ II	5
Zasady opracowania wymagań edukacyjnych i kryteria oceniania	5
ROZDZIAŁ III	6
Sposoby sprawdzania osiągnięć i postępów uczniów	6
ROZDZIAŁ IV	8
Sposoby i zasady informowania uczniów i rodziców o postępach	8
ROZDZIAŁ V	8
Klasyfikowanie	8
ROZDZIAŁ VI	9
Promowanie	9
ROZDZIAŁ VII	9
Ocena z zachowania	9
CZĘŚĆ DRUGA	14
Zakres wiedzy i umiejętności dziecka kończącego roczne przygotowanie przedszkolne	15
Informacja o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej	20
ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA KLASY I	23
ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA KLASY II	29
ZAKRES WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA KLASY III	34
Informacja o osiągnięciach i postępach ucznia klasy I-III	44
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA KLASY IV-VI	45
RELIGIA	46
KLASA VI	46
KLASA V	47
KLASA IV	47
JĘZYK POLSKI	49
KLASA IV	49
KLASA V	51
KLASA VI	52
JĘZYK ANGIELSKI	57
KLASA IV	57
KLASA V	60

KLASA VI	63
MATEMATYKA	69
KLASA IV	69
KLASA V	75
KLASA VI	83
HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO	90
KLASA IV	90
KLASA V	101
KLASA VI	111
PRZYRODA	130
KLASA IV	131
KLASA V	132
KLASA VI	134
ZAJĘCIA TECHNICZNE	137
KLASA IV	137
KLASA V	138
KLASA VI	138
ZAJĘCIA KOMPUTEROWE	140
KLASA IV	140
KLASA V	142
KLASA VI	143
PLASTYKA	145
KLASA IV	145
KLASA V	146
KLASA VI	146
MUZYKA	150
KLASA IV	150
KLASA V	151
KLASA VI	153
WYCHOWANIE FIZYCZNE	154
KLASA IV	157
KLASA V	158
KLASA VI	159
EKOLOGIA	159
Spis treści	1611